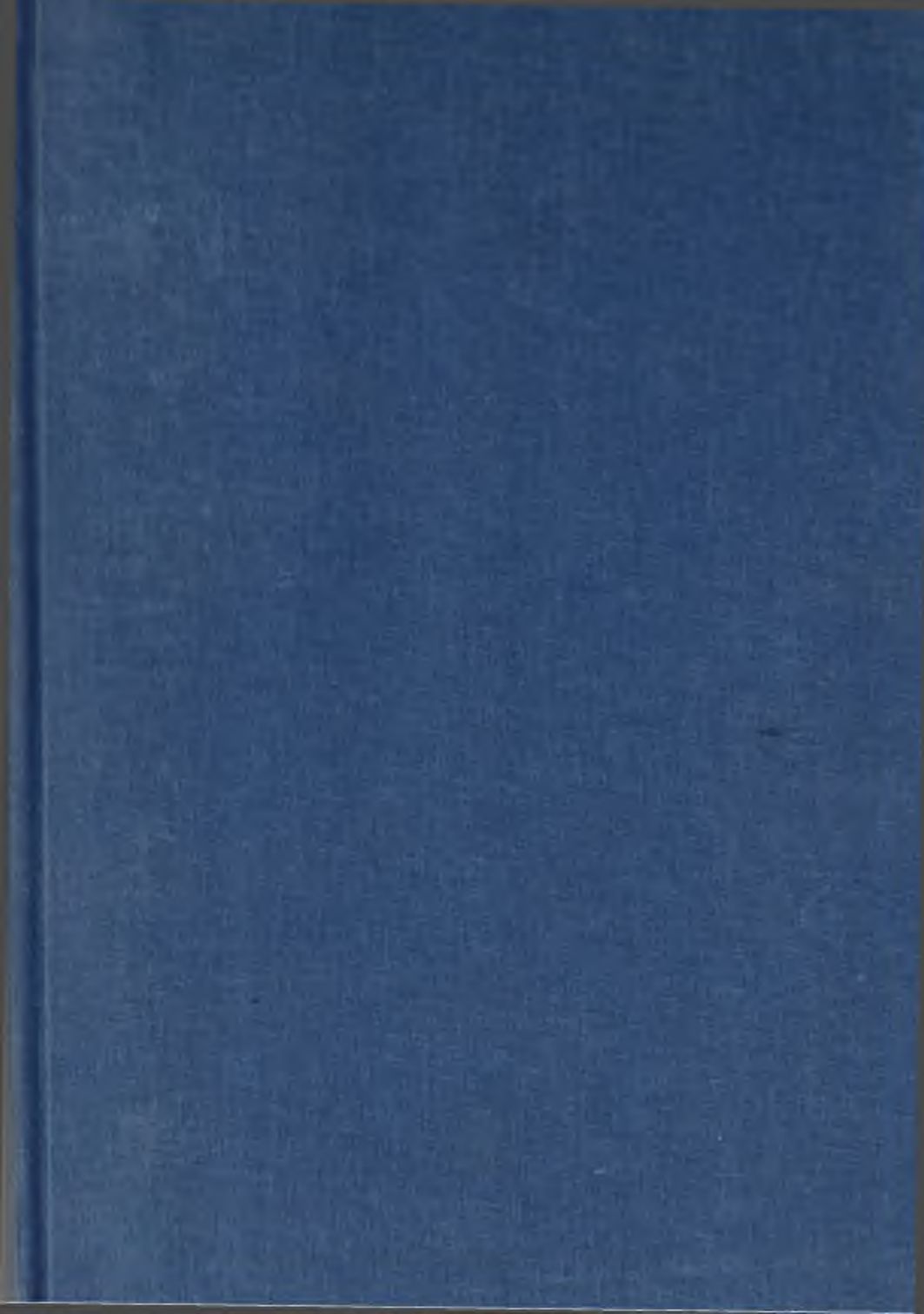
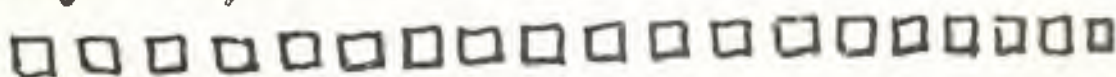

Výňatky

ze starých kronik, Čigolig, Vánočních sešitů
a jiných oddílových písemností, dopisy, články,
povídky, kritiky, úvahy a náčrty, vzpomínky
a jiné různosti.

Tyto "Výňatky" píšu v několika exemplářích pro své nej-
bližší přátele a zájemce o mé různé texty a o leccos, co
se mnou nějak souvisí, a co je poměrně velmi málo známo -
a co by se možná po mém odchodu nenávratně ztratilo někde
ve sběru starého papíru.

Nemám námitek proti opisování textů těchto "Výňatků",
k přečtení zapůjčených, ale prosím, aby mi byly vráceny v po-
dobné obálce do deseti dnů od obdržení. Obálku známkujte
dvoukarpovou známkou. Prosím, aby byly doporučené! Máte-li zájem o
další komplet "Výňatků", vložte do záhlaví o zájmu lístek. Ne-
zapomeňte uvést svou přesnou adresu a čitelný podpis!

v Praze, úterý ráno 15. září 1987

Jaroslav Foglar-Jestřáb

Na okněm ke mně přibíhá
jámi nebo plně slunce,
jakoby ani podzim nebyl!

Keť by ta slunná pohoda
vydržela i se mně po celou
tu dobu, co budu stáet -
tyto listy psát!

ÚVODNÍ STRÁNKA KE KRONICE „POD ODDÍLOVOU VLAJKOU“ (1925-1927)

Vše to, čehož se dočteš v následujících stránkách, to stalo se v máji našeho mládí, kdy se nám vše zdálo být dobré a krásné, kdy stačil nám ku přání jen slunný den s blankytným nebem a bílými oblaky na něm. To bylo v čase nejkrásnějším a nejšťastnějším MLÁDÍ. A protože rychle přichá v dale, v tom čase říkáme MLÁDÍ. A protože z celého života, kterému říkáme MLÁDÍ, z paměti rychle, vzpomínky na něj vyběhnou z této knihy. A až zanechám po letech zblbě nám vlas a zčernal svět, jednou po letech obracet ty sešloutlé listy, pak a my budeme obracet ty všechny ty příběhy dávno vzpomínáme si znovu na všechny ty příběhy dávno myslíme si bude až za dlouho, nemysleme mysl let. Ale to bude až za dlouho, nemysleme teď na to a řídíme se říkání: „Do pole, v háj, dokud je máj, náš mládí!“

8. listopadu 1926

Krombár

Milý Jestrábe,

Červenec 1987

následoval jsem od mládí Tvé výzvy a šel s Tebou tam, kde nebe je vysoké a modré...

Byl jsem jedním z milionů chlapců, kteří se snažili jít v životním boji Tvou cestou. Ted je čas na chvíli se poohlédnout - ale nezastavit se - s spolu s ostatními Tvými přáteli a čtenáři sledovat Tvou stopu v našich životech. Bylo mi 11 let, když v dusných válečných letech jsem Tě navštívil ještě s kamarádem z hlasatelského klubu s náručí Tvých knížek a prosbou o podpis. Tedy jsme se nestali členy Tvého oddílu, snažili jsme tak jednat. Po osvobození s dalšími kamarády v pohraničí jsme prožili mnoho krásného v Tvém 855. klubu "Zálesáci od Rolavy" a v oddílech.

Lov bobříků, soutěž všestrannosti, Modrý život, Alvarez, Zlaté údolí, bez toho si ani nedovedu představit průběh svého života.

Při návštěvě Prahy jsem byl ve Tvých Stínadlech, Bobří řeka mi hučela o prázdninách do sna, i mne strašila v dětství Zelená příšera.../dokud jsem v ní neodhalil pana učitele Paura/. Později svým dětem jsem byl patronem jejich klubu-raketové posádky 1150 A "Modří delfíni". A nakonec jsem vedl i vlastní oddíl podle Hochů od Bobří řeky. V pěti táborech s ním jsem prožíval znovu své chlapectví.

I nyní znovu a znovu si listuji a pročítám příběhy Rychlých šípů, nebyť Tvých knížek-můj život by byl o mnohu chudší.

A proto dovol, abych na tomto zeleném papíře, podobném tomu, na kterém jsi kdysi psal své příběhy, Ti poděkoval za vše. Připodobnil jsem jej tajemným dopisům, které kdysi nacházeli Tví Hoši od Bobří řeky.

Kdysi napsal Jaroslav Seifert o svém dětství: "Nic z toho ze všeho nezbylo, všechno to umřelo v dálce, jen jedna knížka omšelá, s balonem na obálce". Moje dětství a chlapectví však díky Tvým knihám neumřelo, žije stále, mám všechny Tvé časopisy-Mladé Hlasy, Vpředu, knihy, seriály, mohu se k nim vracet a užívat je jako elixír mládí. Několik generací čerpá ze studny, kterou jsi jako kdysi E.T. Seton vykopal, aby jiní mohli z ní pít.

Přeji si, aby nic z toho nezaniklo, aby i dnešní chlapci a dívky našli jako naplněná mládí tu kouzelnou pohádku, zapadající do snů malého chlapce-jak píšeš v Hoších od Bobří řeky.

Ďěkují Ti za všechny za záslužnou práci, kterou jsi vykonal a stále ještě vykonáváš pro mládež a přeji Tobě i sobě ještě mnoho dalších foglarovek.

K tomu měj, milý Jestrábe, stále pevné zdraví, jarého ducha, ohlapeckou inspiraci.

Přeji Ti splnění všech Tvých přání.

Vždy Tvůj

čtenář, obdivovatel,
následovník a přítel

Harry

K u d ě P r á v o
re akce Praha-1-Na poříčí 30

Součrnh
Jaroslav Novák
Jagellonská 23
Praha-3

značky: cg/ma/3702/31

V Praze, 16.7.1987.

Vážený pane,

plně sdílíme Vaše pocity, když se ptáváte v obchodech po knihách J.Foglara. Podle informací by mělo nakladatelství OLYMPIA vydat Hochy od Bobří řeky, takže se snad prolomí několikaleté nevydávání foglarovek. Jisté je, že jejich četba nikomu neublížila, spíše naopak, vždy vychovávala ve čtenářích jen ty dobré lidské vlastnosti, což se o účinnosti mnoha jiných knih třeba i větších uměleckých kvalit říci nedalo.

S pozdravem

/podpis/

je název dvacetiminutového
filmového medallónku,
který promítne Jaroslav Čvančara
v rámci besedy se spisovatelem

Jaroslavem Foglarem

v sobotu 11. 4. 1987 v 17 hod.

v Sokolovně Mníšek pod Brdy.

Po besedě a autogramiádě následuje
nealkoholická country zábava,
která potrvá do 22 hod.

Hrát bude skupina Grošáci Praha.

Western úbor nutný.

Vstupné na besedu i country dance 15,- Kčs.

Během zábavy promítání diapozitivů z dojezdu
II. roč. Pon. Expressu na stadion v Mníšku p.B.

Srdčně zve Městské kulturní středisko,
kde jsou též vstupenky v předprodeji na č. t. 92 280

M á l e m b y m ě o b ě s i l i !

Článek by se mohl nadepsat také střizlivěji "Křivda pálí jako oheň", ale název s tím obřšením je atraktivnější a tak volím ten! A to mi bylo tehdy necelých dvanáct let - a už taková hrůzná a postupná smrt mně hrozila! Jak se to vlastně mohlo stát - a co tomu předcházelo? Vše začalo mou neuhasitelnou touhou po natahovacím vláčku, kteréžto zábavě se dnes věnují celé týny dospěláků, natožpak pionýrské mládeže, i když ty vláčky jsou dnes už na elektriku a mají desítky vyhýbek, automatizovaných zastavovaček, semaforů, mostů, tunelů a jiných hejblat kolem sebe. Ale tehdy v době mé dvanáctileté mladosti hrát si s natahovacím vláčkem byl v očích dospělých holý nerozum a proto to se mnou tak neslavně dopadlo!

Já jsem tehdy totiž shlédl lákavý výklad obchodu "U krále železnic" v Praze na Letné, a v tomto výkladu jezdil vláček, svítil, projížděl několika tunely, přes mosty a leckdy achovaný v umělých roklích, zjevoval se chvíli tady chvíli tam - a to vše za pouhý jeden jediný krejcar /dvouhaléř/, když ho jeho šťastný klukovský majitel měl a do pokladni škvírky na okraji výkladu vhodil. Co jsem tam prostál kouzelných šťastných chvil! Vydával jsem se tam pěšky až z Vinohrad, jen abych to jezdicí železniční kouzlo uviděl. Krejcar jsem žmoulal v ruce a házel jej do škvírky teprve až když nebylo vyhnoutí, to jest když nebylo ve vřkolu daleko široko nikoho, kdo by tak učinil se svým krejcarem místo mne.

A pak mne napadla jedna myšlenka, hříšná, zřůdná, která mi neřávo la spát. Měl jsem ve spořitelně asi stodvacet korun, těžce vlastnoručně vydělaných nosením kbelíků s popelem nájemníkům, když zmeškali příjezd popelářů /popelnice tehdy ještě nebyly/ na "Seidlák", pokdnes už dávno zastavěné, kde jsem jejich obsah vysypával. Za dvacet haléřů od kbelíků, které jsem "bral". Také jsem myl schody v našem třípatrovém činžáku, od sklepa až po půdu a to jednou měsíčně, za pět korun. Dům měl plno chodeb, a 98 schodů. A tou myšlenkou, která mě napadla, bylo, že si ty m o j e korunky, tak těžce vyděné, vy=

zvednu a koupím si „U krále železnic“ mašinku na klíček se třemi vagónky a malým okruhem kolejí.

Svůj úmysl jsem provedl tajně, věděl jsem o své moudré šetrné mamince, že by mi koupí nejen rozmluvila, ale dokonce i zakázala! Stalo se ale něco ještě horšího: mašinku jsem si opravdu koupil a domů v nestřežené chvíli tajně propašoval, ale maminka brzo objevila, jaký že nerozum jsem to provedl! A hned že tam tu mašinku musím vrátit a chtít svoje peníze zpátky! Já samozřejmě brečel, raději bych se byl dal zabít, než abych tam s prosíkem šel, ~~raději~~ styděl jsem se - a tak maminka požádala naší rodinnou drbničku paní Čarnerovou, aby výměnu mašinky za moje peníze provedla místo mne. Dotyčná dobrá duše tam skutečně za úhradu jízdného dojela - a aby peníze od obchodníka spíše vymohla, prohlásila, že jsem je doma ukradl, maminka že je vdova a má na kráku dva kluky /tím druhým byl můj bratr o 3 roky starší/. Snad se tam dokázala pod dojmem své milosrdné lži dokonce i trochu rozplakat - a obchodník skutečně jí moje peníze vrátil, což by se dnes už asi sotva mohlo stát!

Ale při tomto pohnutém úkonu byla pronesena jedna nedobrá věta, kterou v krámě ~~prohlásila~~ ^{vyslovili} unisono jak obchodník tak asi dva či tři přítomní zákazníci, a která mne pak drtila a strašila ještě velmi dlouhou dobu, než jsem si to všechno pořádně přebral. Kdosi tam tehdy na základě plačtivé vymyšlené výpovědi paní Čarnerové totiž prohlásil, že z takového zlodějského chlapce, který dokáže okrást o peníze i vlastní maminku, už do smrti nic nebude dobrého a že by zasloužil jen oběsit! Nic jiného než oběsit, a to hned! To také paní Čarnerová mé mamince pak doma s gustem pořád opakovala, a vždycky se tak divně při tom na mne koukala. A já se krčil jako zlosyn s vypáleným cejchem na čele u vědomí toho, že ze mne nejen nic nebude, ale že bych zasloužil dokonce šibenici. To mne doslova drtilo, ničilo.

Dlouho jsem se touto větou obíral, nedala mi spát, maminku jsem odprosíl, svoje penízky jsem zase poslušně vrátil do spoři-

telny, ale teprve mnohem později, když už jsem byl přece jen o něco moudřejší, jsem uvážil, jak mi tehdy všichni křivdili, od maminky počínaje až po paní Čarnerovou a hlavně po ty lidi v krámě U krále Železnic: vždyť já ty peníze přece neukradl!! To přece byly m o j e peníze! Těžce tvrdě vydělané: dvacetník za každý těžký kbelík popele, až ruce praskaly, na vzdálený Seidlák a pět korun jednou či dvakrát měsíčně za 98 ublácených schodů s desítkami metrů zaplivaných špinavých ^{epodlah} ~~schodů~~ v činžáku! Tak jaképak věšení? Jaképak předpovídání mého špatného životního konce? Ale pocit hanby a křivdy ve mně zůstal už navždy. Tu hrůznou urážlivou odsuzující větu, že ze mne nic nebude a že bych zasloužil je ^{po} ~~po~~ věsit, si budu pamatovat do smrti, i kdybych stokrát toužil na ni zapomenout a i kdybych byl živ ještě nevím jak dlouho! Tak mě to tehdy poznamenalo. Ano, křivda pálí jako oheň a někdy je prostě neuhasitelná!

Zlín 20.4 1987

Vážený pane Foglare,

k Vašemu svátku si dovoluujeme popřát Vám dlouhá léta šťastného a spokojeného života, pevné zdraví a mnoho úspěchů v životě osobním i veřejném.

Náš klub Zálesák vděčí za svou existenci právě Vám. Jsme nesmírně šťastni, že můžeme prožít své mládí podle ideálů, které jste ukázal krásnou formou české mládeži.

Klub jsme si založili již před čtyřmi lety. Nyní je nám 16 a když listujeme stránkami kroniky, cítíme jak mnoho jsme se za tu dobu změnili, ale nikdy jsme nezapomněli na Vaši myšlenku, kterou jste tolikrát ve svých knihách - ať už otevřeně či skrytě - vyslovil. Že mládí je to nejkrásnější období života a jen nerozumný chlapec nebo děvče z něj chce utéci do dospělosti.

Dovolujeme si též požádat o podepsání lístku do kroniky.

za klub Zálesák
Martin Stohr
Gottwaldov

TAK TOHLE JE TEN
HISTORICKÝ SKOK
VENDY ZICHA se skály
velkým obloukem přes potok
na protější rozbořený břeh!

A tohle je ten dokumentární
snímek toho jedinečného
skoku, podle kterého později
dostalo tábořiště název

"ÚDOLÍ ODVAHY"
Kdy to bylo?

Bylo to druhý den dvoudenní nádherné výpravy 2.-3. května 1942, když jsme sem dorazili a místo čirou náhodou objevili. Nikdy dříve jsme tady nebyli.

A Venda Zich - ač jinak byl dost podivínský bábovka, rozhodně pak ne žádný "vodvas" ani hazardér, se nějakým vskokutím dostal přes potok tam na tu skálu nad potokem /známou pak v pozdějších letech mnohým generacím oddílů/ a teď je p r a j s n a d m o ě n á skočí dolů!!

Oddílový líd sesdola na něj hleděl s obdivem i sase s pochybnostmi - - a Venda, aby se neukázal jako báblivec, nemohl už dělat nic jiného, než že po jistém váhání s k o č i l !!! Nic se mu celkem nestalo, jen se pořádně zabořil na druhém břehu do rozbahněné země, trochu se chvíli pohyboval po všech čtyřech než našel rovnováhu - a bylo to!

Tady na fotce ho vidíte, jak právě letí! Let se nám zdál věsn /hlavně ale asi jsem/ nekonečně dlouhý, i když trval snad nejvýše pět vteřin.

Po dopadu Venda "přijímal ovace davu" a já mu dal jako odměnu jednu ze vzácných kartiček ALVAREZE, o které se jinak vždy bojovalo.

Nikdo jsme tehdy ale ještě nevěděli, že tímto skokem se stalo toto nové tábořiště památným a že mu později dáme název ÚDOLÍ ODVAHY.

Leckdy později chtěli někdy někteří hoši Vendův skok napodobit, /třeba příliš mnoho jich nebylo nikdy/, ale já jsem to již nikdy nepovolil, s obavou aby se nestal nějaký úraz.

V kronikovém zápisu z té nádherné dvoudenní výpravy tenkrát jsem o Vendově skoku napsal jen těchto několik řádků: "Venda Zich skáče s obrovské výše se skály přes široký potok na měkkou bořící se půdu loučky a siskává pak později nevědomky za to jeden starý štítek ALVAREZE, který neměl."

FOGLAROVY ČTENÁŘSKÉ KLUBY

8. KVĚTEN

I já jsem patřil do oné početné řady chlapců a děvčat, kteří z podnětu oblíbeného časopisu pro mládež MLADÝ HLASATEL či jeho nástupce VPŘED založil čtenářský klub a spolu se svými kamarády Standou, Jarkou a Jindrou v něm po víc jak osm let prožíval nevšední, báječné a kouzelné dny. Byli jsme věrnými kamarády a toto naše přátelství klub povznesl do vyšších forem. Zřejmě jsme byli i klubem dobrým, neboť jsme vydrželi dobré i zlé, prošli nejednou trpkou zkouškou a překonali nejednu překážku. Konali jsme klubovní schůzky, podnikali výpravy do lesů a přírody, tábořili, psali klubovní kroniku a časopis, vedli si deníky, sportovali, četli knížky a časopisy, hráli a soutěžili, několikrát za sebou lovíli 13 bobříků, usilovali o získání "čestných odznaků Rychlých šípů" a mnoho dalších věcí. Zkrátka - dobře jsme porozuměli Písni úplňku, kráčeli ve stopách Hochů od Bobří řeky a Rychlých šípů. A když jsme jako starší pak pracovali pro mladší kamarády, stali jsme se i úspěšnými vedoucími oddílů mládeže. Jako trvalé hodnoty z klubovních dob jsme si odnesli nejen smysl pro čest, dobro, přátelství, ale také umění vnímat modrou oblohu s rychle plujícími oblaky, vůni lesa a pryskyřice, odlesky táborových ohňů, slyšet zpívat říčku i ozvěnu starých klubovních písní.

Za to vše vděčím JAROSLAVU FOGLAROVÍ, který mne na tuto cestu přivedl svými knížkami, časopisy, příběhy Rychlých šípů a hlavně pak myšlenkou čtenářských klubů.

Pohnutá historie čtenářských klubů byla poměrně krátká. Ale byla to nádherná éra, zvláště intenzívně prožívaná generacemi hochů a děvčat období třicátých a čtyřicátých let.

Přešlo již padesát let. Při listování klubovními kronikami jsem znovu užasl, jak dílo Jaroslava Foglara důkladně a opravdově pochopila generace, která je prožila, která se jím inspirovala k životu a činnosti, zejména v jeho čtenářských klubech. Víím, jak nadmíru nesnadné je prostředkovat to vše úchvatné a nás tehdy strhující, nám tolik drahé generacím novým, které mají své nové idoly a nové zasvětitelé do života, věřím však, že kluby nebudou zapomenuty, že ani zežloutlé listy jejich historie a vše, co k ní patří, nebudou těm, co onu dobu sami neprožili, chřestit pod rukama jako uschlé, drolicí se květiny ve starém herbáři, ale budou i jím vonět, dýchat a sálat barvami a kouzlem mládí, velikého přátelství a legendárních postav těch sice již dávných, ale stále nezapomenutelných dob.

uired

četvrtak glavice mesice ruži sobota 1987

Váš život sám je nesmírnou obětí pro druhé.

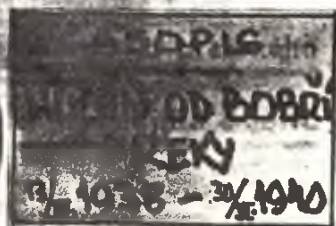
Plody Vaší práce nikdy neztrátí svou
svěžest a chuť. Vaše dílo žije i přes veškerou zavisť světa.
Vaši následovníci Vaš ctí a obdivují to, co jste vytvořil.

za všechny kamarády

Half

Čigoligo

NAŠE TÁBORY

Když jsem jel na svůj první tábor před mnoha a mnoha lety jako naprosto nezkušený tábořnický nováček /a k tomu hned zároveň co by vedoucí toho tábora/, nikdy jsem si nepomyslel, kolik dalších táborů za ním ještě přijde!

Jeden za druhým se k sobě řadily, léto za létem jsem táboření věnoval - a při každém jsem se vždy domníval /aspoň ta první léta/, že to už naposledy, příští rok, že už změním způsob svého života - a o tábor že už nepojedu!

Však osud a okolnosti chtěly jinak! Vedení táborů se mi stalo takřka nutností, žhavá touha o někoho a něco se věčně starat, rvát se s tisícerými nesnázemi, jež příprava i pak tábor samotný vedoucímu přinese, byla příliš silná. A tak jsem si svou "dovolenou" bez tábora a bez těch všech záplav starostí a trápot nedovedl už ani představit. A když teď po více jak čtyřiceti letech už jsem se musel se svou účastí na táborech přece jen rozloučit, myslel jsem zpočátku, že mi to srdce utrhne zármutkem!

V mé mysli táhnou vzpomínky na všechny ty slunné i deštivé dny v táborech prožité, i na stovky chlapců, dobrých i méně dobrých, kteří se ním pod mým vedením svou pohádku chlapeckých let prožívali. Každý na nich získal něco užitečného, zlepšil se a mnohemu dobrému se naučil. Převážná většina chlapců také vyrostla v pořádné lidi.

Naše tábory se zdokohalovaly každým rokem, až jsme se vypracovali na úroveň, kterou už lze jen sotva ještě nějak zlepšovat. Také počet /počet/ táborů na jednotlivce se pořád zvětšuje. Na začátku bývali chlapci se dvěma či třemi tábory vzácností! Dnes je obvyklé, mávali za sebou 5-6 táborů - a naopak jsou vzácností hoši, kteří se po jednom či dvou táborech dalšího už nezúčastní pro nezájem!

Do tábořových praktik, zvyklostí a her každým rokem přibývaly a dosud přibývají pořád nové a nové. Kdysi to byla třeba čísla na šálích, rozdávačka, předávací lejtro, bodování služeb, "mánévry", "Třináctá noc", "Prachárna", "Zápalné šípky nad farmou", později k nim přistupovaly další, zejména dlouhodobé hry, Tábořová stovka, znaky táborů /začaly na Táboře věrných 1941 se zpětnou platností/, příručka "Tábořnická moudrost", "Irabice prvního dne", držáky a železné kůly s kochy na kotle, "Zaváté stopy", atd. atd.

Jakou práci to všechno dalo, než se to či ono objevilo, vyzkoušelo, zařídilo! Tisíce a tisíce hodin spolykaly jen horečné přípravy na všechny ty tábory a já často myslel, že nervy už ani nevydrží to napětí, kterému byly přitom vystavěny! A přece vše nepříjemné, co chtělo s těmi více jak čtyřiceti tábory bylo spojeno, ustupuje a zůstává jen pěkné vzpomínání na všechna ta léta, vám, chlapcům, věnovaná.

Dávno dávno odrostli a odešli chlapci mých prvních táborů, dávno zarostlo tábořiště Mohykánského tábora i změnila se místa v kraji sluneční zátoky a na Dobří řece. Pro vás, účastníky táborů nových, dnešních, udělal jsem druhé vydání tohoto sešitu, abyste viděli, jak tábory šly za sebou, čím se zhruba vyznačovaly, a tak abych vám je trochu přiblížil.

Vánoce 1971.

Jan Jiránek

TÁBOR

PODNIK PRO CELE MUŽE

Milí hoši,

jak sami dobře víte, náš oddíl vyvíjí po celý rok nepřetržitou činnost. Ihned jak začne v září škola, už se v oddíle rozjíždějí družinové schůzky, "klubovní soboty" a každonedělní podniky: Výpravy, odpolední besedy v klubovně, "Vyzvědači" a jiné hry v ulicích, "Turnaj zpěvu", "Mistr uzlování", "Vánošní nadílka" "Samí sobě" - - a jak se všechny ty naše tradiční podniky jmenují, se stovkami her a závodů na nich.

Ale podnik všech podniků, "PODNIK PRO CELE MUŽE", přichází až nakonec, po skončení celého období - a tímto velkopodnikem je T Á B O R. T á b o r - slovo kouzelné, plné vzrušení a slastných předtuch příhod a pocitů, jež nelze prožít nikde jinde - než právě na táboře!

Nejsou to žádná prázdná slova, říkám-li táboru "podnik pro celé muže"! Kdo jste s naším oddílem na táboře už byl, jistě mně potvrdíte, že tábor není jen samá zábava, koupání, hry a legrace, ale že je to také notná dávka práce, mnohdy velmi těžké. Na příklad topení pod kotly ve štíplavém dymu a v nesnesitelném žáru slunce, cesta za nákupy v lijavci, přenášení metrůků zavazadel a dřeva, vaření, mytí kupy nádobí - atd atd/ A k tomu vůbec ještě různé jiné svízela, jež zvládnout s klidem a uměvem, bez zuření a bez pláče, se často jen stěžíka podaří!

Tábor by byl pernou zkouškou a tréninkem našich schopností, vytrvalosti, pevnosti, trpělivosti, odpovědnosti a kázně i tehdy, kdyby všechny okolnosti byly táboru příznivé - - to jest, kdyby na příklad bylo ideální zásobování, stále báječné počasí, snadná doprava, chlapečci kdyby byli co nejvzornější, nejpracovitější, povahově naprosto dokonalí atd. Ale všechny tyto ideální okolnosti k tomu všemu **NIKDY NEJSOU!!!**

Jak víte, zásobování je mizerné! Počasí je nevyspytatelné, někdy nás slunce dohání svým žářem až k podrážděnosti a otupělosti, pak se zase topíme v lijavcích a klepeme se zimou. Doprava vážne. Kola jsou rozbita. Potravinové lístky hrozí propadnutím. Služba vyklopila do popela kotel s obědem, mlékárna pro nás nedodala mléko, ve sklípku někdo klápe do pokače se čtyřladesáti vojoi, vedoucí služby se pře s líným členem služby, nákupčiči zvorali nákup, zmeškali autobus, skoro nic nepřivezli, ve stanu skuří a zvrací takytáhorník - obět opičí rodičovské lásky, která ho zásebuje třikrát týdně desetikilovými balíky - a ve svém deníku mne proklíná a na mne zuří almarář, který musel "za almaru" v tropickém žáru slunce uhánět na kole do vší pro něco, co nákupčiči zapomněli.

To je opravdu jen malý výčet z těch stovek nesnází, jež tábor -beztek již podnik velmi obtížný a složitý- dělají ještě těžším a ještě složitějším - a někdy ho i velmi ořízně pokazí.

Abych podstatně zmenšil procento všech těch nesnází, rozhodl jsem se napsat pro vás tuto knížku. Zmíním se v ní o všech věcech, které hladký průběh tábora ohrožují a dám vám v ní mnoho dobrých osvědčených pokynů, jak se nesnází uchránit.

Budete-li si její stránky stále a stále pročitat a radami v nich se řídit, zpřijemníte tábor sobě i mně!

Začnu postupně, už od prvních příprav k táboru.

Jaký chlapec se hodí pro táboření?

Ne každý! Vítáme na táboře jenom chlapce nadšeného, nerozřukaného, neomrzeného, snášenlivého, který je vděčen za vše, co mu tábor poskytuje, který se nezakaboní pro kdejakou drobnou nehodu, ani se nerozmrzí pro nějaký trochu nevhodný vtip nebo slovo!

Hoch samotářský, mrzoutský, podivínský, hádavý, příliš rozcitlivělý, s pláčem věčně na krajíčku, ten je pro tábor těžkým břemenem. Právě tak hoch zase až příliš "ostrý", od přírody již vychytralý, sobecký.

Potřebujeme na táboře hocha zdatného, dovedného, který si ví ve všem rady. Hoch rozený "Takytáborník", který nedokáže ani přinést vhod= né dříví na topení, ani si udělat lůžko ve stanu, ani zašít díru na tré= nýrkách, ani rozkrájet cibulku a rozetřít česnek, je pro tábor pohromou!

Co už takových -k táboření neschopných- chlapců mně na táborech připravilo situace přímo k zoufání a znesnadnilo mně můj úkol!

Proto cvič každý svou zručnost a zoceluj svou povahu už doma, dávno před táborem - abys pak na táboře nebyl na obtíž celku i mně!

Kdo může jet na tábor?

Každý náš chlapec? Ne! Tábor, ten nejbáječnější podnik celého roku /přes všechny ty svízele/ je ODAMENOU za celoroční PILNOU a NADŠENOU práci v oddíle!

Odmítám starat se a pracovat na táboře pro takového chlapce, který během období navštěvuje naše podniky jen nepravdělně - nebo je sice navštěvuje správně, ale jinak pro oddíl nic neudělá, v bodování je pro svou liknavost pořád na podprůměrných místech, do všeho se dá nutit a družině věčně ničí výsledky společné práce.

Táborové přihlášky.

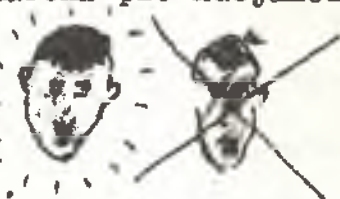
O táboře se vypráví mezi lidem oddílovým už od prvních jarních dnů /zejména na Velikonoční robinsonádě/, ale to právě začne, až když se v klubovně oetnou táborové oběžníky a výzva k podávání přihlášek.

Oběžníky jsou určeny pro vaše rodiče, proto jim je doma odevzdejte, ne si oběžník nalepit do deníku a doma o něm ani nepípnout!

Přihlášku k táboru si napíšete každý sám a to na papír velikosti korespond. lístku a dáte ji doma podepsat rodičům. Přihláška zní:

"Přihlašuji svého syna..... na tábor. Pročetl jsem Táborový oběžník, vzal jsem jeho obsah na vědomí a zařídím se podle jeho pokynů. V případě nutnosti napíšte mně o mém synu na adresu:....." Z táborového poplatku zasílám zatím sto korun jako zálohu na předběžné výdaje." /Následuje podpis otce či matky./

Přihlášku podávejte do určené lhůty, snažte se už předem vybojovat si včas možnost tábora se účastnit. Neskládejte ruce v klín! Nenechávejte vymáhání dovolené v závodě atd. až na poslední týden! Nejistota, kdo na tábor pojede a kdo ne, či kdo přijede až sápnými a kdy, to jest jedna z prvních nesnází, které se vynořují hned při začátečním plánová= ní tábora!

I když nejsem závistivý, je dost věcí, které Vám dnešním hochům a děvčatům závidím. Za prvé je to okolnost, že já -p.i svém věku osmdesáti let se jen sotva asi dočkám přelomu ~~anež~~ letopočtu 1999 na 2000. To bude slávy! Už při změně století z r.1399 na 1900 to prý bylo něco ohromného, jak mi vyprávěla maminka, která to zažila. Jinou věcí, kterou vám závidím, je skutečnost jak snadno a poměrně rychle si můžete vydělat peníze na to, po čem toužíte, ať už je to třeba kolo, nebo magnetofon, radio, nemluvě už o takových maličkostech, jako jsou knihy a podobně. Několik dní nebo týdnů pracujete někde na brigádě a korunky se vám jen sypou, po desítkách i stovkách. Posbíráte trochu kovového šrotu nebo starého papíru- a další koruny jsou tady. Také sběr ~~papír~~ lahví, korunu za kus, je snadný prostředek vydělku. Vy si při dobré vůli a při trošce péle vyděláte na kolo za měsíc, nebo za dva, já jsem si jako chlapec vydělával na kolo tři roky, než jsem si je mohl koupit. A to ještě nebylo kolo nové, ale starší -jen po generální opravě- s přeraženými a navařenými vidlicemi, a stálo tisíc korun! Lidem z domu jsem za dvacetník vynášel na dalekou skládku těžké kbelíky s popelem, když popeláři dlouho nejel, nebo když jej zmeškali./Popelnice u domu tehdy ještě nebyla a popelář projížděl ulicí jednou týdně./

Za pět korun jsem jednou za 14 dní byl ublácený a odporně zaplivaný schody a chodby našeho činžáku. Těch schodů bylo dvadevadesát a tím byl plný chodeb a zákoutí. Jednomu knihkupci jsem chodil vždy v pátek nabízet knižní novinky do městské knihovny, aby mě nepředběhli prodavači z jiných knihkupectví, čekal jsem na otevření knihovny tři-čtyři hodiny napřed, na studené tmavé chodbě, jen abych byl první a co nejvíce knih abych prodal. Tento "kšeftík" mi vynášel pět korun týdně. Až jednou jsem o něj přišel - to když jsem ztratil nákupní knížku a bál jsem se pana knihkupce přijít na oči!

FOGLAR - JESTRAB „VÝNATKY“ - II - L I S T C . 10.
jak co - kdo byste se sebou měnil? Když vás vidím, a jakou bezsta=
nostností a bez počítání si kupujete na našich výpravách limonády,
lízátka, zmrzlinu, nejrozmanitější sušenky a oplatky, je mi někdy
opravdu až trochu trpce. Buďte šťastni, že žijete v dnešní době
a ne před sedmdesáti roky, když jsem byl chlapcem já!

Jaroslav F o g l a r

ZDRAVICE NOVÉMU MISTRU UZLOVÁNÍ :

O dovol, nový Mistře uzlování,
lyžek napsal já Ti toto věnování :

Keť prsty Tvoje nikdy
nežtráti svou hlbitost,

keť vyvinou vždy při všem
zas nádhernou tu rychlost !

Keť zůstane vždy klidná
Tvá tolik bystrá hlava

Vždyť jenom klid vždy přece
jistotu, zdar dává !

Dnes, kdy máš úsměv nad úspěchem v leci
já spěchám tohle všechno Tobě říci !

A tím je konec mého věnování,
bud' dlouho zdrav, máš

MISTŘE UZLOVÁNÍ.

Vypsáno ze 3. sešitu kroniky 1952/53, tehdejšímu
novému MISTRU UZLOVÁNÍ Jónymu [63 let] přátel

HAYOPII KAREL SIS

Vážený pane Foglare.

Rozhodnul jsem se Vám napsat a za vše Vám poděkovat ačkoli vím, že o takové dopisy nebo jemu podobné nemáte nouzi.

Letos tomu bylo už čtyřicet let, co se můj táta stal společně se svými kamarády členem "Foglarova čtenářského klubu časopisu Vpřed." Jejich klub se jmenoval "Statečná 6" Blatnice a měl číslo 6389. Dodnes mám schované jeho dopisy z redakce, legitimaci vč. kuponů a 18 nálepek.

Pro zátu jsou to všechno krásné vzpomínky, neboť jak on říká: "My jsme tím žili," pro mě to byl začátek cesty Vaším dílem.

Díky tátovi jsem si už jako malý capart listoval stránkami starých "Vpředů" a příběhy "Rychlých šípů," které si on jako patnáctiletý kluk sám vyvázal a dodnes to všechno chováme ve velké úctě.

I když se na všech těch tátových "Vpředech" a "foglarovkách" notně podepsal čas a někteří kamarádi, stále je máme radši než ty, které vyšly o hodně později v dalších vydáních. Snad právě pro to jejich stárí.

Přečetl jsem toho od Vás hodně i když bohužel ne všechno, měli jsme s kamarády klub, lovili bobříky, žili modrým životem, chodili do přírody (což činíme dodnes), zkrátka si neumím představit dětství, mládí a vůbec život bez toho všeho, co jsem poznal díky Vám a je mi líto těch kluků, kteří bez toho všeho zestárnou.

Asi jste poznal, že sloh a psaní dopisů není moje silná stránka a tak bych Vám chtěl už jenom popřát za sebe i za tátu k Vaším nadcházejícím narozeninám hodně zdraví, štěstí a spokojenosti, spoustu dobrých kamarádů, nápadů k psaní a poděkovat Vám, protože "za vše, co je ve mně dobrého" a za krásné vzpomínky z dětství vděčím Vám a Vaším knihám (a samotřejmě svým rodičům).

Jako vzpomínku Vám posílám kopii čtyřicet let starého dopisu.

Zdeněk Tomšíček

Blatnice č.1

675 51 Jaroměřice n/R

P.S. Dozvěděl jsem se, že už vyšel kreslený seriál "Ztracený kamarád" a nějaký přehled Vašich kreslených seriálů a protože se mi nepodařilo sehnat "Modrou roklí," chtěl bych Vás poprosit, jestli by nebylo možné Vaším prostřednictvím sehnat alespoň "Ztraceného kamaráda." Víím, že Vás tím obtěžuji, ale já to jinak neseženu, tak se omlouvám a budu Vám vděčný i za jakoukoli informaci.

Totem

kmeně
Kři

A když jednou tento podivuhodný, slavný náčelník stál u tohoto propadlého vodního spoust a viděl, jak proudy mýřely v nemasytne propasti, pod nebeským skalami, kteří jeho lid už nikdy nepřekročil, vzpomněl si opět na tuto chabku. Dal si přivést několik zajatců a kmene Navajů a takto k nim promluvil: „Dříve než si vstoupíte na horami vzrode, budou mucednické kily vrtány a vaše vyty v nich naplní jílíní vzduch. Čet mňdoo z vás, vy mužů lidu bídného, svůj život něčím zachránit? Jednoho z vás si vyvolím, který na silném kmene do vodní propasti se vnoří, v podzemí pod skalami propluje, a objeví pro nás nové loviště. Podarí-li se mu to a vrátí-li se zpět, dvakrát pět pokryvek dostane a jeden stam - a co víc, svůj život zachráni! Však bídám, mus mne chtěl-li by oklamat, nové loviště nalieže na horami a ke mne se zprávou nepřijít. Našel bych ho kdekoliv - a ještě žádný zajatec nezavřel pod rukou mužů kmene Kři smrti tak hroznou, jako by zemřel on.“

„Já - ó, velký náčelníku, já se hlásím k cestě Vodním propadlím!“ zaskučel starší bojovník kmene Navajů, nyní zajatec. Černý Jaguar se pohrdlivě usmál: „Tři hosti staré jsou a slachy nepřevrže. Naše děti se budou smát, až u mucednického kila sá z tebe strháme! Já ale musím celiho potřeby!“

z Ludvovy knihy

/Jaroslav Foglar - Jestřáb:
CHATA V JEZERNÍ KOTLINĚ /

A tu předstoupil před Černého Jaguara chlapec nedo-
vratný, ale tělo silného a pružného. „Mne si vyvol k cestě
a velký náčelníku! Me ruce první jsou jak jak houze na
do lodích a nohy hlubší než bity smy mlade. Jsem
můj jak prut a hladký, tak vodním duchem spíše
sklouranu. Me tělo sice nedospělo je, však síly dosti v sobě
na, vždyť mne stálo starim! A hoch přikroče a na
mý okraj Vodního propadlím a u hoťor vhnout
a do pínicích se vodi. Černý Jaguar pozoruje bronzové
do chlapce, napjaté jako struna, dychlívi skoť do
vrouci vody, zahalené vodními parami. Ano - ten
chlapec to může dokázat a zachránit si tak život...“

„Dědi, já tebe si vybírám a u kol ten
b. věřuji. Dobře - li jz vykonáš, vše tvé
co bylo slíbeno. Černý Jaguar nemá
žádný rozštěpený a drží své slovo!“

„Kdy rudoch promluvil se svým star-
mí spoluzajatec, cosi v řeči Navajů
jak mohutným odrazem svých silných
skoť daleko do bismicích proudů vod.“

MĚSÍČNÍ NOC VE SLUNEČNÍ ZÁTOCE

/Výňatek z kroniky "Tábora věrných" z roku 1941./

Te byla doba přetěžká a nebezpečná, táboření bylo přísně zakázáno katem českého národa K.H.Frankem, ale naše činnost přesto neustala, i když riziko bylo nesmírné. Najali jsme si malou místnost v osamělém stavení na okraji vesničky VELKÁ, poblíže naší milované Sluneční zátky, tam jsme si zřobili palandevá lůžka, i kuchynku, a tak jsme "tábořili", navzdory zakazu o shromažďování české mládeže.

A když nadešla úplňková noc z 8. na 9. července, vydali jsme se přes les dolů do Zátoky k Bobří řece, kde jsme si slíbili věrnost oddílů přes všechnu zlobu doby. -

A pak už zase nahore v místnosti jsem pod dejmem všeho - za svitu malé petrolejky - napsal do kroniky tento zápis:

Na kraj se snesla bílá noc.

Všechno už spí.

Ale my ne! My nemůžeme!

Dnes je přece úplňek!

Tam dole pod lesem čeká na nás naše Zátoka!

Tam je kouzelně bíle v takové noc.

A reztavené stříbro ve vodě tam teče.

A peřeje hučí!

Musíme tam jít!

Vždycky nás Zátoka při úplňku viděla!

Jdeme tedy.

Les je černý. Ale stříbrné nítě ho protkávají.

Naše hlasy se stišují.

Už jsme tady, na našem svatém místě!

Seme tu vení pod našimi zády.

Vážíme uzly na provaz, který se tím stává památným.

Pedepisujeme se.

Peřeje pořád zpívají tak jako kdysi.

Je zde tiché prázdno.

Ale my víme, že sem patříme!

Měsíc na nás shlíží ze své dráhy.

Tou cestou šel loni, předloni a všechny doby dříve.

Naše památné stromy VLK a ŽENA S NOSÍ se rýsují na světlém nebi za řekou.

Hoši šeptem mluví.

Ale já je neslyším. Já mám podivný sen.

Já slyším hlasy staré, již dávno smklé.

Ane, jsou tady!

Jsem tady stíny těch, jimž mladá léta už odešla.

Kolem nás se kupí, usmívají se, a ruce pedávají.

Jsem to jen jejich stíny, já to vím!

Jen já z nich jsem živý.

Jen já jsem zůstal takovým, jakým jsem byl tenkrát!

Jak dlouho?

A jak dlouho se nepromění ve stíny ti živí, kteří

tu tiše šeptají a nevidí, že v bdění sním?

Slíbili, že dlouho!

Vy kouzelné bílé noci tam dole!

Vy podivné moje sny v jejich stříbrných aťtinách!

Vás bych chtěl snít pořád!

NAŠE KLUBOVNÍ LOď

TOČLAR-JESTŘÁV
"VÝHĚDY" - III. L. 55
1923

Koupil jsem ji za svoje i vypořčené peníze roku 1935, v Děčíně, když jsme museli vyklidit naši klubovnu "Na Petráku".

Byl to původně nákladní parník, který plul z Děčína až do Hamburku a zase zpátky, vozil náklady pro Čs.společnost labskou.

V Praze jsem dal z lodi vymontovat parní stroje, a tak v podpalubí vzniklo 10 kluboven, pro nás, i pro oddíly, které spolu s námi přišly rovněž o své klubovny.

Celý vnitřek lodi jsme pobili prkny-palubkami, autogenem jsme do boků lodi vyřezali okna, uvnitř udělali všelike schůdky, přepažili jsme její prostor přepážkami - a 10 kluboven bylo na světě!

Mně i chlapcům našeho oddílu dala loď ovšem náležitě zabrat, bylo s ní pořád plno starostí pořád do ní hore i dolem zatékalo, museli jsme tam mít placeného hlídače, ale skoro každý nám klubovny spíše vykrádal, než aby loď hlídal!!

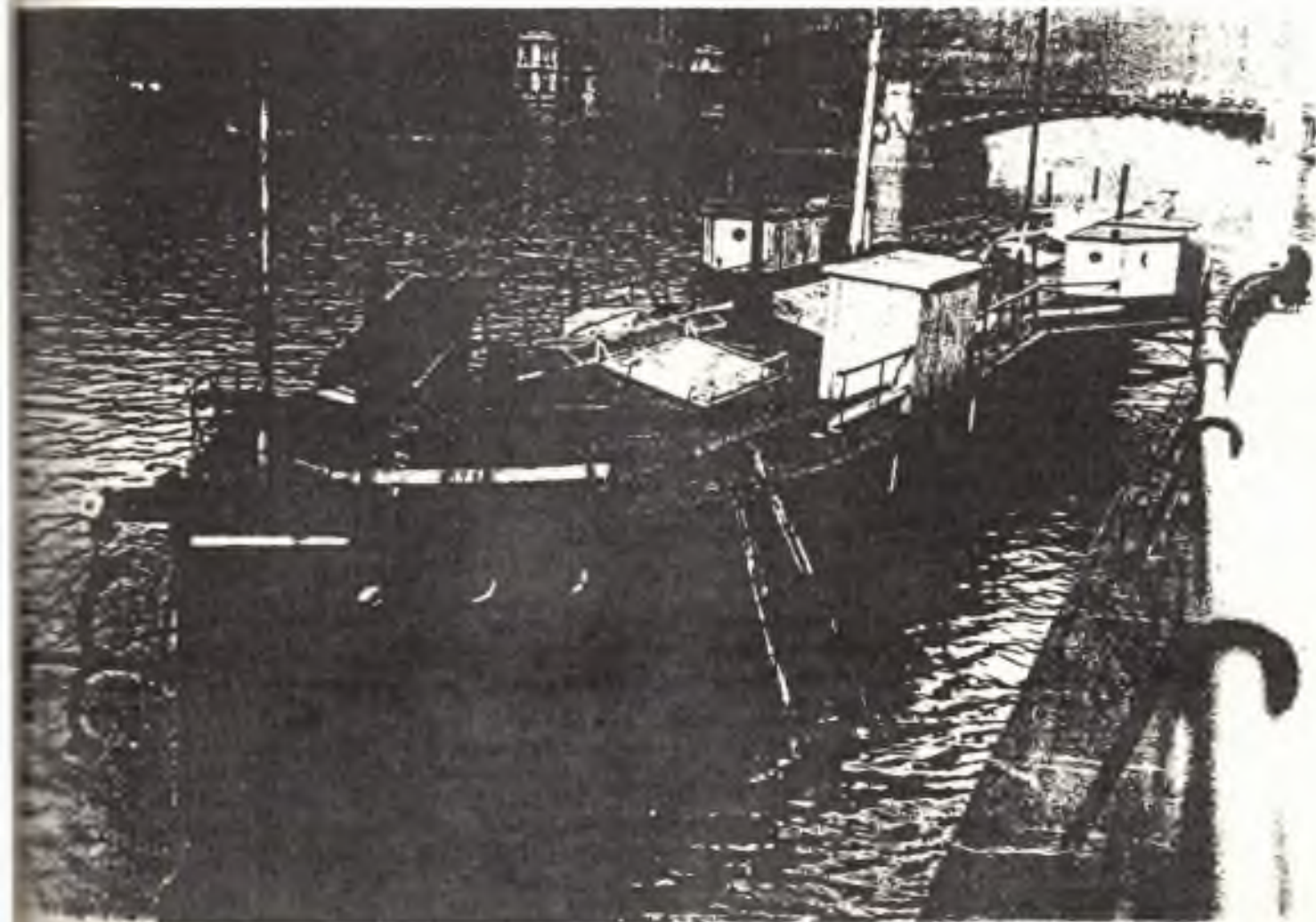
Ale bylo tam i mnoho pěkných věcí, například obrovský záchranný železný člun, který jsme vždy večer spouštěli po lanech rumpály dolů na hladinu - a s tím jsme pak podnikali kouzelné bohatýrské plavby večer za tmy přes celou šíři Vltavy na Čertovku, kde jsme často zažívali všelike legrační i vážné příhody.

Loď jsem ale musel prodat na sklonku r.1937 když už jsem nestačil na její údržbu. Krátce potom byla rozřezána na železný šrot. -str-

ZIM LODI S MŮSTKEM

7. DUBEN 1935

Vážený Mistře Foglare,
spisovateli mého života nejrůznější,

BRNO, 4.7.1987

připojuji se ke stovkám gratulantů, abych ve Vás u příležitosti Vašich 80. narozenin pozdravil CHLAPCE, jímž jste zůstal po celý život. Jste i nadále živým symbolem CHLAPECTVÍ a všeho krásného, co s tímto pojmem Vaší zásluhou spojují již generace. Bez ohledu na nepochopené a nenávistné útoky těch, kteří snad nikdy hochy nebyli. Je hezké, že si vzpomněli na Vaše narozeniny i v Mladém světě, ale mohli si odpustit "hodnocení" - je vědět, že nic nepochopili, anebo museli splatit daň, aby noticka vůbec mohla být otištěna. Kdyby to bylo v jiné zemi, byl byste při takové příležitosti přijat hlavou státu a oceněn vyznamenáním nejvyšším, protože touto formou by stát uznal, že jste měl a máte pozitivní vliv na myšlení a chování mládeže i na obsah jejího života. Jsem šťasten, že jsem mohl číst Vaše knihy v tom kouzelném chlapeckém věku, že jsem je mohl plně prožít, zasvětit do nich i své děti a jsem neméně šťasten, že mi osud dopřál setkat se s Vámi, psát si s Vámi, vidět Vaše kroniky, Váš archiv, slyšet staré desky s Rychlými šípy, vidět onen legendární podpis Setonův i otce Nikoly Šuhaje loupežníka, vypít nezapomenutelnou kávu, kterou mi uvařila Vaše krásná maminka/ a vzpomínala při tom na svého učitele Františka Kmocha, neboť věděla, že jsem muzikant!/, mít to štěstí nechat si podepsat Vaše knihy - - a hlavně slyšet Váš hlas a Vaše vyprávění. Začal jsem si s Vámi dopisovat, když mně bylo 19 let, dnes je mi 48. Vaše věrnost zůstat s námi všemi ve styku po celá ta léta je fantastická. Okrádáme Vás o pracovní čas nejen svými dopisy, ale i návštěvami. Je to neuvěřitelné a krásné. Vaše dílo a příkladný vztah k mládeži a ke čtenářům nemají ve světě obdoby. Mám vnitřní radost z toho všeho, současně ovšem pociťuji vztek a bezmocnost, víte samozřejmě proč. Na jedné straně Vám Brno připravilo ovace při besedě/podzim 86/, na druhé straně jsem se styděl při čtení obou protifoglarovských článků v Rovnosti. Vězte, že pravda je jiná. Jste milován - - a žádný článek to nezmění. Zaplaťpámbu za Sýsovo interview ve Tvorbě 25, i když ani tam nebylo místo pro to, co bychom všichni rádi četli : definitivní uznání Vaší práce a ukončení diskriminace. Koupil jsem si více výtisků/než byly rozebrány/, jeden přikládám do Vašeho archivu.

Dokončení dopisu z předchozího listu:

Vážný pane Foglare, lapine, Rikitane, Jestřábe - děkuji Vám za to, že jste obohatil můj život. Děkuji Vám nejen za krásné knihy, serkály, humor, neuvěřitelnou f a n t a z i i /jsem skladatel, vím, co v umění znamená mít fantazii/, za mravní imperativ, za poezii jara, zapadajícího slunce i za kouzlo Písně úplňku.

Přeji Vám k Vaším narozeninám pevné zdraví. A abyste se nikdy nenechal odradit od toho, co jste hlásal po celý život - snad - mohu říci za všechny Vaše příznivce, že víme, kde je pravda.

PÍSEŇ UPLŇKU NEPŘESTANE ZNÍT NIKDY !

Váš

Kouzelná léta [ze zápisníku 13ti bobříků z r. 1970]

Lidé různého věku mají pochopitelně také různé názory na to, která léta lidského života jsou nejlepší, nejkrásnější.

Většina mladých chlapců (a často i děvčat) školního věku touží po tom, aby už byli dospělí, protože nebudou muset chodit do školy, nikdo je nebude kárat, věčně napomínat, všechno jim zakazovat. Nebudou už muset doma ponížene škemrat o každou korunu, ale budou si peníze sami vydělávat a budou si je moci utratit, zač budou chtít. Nebudou se muset doma zpovídat, kde byli večer tak dlouho, budou si moci po libosti nakládat se svým volným časem.

Starší a staří lidé zase převážně touží (i když se jejich přání už nemůže splnit), aby byli mladí nebo alespoň mladší. Třicátníci a čtyřicátníci by chtěli mít dvacet, zatímco šedesátníkům a ještě starším by stačilo ke štěstí, kdyby jim bylo aspoň padesát - to by bylo něco!

Ale kdyby se někdo zeptal mne, kterou část lidského žití považuji za nejkrásnější, bez váhání bych řekl: chlapecká nebo dívčí léta! Těch několik krátkých, tak vzácných a tak rychle ubíhajících kouzelných let, když už hoch či děvče nejsou dětmi, ale také ještě ne „dospívajícími“. Tedy věk zhruba od deseti či jedenácti do patnácti, šestnácti let.

Věk, kdy vás baví zakládat si kluby, chodit do oddílů s rozmanitou barvitou činností, shánět si klu-

bovny a pak si je zařizovat, sbírat štítky od sirek nebo obaly žiletek a žvýkaček, chodit na dobrodružné výpravy, sedět a zpívat u táborových ohňů, hrát vzrušující hry, lovit bobříky, malovat Indiány a číst o nich knížky; věk, kdy vás láká vše tajemné a neznámé - a vy máte zřivou touhu něco napínavého, něco báječného prožít...

Je to opravdu jen několik těchto kouzelných let, kdy vás toto vše „drží“, baví, zajímá, naplňuje cele vaši mysl. Je to doba kratičká, kratší než celé dětství a mnohem kratší než věk dospělosti, jenž trvá několik dlouhých desetiletí. Pokud tedy v těchto letech ještě jste, vaňte si fích, každého jejich dne si ceněte a snažte se prožít jej vždy co nejplněji. A každodenně si ta kouzelná vzácná léta uvědomujte! Neutíkejte z nich. Nechtějte být předčasně dospělí. Nestrojte se jako dospělí, nekuřte, neosvojujte si dospělé zvyky, netvařte se dospělé. Buďte pravými, nefalšovanými prima kluky a děvčaty, zapálenými pro vše, co s těmito několika kouzelnými roky souvisí - a co vás bohužel většinou přestane bavit, až z nich vyrostete. Na prstech jedné ruky z celé stovky lidí se dají spočítat ti, kteří vydrží u zálib svých kouzelných let i tehdy, když už jim podle kalendáře uplynou.

Všchno, co mám, všechno, co jsem snad kdy dokázal, to vše bych rád dal za to, kdybych ještě jednou mohl prožít tato svá nejkrásnější léta, ten pravý klukovský věk! Vy v něm právě jste. Vy za něj nemusíte ještě nic marně slibovat, nic marně dávat a marně po něm toužit. Tak si toho, prosím vás, velmi, velmi považujte.

Rychlé šípy

Wabi Ryvola

1. Můj ži-vot je hned plný ne-sná-zí na ja-ře, když du-ben při-chá-zí, já
vra-cím se do po-vá-le-čných let, kdy vy-cha-zel náš sta-rý do-brý Vpřed.

2. Já žlu-tý kví-tek na klo-pu si dám a Pí-seň Vón-tů ti-še za-brou-
kám do Stí-na-del se še-rem vy-pra-vím, snad po-tkám ce-stou
Lo-snu, co já vím... 3. Du- Duj, Duj, Duj, Fu-ja-ro ví-těz - ná...

1. Můj život je hned plný nesnází
na jaře, když duben přichází,
já vracím se do poválečných let
kdy vycházel náš starý dobrý Vpřed
2. Já žlutý kvítek na klopou si dám
a Píseň Vontů tiše zabroukám,
do Stínadel se šerem vypravím,
snad potkám cestou Loenu, co já vím...
3. Duniva Kateřina burác
a Širákko má dávno po práci,
jen já se vracím Myši pastí sam,
nevím, co s Ježkem v kleci dělat mám.
4. Bohouš, Dlouhý Bidlo, Štětináč,
pan Fišer pustil z okna květinač,
Jan Tleskač, Jiří Rymaň, a tak dál,
pan Foglar tohle nikdy nenapsal...

5. To Rychlé Šípy samy byly v nás
a žlutý kvítek symbolem byl krás,
co nemůže nám nikdy nikdo vzít,
kdo kopal studnu, aby druhý mohl pít.
6. Snad jednou, až se jaro navrátí,
můj život Píseň Vontů obrátí,
já svobodný a čistý půjdu dál
a směšný bude ten, kdo se mi smál...
7. Tak Mirek Dušín s Červenáčkem jdou
a Jindra Hojer s Jarkou Metelkou,
za nima Rychlonožka s Bublinou
naší krásnou chlapeckou krajinou
Duj, Duj, Duj, Fujaro vítězná...

MIREK DUŠÍN

ČERVENÁČEK

JARKA METELKA

JINDRA HOJER

RYCHLONOŽKA

Snímky a text RICHARD PATA

ZÁHADA HLAVOLAMU

Kreslené seriály jsou druhem literatury sice nejvíce kritizovaným, ale stále velmi oblíbeným v široké čtenářské veřejnosti. Skoro každý zná příběhy námořníka Pepka, kačera Donalda, více méně jsou nám povědomy postavy Supermana, kosmické krasavice Barbarely a dalších fiktivních postav, zrozených pro potřeby těchto seriálů. Popularita, kterou měly seriály u mládeže, skrývala v sobě i nebezpečí špatného vlivu, protože zájem většiny vydavatelů těchto „comics“ byl výlučně komerční.

I u nás se někteří autoři pokoušeli vytvářet různé druhy kresleného seriálu. Snad všechny tyto pokusy jsou již zapomenuty – až na jeden – „RYCHLÉ ŠIPY“. Spisovatel Jaroslav Foglar vytvořil tímto seriálem nesmrtelný příběh o přátelství, ušlechtilosti a obětavosti pěti chlapců, sdružených do klubu tehdy populárního dětského časopisu „Mladý hlasatel“, ve kterém také seriál psaný Foglarem a kreslený dnes již zemřelým dr. Fischerem začal vycházet.

Příhody Rychlých šípů, jejich dobrodružství i veselé historky nezastaraly ani časem, ani nepřízni některých oficiálních hodnocení a po více než třiceti letech od svého vzniku získaly znovu nesmírnou oblibu u dnešních chlapců a děvčat jako u jejich rodičů v době jejich dětství. Legendární postavy Mirka Dušína, Jarky Metelky, Jindry Hojera, Červenáčka a Rychlonožky i jejich soupeři z klubu Bratrstva kočičí pracky tedy znovu ožily. Ale neožily jenom v novém vydání kresleného seriálu. Popularita a neuvěřitelná životnost seriálu neunikla pozornosti televizních pracovníků, a proto se režisér Hynek Bočan rozhodl k ne snadnému úkolu – ztvárnit tyto populární postavy v devítidílném televizním filmu „Záhada hlavolamu“. Základem filmového zpracování je stejnojmenný román, částečně je ovšem použito i motivů z románu „Stínadla se bouří“ a film je doplněn ještě některými veselými příběhy Rychlých šípů, uvedenými přímo v kresleném seriálu Mladého hlasatele. Jak jsem již řekl, úkol nebyl snadný. Zpracovávat pro film postavy tak žité v povědomí lidí v jejich obrázkové podobě, jako byly Rychlé šipy, neobejde se bez potíží při hledání typově vhodných představitelů i vhodného prostředí. Představitelé byli nakonec pracně objeveni v rozsáhlém konkursu, prostředí vzniklo přímo v ateliérech. Byla postavena celá tajuplná čtvrt Stínadel, interiér kostela sv. Jakuba i prostředí stok pod městem, podzemní chodba a jiné atrakce, nad kterými by zájalo

srdce každého čtenáře Foglarových románů. Bylo ovšem třeba nejen připravit prostředí, ale vytvořit i žádoucí vztahy mezi představiteli hlavních postav. Vybrání hoši prožili řadu dní v horském hotelu ve Vrchlabí, aby se seznámili a sešli. Dozor nad tím, aby chlapci představující legendární hrdiny zůstali vskutku čestní a ušlechtilí a aby nerozmánově nerošlápli, měl pan V. Kabeláč, starý spolupracovník našich filmařů (kdysi dělal i dvojníka našeho krále komiků Vlasty Buriana v některých krkolomných rolích). Bylo třeba zajistit i soukromé vyučování pro mladé herce, aby pro filmování neutrpělo jejich povinné vzdělání. A když konečně všechny tyto i mnohé jiné potíže byly zdárně překonány, mohl režisér Bočan rozehrávat naplno onen vzrušující a okouzluující svět Foglarových postav i postavíček. Z tajemných zákoutí Stínadel se vynořil zlověstný Širokko a známé obličej Rychlých šípů se mihaly pod blikotavými světly stínadelských luceren ve zběsilém útěku před rozvášněnými Vonty, bránciemi nedotknutelnost své čtvrti. A ze záhadných temnot Stínadel se znovu vynořil i „ježek v kleci“, tajuplný hlavolam, obsahující plán létacího kola Jana Tleskače, jehož tragická postava vypráví listy svého deníku o svém převratném vynálezu i o své děsivé smrti.

Po zhlédnutí usilovné práce filmařů, kteří před mými zraky oživovali postavy mých klukovských snů, navštívil jsem spisovatele Jaroslava Foglara v jeho skromném vinohradském bytě. Byl v plné práci. Snad nikdy žádný spisovatel neobětoval tak plně svůj život mládeži jako on. Foglar nejen píše pro chlapce a děvčata knihy, ale on s nimi žije. Stále vede svůj ~~Klub~~ oddíl, pověstnou pražskou „dvojku“, pořádá prázdninové tábory, hry – je jedním z nich přes svých ~~deset~~ let, které by mu ovšem nikdo neuhodl. Byl jsem dojat, když jsem na vlastní oči viděl obyčejný kuchyňský stůl v malé místnosti, na kterém vznikaly příběhy vzrušující již nejméně dvě generace. A byl jsem vzrušen, když jsem viděl „ježka v kleci“ a pozoroval, jak klec opouští a opět se do ní vrací. A i po tomto osobním setkání s Jaroslavem Foglarem zůstala pro mne nadále nerozřešena otázka mých klukovských let: Byly opravdu prožity tyto nádherné příběhy klukovských dobrodružství, nebo vznikly pouze ve fantazii spisovatelově? Nevím, ale myslím, že není už dnes důležité, zda Rychlé šipy žily; důležité je, že žijí.

[RYCHLÉ ŠÍPY DÍL I.]

Sedím na svém oblíbeném místě, na zídce ve vysoké položeném zákoutí, s výhledem na nedozírné moře městských střech, domů, věží a dvorů i ulic mezi nimi. Je tajuplný večerní soumrak. Tam kdesi na obzoru se ještě táhnou červené jizvy po západu slunce, ale město již tone ve fialovém oparu, a v mnohých oknech se už rozsvítila světla.

Takové chvíle — takové večery — bývaly často začátkem nejvzrušenějších příhod Rychlých šípů. Začátkem dobrodružných a nebezpečných výprav do Scínadel, nebo i jen třeba za Bratrstvem Kočičí pracky...

Jsem obklopen barevnými obrázky jejich příběhů, mám je zde v jednotlivých číslech starých Hlasatelů a Vpředů, i v několika svázaných ročnících těchto nezapomenutelných časopisů, roztrhaných a pomačkaných, tak jak šly z ruky do ruky po mnohá léta. Vzal jsem si je s sebou, aby se mi lépe psalo — ale teď poznávám, že je k psaní o Rychlých šípech nepotřebuji! Vždyť vidím tyto chlapce v mysli tak jasně a slyším je tak zřetelně, že si věru nepotřebuji oživovat své vzpomínky na ně prohlížením dávných časopisů.

R y c h l é š í p y ! Jméno kouzelné a okřídlené, známé snad již miliónům čtenářů, dospělých i mladých, dávných i dnešních! Kdo byli ti chlapci, kteří tvořili ten podivuhodný pětičlenný klub? A byli opravdu? A kde žili tedy? V Praze či v Brně? Nebo v Ostravě či v Budějovicích když tam ještě jezdila elektrika? Na některých besedách se čtenáři jsem prý ukazoval jejich f o t o g r a f i e ! (Tedy nikoliv pouhé k r e s b y !) Je to pravda? Účastníci některých těchto besed přisahali, že fotografie viděli, dokonce promítnuté epidiaskopem na plátně, jiní to popírali.

Nedělej si naději ty čtenáři, který se domníváš, že konečně teď — po tolika letech — prozradím to, co jsem neprozradil dosud nikomu, až o to žádaly celé generace hochů i děvčat. Ani dnes, po tak dlouhé době to není možno!

A proč vůbec dělám s věcmi kolem Rychlých šípů takové tajnosti? Nebylo by lepší a ještě zase zajímavější, kdyby čtenáři věděli o Rychlých šípech všechno? Nebylo! Nebylo! A proč? Odpovím tak, jak jsem odpovídal vždy dříve: toužíme vždy jen po tom, co nemáme, co neznáme, čeho nemůžeme dosáhnout, co nevíme. Jen to se nám zdá být přitažlivým, kouzelným, lákavým. Jakmile předmět našeho zájmu získáme, nebo se o něm vše dovíme, už náš zájem opadá. Touha už byla spíněna, už není na co se těšit, po čem se plácet, o čem přemýšlet a snít. A tak by to dopadalo i s Rychlými šípy, kdybyste se o nich dozvěděli všechny podrobnosti.

Proto zanechte úvah o tom, zda Rychlé šípy existovaly skutečně, či jen v mé hlavě — a pojďte raději naslouchat mému hovoru o nich. Oni je neslyšeli, ale vy si z něj můžete udělat

Slovo má Jaroslav Foglar

jasný obraz o tom, jakými byli, když byli ještě chlapci.

Tam — ano, tam z té uličky hluboko pod námi teď ke mně vyběhnou sem nahoru — vím to určitě — ano, už slyším jejich rychlý a tak lehký běh — ano, ano, už jsou zde, už přibíhají! — — buďte pozdraveni Mírku, Jarko, Jindro, Červenáčku a Rychlonožku, zastavte se na chvíli! — —

První je u mne Mirek Dušín — jeden z nejúšlechtilejších chlapců, kteří kdy žili. Přímý a bezelstný, pro pravdu a právo vždy zapálený, přátelský k chlapcům, ohleduplný a rytířský a dvorný k děvčatům. Lepšího kamaráda si Rychlé šípy opravdu nemohly zvolit za vedoucího.

A Jarka Metelka, se svou podkúvkou vlasů, do čela vždy trochu spadlých! Klidný a mírný, ukázněný. Jen o něco málo mladší Mírka, a přece jej tak uznávali. On byl vlastně nepřímou příčinou toho, že se klub Rychlých šípů založil: Mirek Dušín — když se ještě neznali — ho zachránil ze surových rukou Černých jezdců — vzpomínáte si? Tam u Plíhalovy ohrady přece! Jak stačil někdy málo — a mnohé by nebylo, mnohé by se nestalo! Kdyby Mirek tehdy nešel právě kolem ohrady, nebo kdyby Jarka svým trýznitelům uprchl, nebo kdyby Černí jezdci nechali Jarku s pokojem, nikdy by se klub Rychlých šípů neustavil! Jeho pět chlapců by se mezi sebou nikdy nepoznalo (kromě Červenáčka a Rychlonožky, kteří bydleli v jednom domě a znali se tedy již ze dřívějších dob).

Jindra Hojer, žil „moje ublížané potěšení“, jak mu Rychlonožka někdy žertem říkával, protože měl vždy pečlivě do pěšinky učesané svoje žluté vlasy, byl svým věkem mezi Mirkem a Jarkou na straně jedné — a Červenáčkem a Rychlonožkou na straně druhé. Jemný, ale veselý chlapec, statečný a věrný jako ostatní, opovrhující násilím a nespravedlností, vždy hotov pomoci tomu, kdo je v nouzi. Právě tato vlastnost jej seznámila s Mirkem a Jarkou (ukryl je ve velké bedně na dvoře před Černými jezdci, až oba hochy tehdy ještě neznal — a pomoci jim tedy nemusel).

A pak už zbývá popsat jen Červenáčka a Rychlonožku. Červenáček, jemuž Rychlonožka říkal často s nádechem lehké ironie „poď sem, hezký hochu“ (protože to o Červenáčkovi řekla

jednou jedna paní), si toho přiznávka opravdu zasloužil. S oblíbenou také nosil červenou čapku — a v klubu byl jediný, komu bylo povoleno nosit ji i v klubovně! Čapka patřila zkrátka k Červenáčkoví. Však také jen podle ní dostal i svoje jméno.

A Rychlonožka sám. U Joviše! Smolař, legračník a vtípálek, zmatkař a strašpytel, pořád více na zemi než na nohou, o všechno zakopl, všechno ztratil, všechno rozbil, zkazil a popletl — ale to vždy spíše jen na obrázcích než ve skutečnosti. Jeho prostořeké průpovídky a vtipy každého rozchechtávaly a on jimi nešetřil ani v nejožehavějších situacích. Jakými bylo například zajetí mezi Vonty, i Jinde, kde každý jeho vtip byl splacen od vězňů a tyranů tvrdou ranou do tváře...

To byly tedy Rychlé šípky! Chlapci stateční, veselí, odvážní a podnikaví. Vždy plni plánů, nikdy neměli dlouhou chvíli, nikdy je ani nenapadlo, aby svůj klub zradili, opustili. Buď oslaveno, ty věrné a čisté přátelství těchto pěti chlapců, z nichž každý sám o sobě byl původně docela obyčejným hochem, ale v klubu se vypracoval na vzorného.

Jak jen dovedli své spory a neshody v názorech kamarádsky a ve veselém duchu řešit a rovnat! Jak byli k sobě ohleduplní a přátelští! Napadá mne, proč by takovými nemohli být všichni hoši a děvčata i dnes? Proč se dnes tolik klubů a part rozpadá za dva či za tři týdny po svém založení? Proč v nich jsou ostré hádky a odchody z klubu v hněvu a neusmířenosti? Proč tolik chlapců a děvčat se dnes už nedovede tak krásně mezi sebou přátelit jako Rychlé šípky? Jen chtít, jen chtít! Jen to zkusit — a být odpouštějícím kamarádem ostatním, i když oni takovými právě třeba nejsou! Někdo s tím v klubu musí začít! Buď já! Ty!

První kreslené příhody Rychlých šípů začaly vy-

cházet v době, kdy vaši otcové byli ještě hochy. (V prosinci 1938.) Brzo se staly všeobecně známými a oblíbenými. Nebylo tehdy chlapce a děvčete, kteří by nevěděli, kdo jsou Rychlé šípky! A což když potom — kromě krátkých kreslených příhod Rychlých šípů — začal v Mladém hlasateli vycházet ještě na pokračování jejich psaný dobrodružný román Záhada hlavolamu! Chlapci a děvčata se nemohli dočkat pátku, kdy týdeník Mladý hlasatel vycházel.

Co všechno v něm Rychlé šípky prožily! Ještě řadu let po skončení příběhu se tvořily ve velkých městech party čtenářů, které šly po stopách událostí ze Záhady hlavolamu, v zahradách a parcích hledaly strom g i n g o a v tajuplných zákoutích a dvorečkách svých měst pátraly po kůlně Jana Tleskače i po jiných místech, aby alespoň zjistily, zda snad právě tam se tento vzrušující příběh dávných let neodehrával.

Co vy už dnes o tom všem nadšení, vzrušení a zájmu vašich otců — i maminek — víte! Mnoho asi ne, nedovedou-li dobře vyprávět, aby vám vše vylíčili sami. A tak posíláme mezi vás příběhy Rychlých šípů znovu.

Ale, ale, podívejme se, jak se mezitím setmělo! Tam dole v ulicích hluboko pode mnou už je úplná tma, jen řady výbojek a někde ještě plynových lamp ukazují, kudy vedou ulice. V oknech domů se rozžehly tisíce dalších světylek — a na obloze jich je ještě více.

Počkejte na mne, mé Rychlé šípky, vydáme se spolu znova tam někam dolů, tam do těch tmavých uliček, zákoutí, průchodů a plácků, tak jako jsme se tolikrát v dávných dobách vydávali — snad tam někde zažijeme ještě zase nějaká další Velká Dobrodružství! Vy i já při nich omládneme — a noví a noví chlapci a děvčata při jejich četbě budou v duchu s námi, tak jako tenkrát, tak jako tenkrát...

Jaroslav Foglar

ZLATÉ ÚDOLÍ.

FOGLAR-
13. STŘEB
VYNAŠKY - IV
LIST 2.30.

Když na Táboře Alvareze roku 1942 skončila fantas= tickým úspěchem hra "ALVAREZ", která zaměstnávala mysl celého oddílu od jara 1942, nebylo možné při= jít pro období a tábor následující s něčím méně přitažlivým. Muselo to být něco, co by ALVAREZA zase ještě předčilo. A tak jsem připravil hru ZLATÉ ÚDOLÍ.

Legenda byla jednoduchá, boje byly ale tvrdé, nelí= tostné, a zájem se zvyšoval každým novým týdnem, každou další nedělí, až vrcholil na Táboře Zlatého údolí. Oč ve hře šlo?

Daleko na dosud neosídleném Dalekém západě byl veli= ký nádherný kraj pastvin, lesů, jezer a zlatodolů. Tento kraj spravoval šerif FLANAGAN. Rozdělil jej na 16 pozemků, a každý ten pozemek měl zase ještě 13 dílců. Pozemky měly svá jména, a dílce každého byly očíslovány od jedničky do třináctky. Tak na= příklad pozemek písmene A měl dílce A 1, A 2, A 3, až do té třináctky.

Každý dílec každého pozemku prodával se po 20 dola= rech. Hlídka, která měla nadpoloviční počet dílců od jednoho a téhož pozemku, získávala zase ještě velkou subvencí až do výše šedesáti dolarů - a tak se každá snažila tu nadpoloviční většinu, to jest sedm ze třinácti dílců získat. Při jednom nákupu se ale mohly koupit nejvýše dva dílce stejného pozemku.

Dílce /bylo jich celkem 16x13, to je 208, /byly brzo rozprodány, a teď vypuk= lo peklo: konaly se dražby, a každá hlídka musela svůj drahocenný dílec, stře= ňaný do té kyžená nadpoloviční většiny p r o d a t hlídce jiné, když ta nabídnla vyšší cenu než tu dvacetidolarovou původní. Tak se stávalo, že některý dílec ve vzrušujících dražbách byl vydražen až na 150 nebo i na 290 dolarů, když už nebylo u Flanagana co kupovat a hlídky pořád za úseky dostá= valy velké přídělky dolarů.

Cílem hry bylo, aby hlídka v závěru hry měla co nejvíce pozemků a dílců.

Ku jsme během půlstoletí hráli asi pětkrát či šestkrát, vždy se stejným rušením, a vždy za jiných okolností, které během hry vznikly. Nebylo člena oddílu, který by hře nerozuměl a kterého by proto nebavilo. O Zlatém údolí se mluvilo od jara až do konce tábora.

Šerif Flanagan razil heslo, že Zlaté údolí, ten zaslíbený kraj, je jenom pro jednoho rančera, tedy pro jednu hlídku - a proto ta touha mít těch prokle= ných pozemků a dílců co nejvíce. Která hlídka to dosáhla, ta se symbolicky na konci tábora stala majetníkem Zlatého údolí. V dražbách, které se konaly po každé výplatě dolarů za právě ukončený úsek, se odbývaly vzrušující scény, ale už nešlo ani o tu mizernou subvencí šedesáti dolarů, to už šlo o dílec, který hlídka byla hotova přeplatit jej a násilně vykoupit od hlídky jiné - nebo i za cenu - jak už jsem řekl - až 200-300 dolarů. Jen aby měla o dílec šanci, jen aby byla blížeji touženému cíli, získat celé Zlaté údolí jen pro sebe. - Kde jste vy všichni chlapi, kteří jste tuto hru kdysi v dávnověku oddílu hráli! Kde jsou ty vaše kalkulace a plány, jak a který dílec jiné hlídce vyfouknout, získat jej pro sebe. Bnes jsou z vás dávno dávno dospělá= ci, ale já vím, že na Zlaté údolí vzpomínáte ještě i dnes! To byly boje! P!

NÁZVY POZEMKŮ:

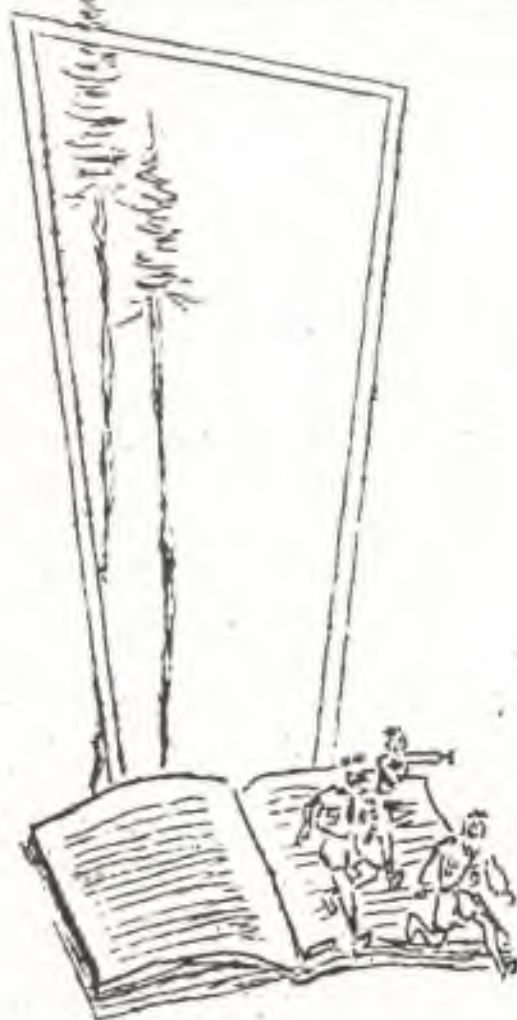
Jestřáb, sobota 16. května 1987.

Na staré cestě	E: Na přepadu	I: Louka mrtvého muže	M: Na strážním útesu
Západní straba	F: Strom psanců	J: Měsíční skála	N: Zlatonosný potok
Ikúnův wigwam	G: Zapomenuté totemy	K: Srub v zátocě	O: Medvědí jeskyně
Purpurové stěny	H: Červené jezero	L: Dáblův kaňon	P: Ztracený zlatodol

Книга о Двојце

Tuto knihu připisují, památce všech hochů, kteří prošli naší Dvojkou, dobrých i špatných, živých i mrtvých.

Dávný sen Dvojkařů se vyplňuje!

Už častokrát jsem si přál - a se mnou i všichni hoši, kteří Dvojku měli opravdu rádi - abyhom měli celou historii Dvojky podrobně vy-psanou v nějaké jediné přehledné knize, kterou by bylo možno přečíst za 2-3 hodiny a kdo by bylo o minulosti Dvojky skutečně všeohno!

Kože touha napsat takovouto "Historii Dvojky v kostce" byla největší za okupace, kdy zájem o minulost Dvojky byl mezi hochy obzvláště živý. Vzpomínám si na příklad, jak Flik a Balů si vypisovali z dosažitelných kronik všechna důležitá data, jména bývalých Dvojkařů, kdy bylo objeveno to či ono tábořiště-- a to, co nemohli nalézt v nedopsaných kronikách, snažili se vyzvědět ode mne přímo.

A přece se dostávám k vyplnění našeho společného dávného snu až nyní. Přistupuji k té práci s podivnými pocity! Připadám si jako nějaký plavec, který se má vydat po létech znovu na plavbu do dalekých moří k čarovným ostrovům, kde už kdysi dávno byl, kam si však nepamatuje směr. Podaří se mně z mlhavých vzpomínek a z neuplných zápisků vypsát vše tak, jak to tehdy bylo? Najdu cestu?

Převážná část pamětníků těch všech událostí už dávno - dávno není mezi námi. Většina z nich už jsou dávno dospělí muži. Někteří umřeli /Pepa Pokorný, Jůla Málek, Svante Reinsberg, Luděk Hrobař, Eda Šindelář, Zoubek, Ála Charvát, Zdeněk Martini-zvaný "Marty", Miloš

Kostomlatský, Ruda Machart - a snad i další, o kterých ani nevím/
a po jiných se stratila stopa, jako kdyby se nad nimi voda zavřela.

Dům, v němž bydlili hoši z Jestrábí družiny Tonda Ort, Jára Píala a "Strejda"-Karel Novotný, je už řadu let rozbouraný a nezůstal z něj kámen na kameni. Louka, kde jsem našel Ládu Velebila a Rádu Macharta, už dávno zmizela pod stavbou velkých činžáků.

Sklep v Praze VII na Belcrediho třídě č.5 už dávno neví, že v něm kdysi po několik let blaholily chlapecké hlasy našich Dvojkařů, kteří si zde zařídili klubovnu. - Dřevěné baráky s naší klubovnou "Na Petráku" a naše klubovní loď na Vltavě už dávno zmizely z povrchu zemského. Stará rejdiště našich nedělí jsou zarostlá a osázená, překopaná a zastavěná k nepoznání.

Ale v mých vzpomínkách a v mých notýscích je všechno tak, jak to bylo tenkrát, všichni jsou v nich pohromadě, všichni žijí a mladí.

Mnohé hlasy slyším ve své hlavě.

Mnohé tváře vidím, některé usměvavé, jiné lhostejné, nebo podmrštěné.

Rozbaluji balíky starých dokladů, strádaných a opatrovaných po dvacetpět let. Popisy, vývěsky, bodovací archy, barevné kartonky, družinová hlášení, "oznamovatele o nedělích", fotografie - - a ze všeho říší bohatá minulost Dvojky, plná vznětů, vzruchů a práce, protkaná červenými nitkami drobných bolestí a zklamání.

Ó vy písňe, dávno dozpívané!
Ó vy krásné slunné dny zašlých Chlapectví!
Ó vy uplynulé časy, plné kouzla a vůní!
Ó vy vzpomínky!

Začínám psát knihu o Dvojce.

V Dýmových jeskyních, 29.března 1949.

PRVNÍ ČTYŘČÍSLO" PRAVĚ VYŠLO !!!

Kdy a kde? A jak to vlastně bylo??

Nuže: v listopadu roku 1940, když už vyšlo v Mladém hlasateli asi 70 příběhů Rychlých šípů, a stále noví a noví čtenáři se dožadovali vydání těch prvních, co ještě neměli, ale chtěli je mít, přišel za mnou do redakce pan centrální ředitel Šalda s nápadem uspořádat zvláštní sešit s těmi dosavadními příběhy. Já samozřejmě souhlasil, a tak se začalo tisknout na rotačce ČTYŘČÍSLO MŠ. Správný celý název sešitu zněl:

Obrázkový sešit Mladého hlasatele "Rychlé šípky a jejich 65 úžasných dobrodružství".

"A kolik bychom jich asi tak měli tisknout?" ptali se mě páně z ředitelství. Řekl jsem skromně: "No asi tak deset tisíc!" Tiskli tedy deset tisíc, jó ale po těch se zem jen zaprášila, a tak se tisklo druhých deset tisíc! Ale ani ty nestačily, lidi na Václavském náměstí sešity trhali prodavači z ruky, trafiky z celé -už okleštěné- republiky je objednávaly po stovkách, tak zase další a další desetitisíce chrtila rotačka.

Sešit byl za čtyři koruny, což byla i na tehdejší dobu láce. Lidé, kteří šli kolem trafik, nebo kolem toho melantrišského prodavače před vchodem do budovy a neměli zrovna čas se pro sešit zastavit, si říkali: "To nevádí, koupím to klukovi zejtra!" /On se totiž zrovna blížil Mikuláš a tak to byl vítaný levný a přece tak žádaný dárek./ Ale druhý den si ti pohodlní lidé rvali vlasy, protože Čtyřčíslo už bylo ZASE vyprodáno! A tak nezbylo než čekat na další dotisk, na dalších deset tisíc. Co vám mám povídat: z těch původních mnou navrhovaných deseti tisíců jich bylo nakonec asi 180.000 výtisků!

A ještě jednou vyšlo Čtyřčíslo, to už bylo druhé, v srpnu 1947, příběhů v něm bylo 60 plus moje povídka "Váhy života a smrti", kterou jsem napsal poprvé pod pseudonymem "DUG SAVIGAN". Cena sešitu: 20 Kčs.

Zde nahoře je vidět prodavače novin před Melantrichem, jak prodává první Čtyřčíslo. To byla ještě doba, kdy se za Čtyřčíslo dávalo na černé burse několik stovek Kčs, ale to už bylo pozdě.

Prodavače fotografoval tenkrát Melantrich, tak, jak byl, 30.11.1940. Kéž by fotka ve Xeroxu vyšla tak jasno, jak ta v originálu. Obálku na obě Čtyřčísla kreslil dr. Jan Fischer.

FOGLAR-VÝNATKY IV. LIST 2. 34

FOTO HULÍK-MELANTRICH 30. 11. 1940. PRVNÍ DEN PRODEJE!

redaktor TVORBY Karel Sýs:

Poznámky k edičnímu návrhu na výbor z díla Jaroslava Foglara

Jaroslav Foglar je autor mého dětství. Dodnes si živě pamatuji a mohu si kdykoliv vybavit zcela zřetelně pocity, které jsem při četbě jeho románů a seriálu Rychlé šípy prožíval. Byl jsem jimi bezvýhradně kladně ovlivněn, ani mi nepřipadla na mysl jakákoliv představa mentorování, nezáživnosti, zjednodušování.

Dětská duše je zkrátka jiná - bezelstná, přístupná, ale současně i náročná, schopna prokouknout každý podvrh. Domnívám se, že smysl i účinek Foglarova díla spočívá právě v mravní čistotě, podložené osobní autorovou zkušeností.

Foglar budí v dětech, v mladých lidech /a jak na besedách zjišťuji i ve starších a starých/ důvěru. Na stránkách jeho románů se odehrávají zázraky kamarádství, příroda se skví v panenské čistotě, městské ulice se zahalují tajemstvím, noc ve Stínadlech přináší zázraky - a tomu všemu lze věřit, neboť je to v y s n ě n o čistým srdcem.

Pochopit podstatu Foglarova úspěchu a vyložit ji by vyžadovalo dlouhou studii, také by si ji zasloužil, a věřím, že k tomu brzy dojde. Na tomto místě chci jen opakovat, že tento účinek jeho díla není svázán s nějakou generací, naopak přechází z generace na generaci, neomylně to lze pozorovat u generace dnešních desetiletých, kteří přece vyrostli v naprosto odlišných sociálních, politických i lidských podmínkách, a přece...! Proto zlomyslné námitky, že Foglarovo dílo je ukončeno, že patří jiné epoše, nedávají žádný smysl. Také Jiráskovo dílo je ukončeno, Jules Verne popisuje doby, o kterých se nám ani nesní, a přitom nepocítujeme prázdný odstup, naopak - literatura má vskutku kouzelnou, nezaměnitelnou moc, oslovovat nás přímo, byť i její původce je obrácen v prach.

Jaroslav Foglar o sobě tvrdí, že je apolitický. Domnívám se, že to není pravda. On je člověk naopak výsostně politický. Předevšímse narodil v dosti nuzných poměrech, brzy žila rodina bez otce, není proto divu, že vždy stranil chudým a poníženým. A nic na tom nemění fakt, že se uchýloval do sféry zázračna, asi jako Jánošík a podobní lidový hrdinové bez bázně a hany, kteří vítězí, protože kdyby - aspon na papíře- nevíťezili, ze světa by se vytratila veškerá naděje. Ale to je jen výbava.

Foglar je člověk politický proto, že nesnese, aby se věci ubíraly jen tak podle ustálených pořádků, patří k typickým organizátorům, lidem, kteří cítí nutkavou potřebu lidí shromažďovat, vnucovat světu svoji představu.

Co Jaroslav Foglar udělal pro českou mládež, pro mládežnické hnutí, nelze jen tak snadno vypsát, natož ocenit. A je zcela lhostejné, pod jakým praporkem právě to či ono hnutí vystupovalo. Foglar prostě vedl mladé lidi jen tak, když to nešlo jinak, vedl je jako Junáky, když to nešlo jinak, vedl by je i jako pionýry, kdyby mu to bylo dovoleno. O tom jsem přesvědčen. /Ostatně několik desítek let se věnoval přímé výchově mládeže už v tomto, socialistickém zřízení./

Navzdory své političnosti je Foglar totiž výrazná individualita, těžko snáší jakékoliv otěže /proto se například rozešel i s junáckými časopisy!/, je zkrátka svůj, což je přirozeně předpoklad jakékoliv vyšší literární činnosti. To není bezpáteřnost, nýbrž pochození běhu světa - svět musí běžet, mládež musí růst, a musí vyrůstat

dobře, i když padají trakaře. Zajisté bychom jako důkaz autorovy političnosti mohli uvést i ojedinělé činy, např. zakoupení parníku pro českou mládež nebo obrovský peněžitý dar na vybudování pionýrského domu ve Vietnamu. Ale to jsou stejně ilustrace, podstata je hlubší.

Foglar chce sloužit společnosti, postavené na zdravých základech. Dlouho takovou společnost hledal. Za jeho mládí taková společnost nebyla - to zcela zřetelně vyvstává z jeho díla. Rychlé šápy i hrdinové dalších knih dosahují spravedlnosti leda ve svých snech, byť vypadají reálně. Dopřejme tedy tomuto spisovateli, aby takovou společnost i sám pro sebe našel dnes. Napravme už jednou definitivně křivdu, která se evidentně stala. Využijme schopností spisovatele, který má obrovské čtenářské zázemí, využijme ho pro současný svět.

Vřele doporučuji k vydání knihy, které ve svém návrhu uvádí Alexej Pludek. Jeho stanovisko k drobným úpravám nemohu než opakovat, jen se přimlouvám, aby byly skutečně co nejdrobnější. Foglarovo dílo, ač neukončené, patří dnes už ke klasickému odkazu a tak je myslím třeba se k němu zachovat - s pochopením, bez povinné úcty, citlivě, ale energicky ho vrátit tam kam patří, mezi české čtenáře.

Karel S ý s

80B0TA
26.9.87

19 PODPISU

Diky

Poutnici (Brno)

(Faint handwritten notes and signatures)

Z HISTORIE ODDÍLOVÝCH NÁLEPEK

1953

Letos je oddílovým nálepkám TRICET let! Po 30 let vaši předchůdci a dnes i vy je sbíráte, strádáte na ně rublony, barvíte, je a levíte si do albumků. Málokdo z vás ale zná jejich historii, jak začaly atd. A tak sem vypisuji předmluvu k oddílovému albu, napsanou 20 let po skončení jejich vydávání:

Myšlenka vydávat oddílové nálepky a "prodávat" je za oddílové peníze "rublony" /původně DUBLONY/ mne napadla někdy v lednu či únoru 1953. A už v březnu vydávám první arch se šesti druhy a předvádím je oddílu na výpravě do Pískových skal /za Motolem/. Chlapci přijali nálepky s velkým zájmem a to mi dodalo chuti do rychlého plánování a, a vyrábění nálepkových archů dalších.

Bylo krásné jaro a já - po těžkém pátečním úrazu - kreslil a do rozmnožovacích blan ryl arch druhý, třetí, čtvrtý... na prosluněné terase skoro liduprázdné kavárny v Riegrových sadech, sevřen těžkým sádrovým krunýřem od krku až po kyčle.

Ale ještě něco mne svíralo v tu dobu - a také těžce.. Jsou to úděsné starosti a strachy, combude se mnou i s oddílem: přicházejí mně hluboce zneklidňující zprávy, že prý Státní bezpečnost je mně v pátách a chce mne obvinít, že v oddíle prý pěstujeme skauting, na což byly tehdy hrozné tresty, až deset let i více žaláře! Budu zatčen? Jak bych v tom vězení ta děsná léta vydržel, odloučen od všeho --od slunce, od života - - A co by bylo s mojí maminkou? A co s oddílem? Tomu i tak už pořád hrozí úřední rozpuštění, pořád jsme kýmsi tajemně pozorováni, střeženi, někteří chlapci jsou vyslýcháni, co prý v oddíle děláme, atd.

Jak by mne práce v oddíle těšila - a teď ještě více, když je obomacena o ty oddílové nálepky a činnost kolem nich, kdyby nebylo těch drtivých starostí a děsu! Za dobrou bezplatnou práci pro naši mládež, tedy pro republiku, prožívat ještě takový neklid!

Řadu let pak strach trval, i když jsme s tím zakázaným skautingem měli zcela čisté svědomí /jak pak také bylo dalším úředním vyšetřováním jasně prokázáno.../ ale ty roky neklidu a nejistot nemůže nic nahradit!

I nálepky jsem pak raději přestal vydávat, přestávky mezi jednotlivými archy byly až několikaleté - a poslední, sedmáctý arch, který ukončil celou nálepkářskou sbírku /100 druhů/ jsem vydal skoro na den po dvaceti letech po tom archu prvním, kresleném v tom krásném a přece tak pro mne hrozném jaru 1953. Nikdy bych si nepomyslel, že to bude trvat tak dlouho!

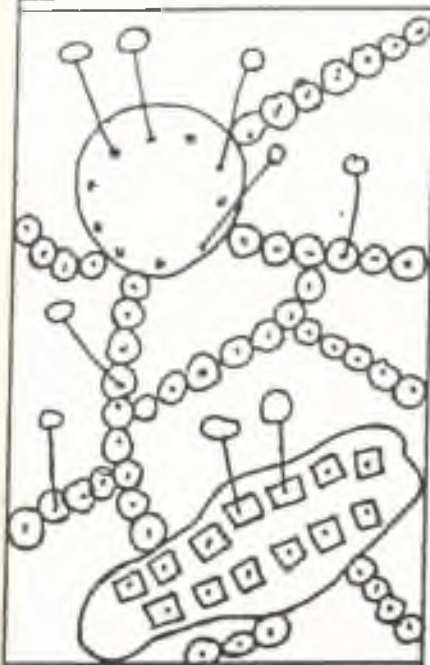
V Černošicích, 28. června 1973.

Jestřáb

Oddílové nálepky se vžily a zájem o ně neochabl ani po těch třiceti letech! A rozšířily se i do stovek nejrozličnějších oddílů a klubů po celé republice. Napsal jsem o nich několik článků do různých časopisů i do některých mých knížek /Poklad černého delfína, Kronika Ztracené stopy/ a tak není divu, že se jinde o nich lidé dozvěděli.

V našem oddíle bývali vášniví jejich barviči /Migula z Radlic - dokonce i se svou maminkou, Brent s reškordem asi 1560 vybarvených nálepek, tolik snad také i Top/ - Málo se osvědčují jejich "prodevači", kterým jsem prodej nálepek svěřil. Zrovna tu funkci vezmou na sebe hošani, kteří nemají dobrou docházku, nebo je věčně zapomínají doma, když už vůbec přijdou, atd. Moc věcí nám vázne a tohle je jedena z nich!

TICHOMORI

NAŠE STOLNÍ,
HRA, PŘI KTERÉ
SE MUSÍ MYSLET!

17

Trináctá noc na táboře

7x13= Rej másek. Buj= né veselí. Lam= pioný. Legrační proslovy.

91

57

POLNÍ PYCH

se přísně trestá! Zdu= pání užitkové trávy, vbíhání do obilí, utrhnutí třeba jen dvou třešní nebo švestek, to vše je polní pych. Při výpravách je za provinilce trestán vedoucí oddílu!

6

6

MODRÝ ŽIVOT

1. IV.	2. IV.	3. IV.	4. IV.	5. IV.	6. IV.	7. IV.	8. IV.	9. IV.	10. IV.	11. IV.	12. IV.	13. IV.	14. IV.	15. IV.	16. IV.	17. IV.	18. IV.	19. IV.	20. IV.	21. IV.	22. IV.	23. IV.	24. IV.	25. IV.	26. IV.	27. IV.	28. IV.	29. IV.	30. IV.	31. IV.	32. IV.	33. IV.	34. IV.	35. IV.	36. IV.	37. IV.	38. IV.	39. IV.	40. IV.	41. IV.	42. IV.	43. IV.	44. IV.	45. IV.	46. IV.	47. IV.	48. IV.	49. IV.	50. IV.	51. IV.	52. IV.	53. IV.	54. IV.	55. IV.	56. IV.	57. IV.	58. IV.	59. IV.	60. IV.	61. IV.	62. IV.	63. IV.	64. IV.	65. IV.	66. IV.	67. IV.	68. IV.	69. IV.	70. IV.	71. IV.	72. IV.	73. IV.	74. IV.	75. IV.	76. IV.	77. IV.	78. IV.	79. IV.	80. IV.	81. IV.	82. IV.	83. IV.	84. IV.	85. IV.	86. IV.	87. IV.	88. IV.	89. IV.	90. IV.	91. IV.	92. IV.	93. IV.	94. IV.	95. IV.	96. IV.	97. IV.	98. IV.	99. IV.	100. IV.
1. IV. STR	2. IV.	3. IV.	4. IV.	5. IV.	6. IV.	7. IV.	8. IV.	9. IV.	10. IV.	11. IV.	12. IV.	13. IV.	14. IV.	15. IV.	16. IV.	17. IV.	18. IV.	19. IV.	20. IV.	21. IV.	22. IV.	23. IV.	24. IV.	25. IV.	26. IV.	27. IV.	28. IV.	29. IV.	30. IV.	31. IV.	32. IV.	33. IV.	34. IV.	35. IV.	36. IV.	37. IV.	38. IV.	39. IV.	40. IV.	41. IV.	42. IV.	43. IV.	44. IV.	45. IV.	46. IV.	47. IV.	48. IV.	49. IV.	50. IV.	51. IV.	52. IV.	53. IV.	54. IV.	55. IV.	56. IV.	57. IV.	58. IV.	59. IV.	60. IV.	61. IV.	62. IV.	63. IV.	64. IV.	65. IV.	66. IV.	67. IV.	68. IV.	69. IV.	70. IV.	71. IV.	72. IV.	73. IV.	74. IV.	75. IV.	76. IV.	77. IV.	78. IV.	79. IV.	80. IV.	81. IV.	82. IV.	83. IV.	84. IV.	85. IV.	86. IV.	87. IV.	88. IV.	89. IV.	90. IV.	91. IV.	92. IV.	93. IV.	94. IV.	95. IV.	96. IV.	97. IV.	98. IV.	99. IV.	100. IV.

měsíc
lepšího
života

64

Chlapectví

nejhezčí část,
tvého života!

Neutíkej z ní, netvař se dospěle, vař si to ho, že jsi ještě hoch! Snaž se být jím co nejdéle!

78

TYGRÍ DŽUNGLE

83

a jejich tradiční dřevěné balvany

JAK "SBÍRÁM" JAROSLAVA FOGLARA A RYCHLE ŠÍPY

Jistě si většina z vás vzpomene, jak v mládí četli časopisy "Mladý hlasatel" nebo později "Vpřed". (A ti, kteří jsou mladí, si jistě tyto řádky také rádi přečtou - stejně je toho ve Sběrateli pro ně málo.) V těchto časopisech vycházel na poslední stránce kreslený seriál o RYCHLÝCH ŠÍPECH. Časopisy vedl a Rychlé šípy psal velký člověk - spisovatel JAROSLAV FOGLAR.

Vyrůstal jsem v době, kdy tyto časopisy už nevycházely a knihy Jaroslava Foglara byly na indexu. Doma se mi však dostaly do rukou časopisy "Vpřed" a "Junák" - pozůstatek bratrova dětství. A opět jako všichni mladí přede mnou (a i po mně), jsem tomuto kouzlu i já propadl. Od toho okamžiku jsem začal sbírat vše, co s Jaroslavem Foglarem souvisí. Avšak nejen, že jsem vše sbíral, ale snažil jsem se v těchto letech žít dle návodů, které Jaroslav Foglar ve svých knihách uvádí: lovil jsem třináct bobříků, žil Modrým životem apod. Psal jsem si kroniku a několik deníků. (Dnes je to velmi milá vzpomínka.) Získal jsem již několik čísel "Mladého hlasatele" a ročníky "Vpředu", dále skoro všechny knihy Jaroslava Foglara, starší i nejnovější vydání. Taktéž sbírám všechny články o J. Foglarovi, vycházející v časopisech i novinách.

Nyní znovu po devatenácti letech ožil i klub Rychlých šípů v "Ostravském kulturním zpravodaji".

V současné době dochází i k zpracování Rychlých šípů ve filmu. Československá televize natáčí pod vedením režiséra Hynka Bočana televizní seriál "Záhada hlavolamu". Bude to deset dílů napínavých příhod Rychlých šípů. A protože to jsou moji nejoblíbenější

hrdinové mého dětství, mám o vše, co s natáčením a připravovaným filmem souvisí, ohromný zájem. Pořadalo se mi navštívit filmové ateliéry v Hostivaři i na Barrandově, viděl jsem natáčení a hovořil s hochy, kteří Rychlé šípky hrají. Dokonce se mi podařilo získat několik pěkných fotografií přímo z filmu. (Některé z nich reprodukuje: scény z podzemních chodeb a tajuplná Stínadla.)

Na základě získaných materiálů jsem si založil zajímavou sbírku. Je to kniha (kroužkové album ve formátu A/4), do které vkládám jednotlivé listy, na které lepím vše, co s filmem "Záhada hlavolamu" souvisí. Vše ukládám v různém seřazení dle návaznosti na sebe a ke každému článku si píši, v kterém časopise vyšel a kdy. Mimo jiné jsem získal kompletní scénář filmu, kde jsou všechny filmové scény dopodrobna popisovány. Ve sbírce mám také uložen stavební pláněk ateliérových stok pod kostelem sv. Jakuba a jeho věže ve Stínadlech.

Je to velmi zajímavé otevřít obě knihy (scénář a sbírku) a mít před sebou v duchu film, který ještě nebyl dotočen. Budou to jednou docela zajímavé dokumenty o filmu, na který se většina z nás tolik těší.

O svém největším životním koníčku vyprávěl Ivan Vápenka z Prahy na stránkách spravodaje STŘEŽTELI KSK-ÚDA již v roce 1969

(Mám na své sbírce, dáleho věští!)

CHATA V JEZERNÍ KOTLINĚ

PÍŠE JAROSLAV FOGLAR • KRESLÍ MARKO ČERMÁK

Na výzvu redakce týdeníku "Svět v obrazech" roku 1969 jsem zpracoval knížku Chata v Jezerní kotlině do obrázkového seriálu, který pak nakreslil dle mého scénáře Marko Čermák. Seriál začal ve Světě v obrazech vycházet od čísla 31 dne 16.12.1969, ukončen byl v č.10 dne 10.3.1970. Byl tištěn oboustranně a tak bylo možno si jej vystříhat a sešít či slepit do jednoho svazku-sešitu. Jako samostatný tisk nikdy nevyšel. Tisk byl černobílý.

Z minulosti našich táborových bandasek

Všichni je znáte! Na táboře jste je brali do rukou lho= stejně, jako bezvýznamnou samozřejmou věc. Nikdo ale ne= znáte jejich minulost. Kdy a jak se do oddílu vůbec do= staly?

Jsou to bandasky, vyráběné kdysi pro nacistickou armádu - a zůstaly zde v různých skladech, spolu s jiný= mi věcmi, když nacisté prchali z našeho území roku 1945.

Krátce po revoluci nám jednu z nich věnoval tatínek našeho tehdejšího člena Cvaldy. Byli jsme bandaskou nadšeni, protože mě= la patentní uzavíradlo víčka a voda z ní nemohla vytéci ani při převr= žení. A to jsme náramně potřebovali při jízdách nákladním vagonem na tábory, kdy žízeň byla veliká a obyčejné bandasky se vždy hned převrhly, jakmile se vagon při jízdě začal kymáčet. Ta záplava vody pak na podle= ze vagonu, na které jsme přes noc měli spát!

Ale jedna bandaska byla málo a my toužili ještě alespoň po jedné další - nikde však nebylo už možno takovou sehnat! Až najednou - asi po dvou letech přiběhl do naší tehdejší klubovny v Radlicích náš gambusín Kuchtík a hlásil, že taková jedna bandaska je ve výkladu lakýrnicka kdesi v Radlicích, krásně bíle nalakovaná, jako nová! - To bylo něco pro nás! Hned hurrá pro ni, že ji koupíme! Ale nebylo to tak lehké: bandaska ne= byla naprodej, někdo si ji prý dal nalakovat a lakýrník teď jen čekal, až si majitel pro ni přijde! Jeho adresu ani jméno nevěděl.

Tak jsme číhali u krámu celé dny, Kuchtík se tam pořád chodil ptát, měli jsme strach, aby si ji zákazník nevyzvedl a nezmizela nám po něm stopa. /Chtěli jsme ji od něj koupit za každou cenu!!/ Ale zákazník ne= přicházel - a lakýrník nakonec rozhodl, že když si ji neznámý majitel do konce měsíce nevyzvedne a nátěr nezaplatí, že nám bandasku dá za ce= nu nátěru! - A to se také stalo - a tak k první bandasce přibyla tímto způsobem i ta vytoužená druhá! A již nikdy nikde pak jsme takové bandas= ky nespatriili!

Ale ty dvě nám sloužily a slouží už více jak 30 let věrně, i když uzavíradla už jsou na nich opotřebováním i nešetrným zacházením někte= rých takytáborníků poškozena. Jednou se nám bandasky dokonce ztratily a my o nich nevěděli asi rok. Měl je doma k vymytí a vypaření kdosi od nás po návratu z jednoho tábora - a pak zapomněl on i my, že je má u sebe - a teprve po roce, před odjezdem na další tábor byly u něj objeve= ny. - - Jedna z bandasek má sražené hrdlo. To Zorro /dnes fotoreportér Večerní Prahy Stanislav Tereba/ jel s bandaskami na kole do Příbylín pro mléko - vymáznul se s nimi a tu jednu tak poničil!! Ani se k tomu nechtěl znát - a teprve když mu to bylo prokázáno, řekl -bez nejmenšího náznaku nějaké lítosti-tohle: "Mňo - vono se holt někdy něco stane!!!" Musel jsem se tenkrát moc držet zpátky, abych mu za to neudělal to, co on udělal té bandasce, takytáborník jeden zatracenej!

Tolik tedy o minulosti našich bandasek. Stávky chlapců před vámi no= sily v nich vodu ze studánky na krumlovských táborech nebo ze Zelené říčky /když se její voda ještě dala pít!!/ a na kolech vozily mléko, bě= halo se s nimi při jízdách na tábory po nádražních peronech pro vodu k pumpám, se strachem aby jim zatím neujel vlak s naším vagonem. Jsou to opravdu už historické bandasky, posvátné těmi více jak třiceti léty slu= žeb, které nám ~~konají~~ konají. Desítky a stovky hochů, co je měli v rukou, mezitím už z oddílu zase dávno odešli, i ten Cvalda a Kuchtík, /Chaldův tatínek už dokonce umřel, tak jako už i asi 8-10 z těch chlapců/, ale ty bandasky jdou pořád s námi dál. Tak si jich važte a zacházejte s nimi šetrně, ba co dím - zacházejte s námi u c t i v ě !!

Jestřáb.

V. 43

Jaroslav Foglar, "Výňatky" svazek list

Vážený pane spisovateli,

2.července 1977.

k Vašemu jubileu Vám přeji zdraví, pokoj a mnoho dalších
let mezi svými čtenáři.

P.S. S úctou

664 41 Troubsko, U dráhy 21
okres Brno-venkov.

5. prosince roku 1946 jsem dostal nadílkou Vaši knihu Chata v Jezerní kotlině. Dobře si pamatuji, že tenkrát jsem ji přečetl za jediný večer. Po jedenatřiceti letech se letos na jaře dostala Vaše kniha Hoši od Bobří řeky do rukou třináctileté dívky. Podle vyjádření její matky, četla knihu také jedním dechem s poznámkovým sešitem při ruce, do kterého si zapisovala celé věty z knihy dlouho do noci a teprve na zákrok matky k ránu ulehla ke spánku. S přibývajícím věkem se člověk rád vrací do dob svého dětství. Před dvěma roky při náhodném setkání s přáteli byl jsem překvapen, kolik existuje mezi nimi sběratelů Vašich knih. Častým podnětem k tomu jsou jejich děti. Nevím, kolika mým přátelům se podařilo tu či onu Vaši knihu opatřit. Rozešli jsme se. Ale myšlenka tu byla. Po téměř dvouletém shánění se nám podařilo si opatřit III. ročník Vpředu. Měli jsme z toho velikou radost, ale nebyla úplná. Těžko si časopis budeme moci někdy dát svázat, protože nám chybí druhé, čtvrté, šesté, jedenácté a patnácté číslo. Ale i tak jsem poznal, kolik sběratelů Vašich knih by si rádo opatřilo třeba Hoochy od Bobří řeky s ilustracemi Z. Buriana. Nám se tuto knihu nepodařilo sehnat bez ilustrací z brněnského vydání. Ve Vašich časopisech bylo někdy psáno: „Ať vám nechybí ani jedno číslo, jednou budou čísla vzácná a nedostupná.“ Kolik před tím a potom vycházelo všelijakých časopisů a knih pro mládež, které byly ve své době hojně čteny, nebo se alespoň ucházely o přízeň čtenářů. Jak málo jich však vydrželo náporu času. Vaše knihy se řadí k těm knihám, které jsou vzácnou výjimkou.

Šli jsme do Stínadel. Snad
půjdeme do kostela svatého Jakuba.
Neom ještě jistě. Musíme tam jít!
Tajemství čeká, tajemství volá
a mrtvý nemluví! Hleďte
nás, když se nerrátím. S Bohem
a snad na shledanou.

Jindra

Jak nadávali Jaroslavu Vrchlickému. Ani básník takového věhlasu a formátu, vážený po celém kulturním světě, neušel jedovaté závistivé slině kritiků. V knize Alberta Pražského "Vrchlickému na blízku" čtu na str.13: "Pod svým jménem psal F.V.Šelda o Vrchlickém ještě jakžtekž přijatelně. Ale pod pseudonymy Pavel Kunz a B.Ptáčník nazýval Vrchlického "myšlenkovým kramářem, myšlenkově bezcharakterním a nepracujícím kulturním antikvářem, starcem věkem i duchem, akrobatickým velmistrem a slepen- cem z dávno otřepaných frází, vhodným nanejvýše do čítánek." Vrchlického verše prohlašoval za "svinutinu z dusivých chocholů frází z indi- ánských peří a z barokních černošských kruhů". -

V Praze tehdy žil také jakýsi Jan Váňa, učitel řeči, který pronásle- doval Vrchlického ustavičně a učinil docela návrh, aby byl sebrán pro tohoto "učitele lidstva" /to jest Vrchlického/ národní fond, zabezpe- čující mu doživotní blahobyt, ale s podmínkou, že nebude smět dále psát a ostouzet české písemnictví!

Podobně kazil klíč Vrchlického i hudební publicista Ludvík Lošťák. Upozorňoval českou veřejnost k básníkově padesátce, kdo je to vlastně Vrchlický? muž bez zápasů, lovec vítězství a svrchovaných úspěchů... Kde jsou dnes všichni ti nactiutrhační kritikové? Zapomenuti, dávno zapomenuti, ale dílo Jaroslava Vrchlického bude uznáváno navždy.

Karel Čapek o pomluvě. Článek má název "Od ucha k uchu" a vyšel v lé- tech 1927/28 a nyní znovu v sebraných člancích v knize "Na břehu dnů". /Vydal se spisovatel 1978./ Karel Čapek píše: "Vážil bych si každého útoku, kdyby za ním stál muž ochotný vést důkazy a přijmout důsledky. Avšak nejbídnější jsou osobní a politické kampaně, které se vedou od úst k ústům, šeptem v podzemí; strašná je atmosféra, ve které každé slintavé "prý" a "slyšel jsem" a "říkal mi jeden vysoký úředník" pla- tí víc než veřejné skutky muže. Lze se bránit proti tygru i štěnici, ale nelze se bránit proti pomluvě. Někdy můžete chytit pomlouvače; ale nechytíte a nezadržíte špinavého slova, které utrousil. Anonymita v novinách a pomluva pod pečeti tajemství, to je hrozná i nečistá cho- roba veřejného mínění."

A ještě jednou Karel Čapek /výňatek z téže knihy/:"Nemýlíme-li se, bývá jednou z nejtrpěcích zkušeností, jež jsou vyhrazeny básníkům, začne-li se jím /ve jménu generace, ducha doby, světového názoru, nebo jaké ji- né mocnosti/ dávat najevo, že už tu nemají co dělat: řekli jste své, i vem vás čerť. Nobývá zvykem říkat třeba štěrkaři, že už nemá právo tlouci štěrku, jelikož je řada na jiných, ani veřejně dokazovat krejčí- mu, že je odbyt a zbytečný, jelikož támhle byla otevřena nová krejčov- ská dílna. V soukromém životě se považuje za právo člověka, aby žil a robil, co dovede. V takzvaném všedním životě platí soutěž i boj, ale nebylo ještě zavedeno pohřbívání zaživa. Tato zvláštní krutost je specialitou života, jenž se nazývá kulturním. Poznal jsem řadu sta- rých a velikých básníků - míním z celého světa, pozoroval jsem na nich buď nesmírný smutek a opuštěnost, nebo cosi jako křečovitou snahu, aby byli vzati na milost těmi, kdo by je mohli pochovat zaživa, strach z toho, aby nebyli vyhlášeni za zbytečné a byvší. Samota básníků, to není uražená ješitnost, ale spíš zklamání láska, neboť bez velké lás- ky k lidem se člověk nestává spisovatelem." /LN 17.2.1934./

Na fotografii ze 4.3.1976 si Miloslav Šimek, Jestřáb a Pavel Bobek prohlíží originály seriálů Rychlých šípů

Vážení Mistři

děkuji za Vaš dopis - takový jste mi měl poslat již někdy v padesátých letech. Tak tedy konečně Stejskal! Protože - jak my Češi říkáme - o mrtvých jen dobře - tak i já bych chtěl - přes skutečnost, jaký byl - o něm říci jen to nejlepší co se o něm dá. Stejskal nebyl skvělý, ani velký, protože takto nelze tato zvířátka uvažet. Byla to stráža, velitel jezuitů z 15. století, která se snažila oloupat generace o Vaše díla, která byla, jsou a na velký zůstanou dle nejlepší co kdy bylo napsáno pro kluky - pro kluky bez rozdílu věku. Nejen u nás - v celém světě neexistuje tak nádherná kniha, jako je Chata v Jezerní Botlíně. Nebo Hoši od Bobří řeky. Či Záhada klavolamu. Když duben přichází. Tajemná Rásnovka. Hledali jsme Vaše díla jako nenasycení a žili Vašimi postavami a hledali. Objevil jste pro nás cosi nevyslovitelného, co jsme sami předtím neviděli; dal jste nám nové oči a nový pohled. Nacházeli jsme pak tajemnou krásu tam, kde bychom ji předtím nikdy nehledali a chodíce kolem, neviděli - protože v nás zněla slova z Vašich stránek; víte, co třeba já se nahlídal Stínadel? Na Žižkově jsem objevoval schodiště, jdoucí z vyšších ulic dolů do těch pod nimi a odtal se ve zcela jiném tajemném světě, ne prostě odlišném, než byl tam nahore - tady, tady a ne jinde musela být Stínadel! A zcela určitě musela být na Starém Městě - tam jsem nacházel Rozdělovací třídu, oddělující svět náš od světa Vontů a Svatojanské kostely jsem našel v nejrušnějších částech Prahy, ve Vláštině, v Jižních Čechách a na post v Guatemale v Antigua - ne, neexistuje ve světě druhý epizodatel, který by takto uchvátil klukovství. Klukovství, které v nás, poznamenaných Vámi, přežívá a nenastává se násobi - protože věk nám dal dar umocnění toho stěží vyslovitelného, vanoucího z Vašich děl.

Vyléty po zamrzlém potoce ... Nacházel jsem se v jiném světě. Potok byl naprosto odlišný od toho v létě. Teď v zimě tam ve slunci zářily krystalický sníh a zmrzlé kapky na stéblech trávy, stojících osaměle i v trsech, snily duhovými barvami - a kolem se rozprostíralo tajemné ticho. Ticho do nedozírna - doohles, počínaje prvním lednem

O PROSLAVENÉM JEŽKU V KLECI a JINÝCH LAPÁLIÍCH...

/Otištěno v časopisu ABC 12.VII.1968. /To tam tehdy ještě o mé články a povídky měli zájem.../

Vrítíl se k nám do klubovny s blokem a tužkou v ruce, zakopnul o něčí nohy, ale ještě než stačil upadnout, prohlásil, že se jmenuje Žužlínek, že je z nějaké smíchovské školy, kde vydává časopis "Kozí rozhledy" a že k nám zkrátka jde na reportáž!

Zubr prohlásil, že to musíme nést jako muži, a že už jsme zažili horší věci. Redaktor Kozích rozhledů pak vstal a zental se nás, jestli vůbec něco děláme, když jsme ti známí Hoši od Bobří řeky!!

"Aby né!" vypísl Honza přesvědčivě. "Tak například děláme dobřej dojem!" - "Dobřej dojem? Mno..." odfoukl si Žužlínek. Bylo vidět, že jsme na něj zatím dobrý dojem moc neudělali. "A co ještě děláte? Co je támhle to nahoře, to strakatý, ty březový placičky?"

Vysvětlili jsme mu, že jsou to členské značky. Každý chlapec, který složí přijímací zkoušku a stane se právoplatným členem oddílu, vyrobí si oválek z větve poražené břízy, vyoálí si na něj znak - a ozdobi si jej barvičkami.

Žužlínek píše a jedním okem přitom jezdí po klubovně. "A co je tohle?" vybafne směrem k rohu klubovny, kde na podstavci trůní ještě s podtatranským mechem a pískem a kaménky kolem model zálesácké chaty. "To jsme měli na loňském táboře jeden úsek dlouhodobé hry", vzpomíná si Bobřík. "Každá hlídka v něm měla za úkol do tří dnů vyrobit model srubu, jaký si v legendě hry postavila výprava, která šla do vnitrozemí hledat prameny neznámé řeky. Tenhle srub dělala naše Oranžová hlídka. Koukej - srub má otvíratelné dveře se závěsy, okenice, uvnitř je nábytek - stůl, lavice, poličky i krb!"

Žužlínek prohlíží, pokyvuje hlavou, a Tomka a Větríka hrozně mrzí že není ohromen jejich výrobkem - instalací vodovodního zařízení a vlastnoručně vyrobeným zálesáckým lustrem. Pak jsme rozsvítili oznamovatel s několika modely stanů na podsaďách, hraničkou táborového ohně za velikým měsícem v pozadí. Pavlík do všeho zavedl přes transformátorek elektrický proud, takže ohníček i měsíc, ba i stany žvítřkuv potemnělé klubovně krásně svítí...

Žužlínek to bere jaksi na vědomí. "No, tak o tom holt něco napíšu, no!!" říká milostivě a dělá si několik poznámek. Jiřík mu předvedl naše odznaky s přilepenými bobříky. "To nosíme na rukávech, víš?"

Vyřezávaný veliký totem až do stropu, který zhotovila Modrá družina v rámci utajované vánoční činnosti co překvapení, se mu líbil. Dal si vysvětlit, že každá družina pravidelně dělá pro oddíl něco užitečného. ~~Mmmmm~~

Vzápětí mne však Žužlínek málem shodil z náčelnického křesla, vyrobeného kterousi družinou před několika léty. "Jestlipak vono to má tuhletu stabilitu!?" řekl s nádechem mírné zvědavosti. Chytil za vysoké opěradlo křesla a já se kácel dozadu - Jen díky nohám, zapřeným o desku stolu, jsem se neutábořil na podlaze.

Pak Žužlínek upoutala nahoře u stropu řada koleček, nařezaných z tenkého kmene stromu. Pestře natřená, každé jinak, a na každém nějaký symbol, vyřezaný z lupenky. "To jsou znaky našich táborů", vysvětluje Vláda, "z každého tábora jeden, tedy jeden za rok."

"Jeden z každého tábora???" diví se redaktor Kozích rozhledů. "Ale vždyť jich tu je něco přes padesát, či kolik..." - Pomáháme mu sdělením, že znaky vyrábělo mnoho oddílových generací a že jsme nejstarším oddílem u nás, který každoročně po celá desetiletí koná letní tábor.

Žužlínek přestává dýchat. Tomek mu ještě vykládá o velkovýrobě našich panírových míčků, nezbytných pro každou výpravu - a pak na chvíli nastává ticho. A do toho ticha jsem mimoděk zacinkal něčím v kapse.

Zacinkat se dá leďasčím, třeba svazkem klíčů, nebo stosedmašedesáti křivými hřebíky, vytaženými kdysi při adaptaci Mývalovy táborové postele na Táboře smůly. /Jsou dodnes exponátem oddílového muzea!/ Ale já zacinkal Tleskačovým záhadným hlavolamem, "Ježkem v kleci!"

Vytáhl jsem tu věcičku z kapsy na stůl. Žužlínek upustil blok, vytřeštil oči, pak zvedl blok a upadla mu tužka. "To je přece - to je Ježek v kleci!" zasténal. "Toho jste taky udělali vy?"

"Tohohle ne!" odpověděl jsem. "Ale pokusíme se o to! Někteří naši hoši dovedou pracovat s kovem. To víš, bude to fuška, aby se dal ježek z klece vyjmout ven. Jakže to bylo, Jirko, v Záhadě hlavolamu?"

MM Jirka je na tuhle knížku odborník. "Když natočíme nejdelší osten ježka tak, aby vyčníval z klece nejširším jejím otvorem..." začal tajemně citovat návod z deníku dávno mrtvého Jana Tleskače.

"Tak já du psát!" křičí Žužlínek. Vyhýbá se nataženým Míšovým nohám a prchá z klubovny. Je po reportáži. Snad nám ji dá někdy přečíst!

POPOPO SE MNOU TAM, KDE NEBE JE VYSOKÉ A MODRÉ... OPOPO

Vy si to už nikdo nepamatujete, jak to všechno bylo - a jak a proč a kde vzniklo to povídání, jehož začátek je v nadpisu mého článku, a já vám to ještě nikdy neřekl, až dnes, po čtyřiceti letech!

Nuže: bylo okouzlující jiskřivé jaro roku 1946, ale pro mne to bylo tehdy jaro velmi těžké a bolestné: rozešel jsem se v nedobrému s lidmi, kteří měli co mluvit do časopisu Junák, který jsem jim vybudoval a od revoluce /1945/ jako jeho jediný redaktor vedl. Přesl jsem do tehdy zkomírajícího časopisu Vpřed, nešťastný, nespokojený, ostouzený rozjitřený zradou a pletichami i pomluvami nedobrych osob.

Usedl jsem za stůl v neútulné cizí redakční místnosti, kde na mne vše padalo, s výhledem do šedé zdi dvora těsně za oknem, ani kousek nebe odtud nebylo vidět - a moje první práce, kterou jsem musel rychle poslat do tiskárny pro už nové - mnou už dělané - číslo Vpředu

měl být rukopis nové rubriky "Z Bobří hráze". A tady, v tom nedobrému rozpoložení myslí, v té tmavé místnosti se šedou zdí za oknem jsem z té celé mé nešťastnosti dostal najednou takovou silnou touhu po modrém nebi, po slunci, po volnosti někde daleko od všeho tohoto - jsem právě prožil v posledních měsících, že mi vnikla slova k úvodu do "Bobří hráze" a já je začal sypat na papír:

"Pojď se mnou tam, kde nebe je vysoké a modré, kde oblaka bílá rychleji než kde jinde plují. Slyšíš tu píseň větrů v korunách borovic? Slyšíš tu píseň dalek závratných? Tíše a velebně šumí hlavy stromů. Záře slunce červenavá stéká po jejich rozpukaných kmenech a vůně pryskyřice tě omámí. A večer oheň táborový tam do tmy pak zasvítí a vyvolá v tobě pocity, které otřesou tvou duší..."

Když jsem ty řádky tenkrát črtal na papír a pak honem přepsal pro tiskárnu na stroji, nevěděl jsem ještě, že se tolik rozšíří a stanou známými. Stovky a stovky všelikých kronik i deníků jednotlivců jsem od té doby už podepsal a v nich svoje slova z té těžké pro mne doby viděl, většinou v záhlavích a na titulních listech.

Snad i někdo z vás tato moje slova zná, i když třeba už ani neví, odkud jsou, kdo je napsal a za jakých nedobrych okolností vytryskla z poraněné a toužící myslí. Tak jestli se vám líbí a vy je někde máte napsána, jsem tomu rád - a těší mne to!

Jestřáb.

Jen necelé tři roky jsem pak měl možnost ve VPŘEDU zveřejňovat své myšlenky, náměty k činnostem atd., než mi bylo znovu vyraženo pero z ruky. Ale myslím, že z myslí čtenářů je už nikdo nemůže vymýtít!

ČERVENÉ a ČERNÉ TEČKY

V oddíle se pořád děje plno věcí, dobrých i nedobrych, radostných i neradostných. Abyste měli sami přehled o tom, kolik je kterých - a zda převažují ty dobré, radostné, nebo zase naopak ty špatné, začínáme zase s jejich vypisováním do tohoto lejtstra, které nazýváme "Červené a černé tečky". Ty červené tečky označují děje a činy radostné, potěšitelné, ty černé označují zprávy a věci nedobré.

 Na výpravě 11.XI.k Dýmovým jeskyním byli velmi neklidní a až moc veselí - a tím rušiví- Pavlík, Top, Ondra, Saša, naproti tomu se tvářili Kvaki a Sváta krajně zasmušile, až nějak rozezleně /na koho a pro co???/ a drželi se spiklenecky jen sami dva, jakoby k nám ani nepatřili. Tak se alespoň mně jeví!

 Renny se vypracovává v bodování na 2.místo a projevuje větší zájem o oddílovou činnost. Velmi mne to potěšilo.

 Běda prý bude po celý měsíc chybět v oddíle kvůli učení.

 Michal po třech letech činnosti odchází do nečinného členstva.

 Pit a Eda uskutečnili fotografování při umývání pošt.schránek fotografoval Zorro-St.Tereba, fotoreportér XVečerní Prahy, náš bývalý člen oddílu.

 Petr projevuje veliký zájem o oddílovou minulost i o veškeré dění v oddíle.

 Sokol obstaral -i když už není naším členem- chybějící čísla Cigolig z minulého období.

 Už od září nemáme na výpravách míč, ani v tělocvičně 4.XI.j sme jej neměli. A v táborových bednách jsou nejméně dva, či tři.

 Od září do dnešní doby přibývají do oddílu noví chlapci, jsou to Ikar, Svist, Mírek B., Pavel B., a Vítek Řezníček čili Plyšák.

 Ondra nenese a nenese listy Pamětní knihy, které si vzal domů na barvení. A já je tak potřebuju! Jak mne to znepokojuje, Ondro!

 Pro nedostatek času na schůzkách i položdenních výpravách - a také zčásti pro nezájem, mimoděčně projevový, odstraňují z Dlouhodobé hry "Obsazování ostrovů" to hlavní, o čem jsem si myslel, že vás bude bavit tak, jako kdysi činnost s dílci ve hře Zlaté údolí.

 Žluto odmítá psát kroniku a nelze jej přimět k nějaké pomoci v oddíle.

 Někteří obětavci mně nesli v neděli na Dýmové jeskyně a zase zpět mou -pro mne dost těžkou- tašku. Myslím, že to byli Saša, Pit, snad Petr či ještě někdo jiný!?

 Velmi se osvědčilo označování míčků jmény. Vymizely tím stá-
te rozepře, či je který.

 Saša velmi obětavě pomohl při odstěhování oddílových stanů z jeho sklepa a při jejich uložení.

 Chybí nám trvale dva stany Zelené družiny a nelze se dopátrat komu se doma povalují někde pod kanapem či v almaře!!!

 Hadži vypracoval a narýsoval báječné plánky ke hře "Vyzvědači" a Kivi je v rekordní rychlosti rozmnožil. Rada hošanů nyní ochotně se hlásí k jejich vybarvování.

ČESKÁ SPELEOLOGICKÁ SPOLEČNOST

J. FOCLAR

R. SAUDEK

ZTRACENÝ KAMARÁD

SOBOTA
CENA 70 HAL.

Zemědělské noviny

ROČNÍK XLIII. — ČÍSLO 244

PRAHA 17. ŘÍJNA 1987

DENÍK MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ A VÝŽIVY ČSR

Zemědělské noviny SOBOTA 17. 10. 87
číslo 244

poznámka TÝDNE

Je to přinejmenším úsměvné, když Filinka hubuje liného Bobika a mezitím snoživý vynálezce Myšpulín pracuje s ustrašeným Pindou na novém významném objevu. Je to úsměvné, ale řadíme kreslený seriál do sféry umění?

To je jako srovnávat Matějskou pouť s Národním divadlem, slyšela jsem oheň od svého oblíbeného pedagoga na vysoké škole. Zkrátka, až příliš mnoho lidí považuje comics za něco nevhodného, za neblahý vliv kapitalistického světa. Snad je to předsudky, které jsme si zformovali v 50. a 60. letech. Vyskytly se obavy z propagování sexu,

ni. Nezapomínejte se přesto, že by jejich tvůrce — Jaroslava Foglara — někdo někdy označil za umělce. Je ho ale s vědomím plné soudnosti za umělce považují. Foglar vytvořil do té doby nevidané hrdiny. Místo nestruží a sexuálních maniaček se na stránkách časopisů objevili normální lidé. A nebylo snad umění ovlivnit desítky a snad i stovky mladých chlapců a vrhnout je do světa spravedlnosti, čestnosti a bobíků? Rodiče těch méně poslušných dětí mi to jistě potvrdí.

Ale Rychlé šipy dnes mládež (nebo i dospělí) hledají po půdách a když mají štěstí, najdou

Než obrázek promluví...

násilí a brutality, populárních supermanů a kvelačných upírek s bujným poprsím. A přiznejte si, že nebyly tak úplně neoprávněné. Charakter kreslených seriálů tak trochu svádí k fantazírování, které je někdy bez hranic. (Nebo spíše bez zábran?)

V současnosti jsou západní země přímo zaplaveny ne zrovna nejlevnějšími seriály — tzv. comics book — přesycenými krásnými sexbombami a obdivuhodnými svalnatci. To je v předstávách mnoho lidí u nás (a nejhorší je, že řada z nich je kompetentní rozhodovat o bytí a nebytí žánru kreslený seriál) jediná možná náplň comicsových příběhů. Ale asi přitom trochu zapomněli na jména jako Josef Lada, Ondřej Sekora či Jaroslav Foglar. Nebo snad se Ladova zvířátka nepohybují, nemluví jeho obrázky řečí srozumitelnou všem lidem na světě? A kdo by chtěl tvrdit, že Sekorův Ferda mravenec je násilník a superman s přílišnou svalovou hmotou? A přesto se jedná o kreslený seriál v tom nejryzejším slova smyslu, o tradiční českou tvorbu. A tato charakteristika bezesbýtku platí pro dnes už neba Rychlé šipy. Jejich první příběhy vyšly v roce 1939 a postupně se staly velice populár-

obvykle několik potrhanců listů. Pokud je přestanou bavit neustále saravky a různé klubovny, moralistické poučování Míra Dušana a legrácky Rychlá šipka, musí se uchýlit k poněkud jiným hrdinům. Je tu totiž ještě Čtyřlístek, ovšem pouze on, nic jiného v současné době ve formě kresleného seriálu u nás bohužel nevychází. Když se nám tedy podaří uplatit prodáváčku v PNS (jinak se k seriálu nedostaneme), můžeme po přečtení Čtyřlístek prodat ještě vášnivějším sběratelům až za 30 korun. Je o něj logicky obrovský zájem, hraničíci mnohdy s nekritickým obdivem ke všemu, co má tzv. „bublinu“. Není to způsobeno přehnanou kvalitou Čtyřlístku (o té by se dalo s úspěchem pochybovat), ale spíše nedostatkem jakékoli konkurence. Žádný jiný comicsový časopis u nás totiž neexistuje. A Čtyřlístek vychází v téměř nezměnné podobě (jestliže se něco změnilo, tak kvalita bohužel k horšímu) téměř dvacet let. A to už i umění začíná být přinejmenším nudným uměním.

Přesto otevřete si ještě jedno Rychlé šipy, Ferdu mravence, ba i nás jediný a jedinečný Čtyřlístek a zamyslete se, kolik umu a nápadů je potřeba, než k vám obrázek doopravdy promluví.
Petra SVÁBOVA

... do víru skal

Jsou dny a týdny, kdy nevíš, co bys chtěl
jsou dny a týdny, kdy nevíš, kam bys šel

Tak namíř svůj krok toulavý zas tam do víru skal
tam nečeká tě věčná sláva ani věčný žal
tam čeká oddíl hochů, který jsi měl rád
těm hochům budeš celý večer na kytaru hrát

Emi D Emi Ami Emi Emi D G Emi

Pročti znovu zaprašený svazek Rychlých šípů
a dojdi tam, kdes tenkrát v mládí zasadil svou lípu
pak najdeš možná Bobří řeku, nic ti neschází
slyšíš Píseň úplňku a Duben přichází.

Chodiš v krátkých kalhotách a Vonty udiví
že žlutý špendlík na klopě ti nikdy nechybí
a hledáš Zemi nikoho a Rychlonožkův dům
žiješ Modrým životem a uvěřil jsi snům

Jestřábovi

9. října 1985

Alrody T.O.M. Rezekvítek

FOGLAR
"VÝNATKY"

SVAZEK VI.
LISTY 54

TYDENÍK ČS. TELEVIZ

21.-27. DUBEN 1969

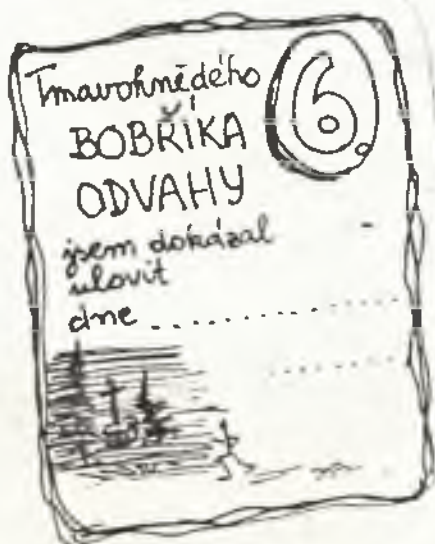
Cena Kčs 1,-

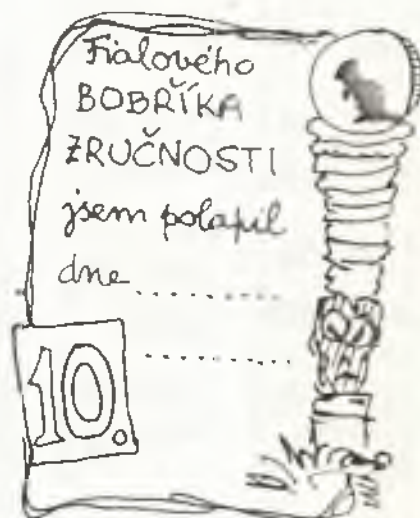
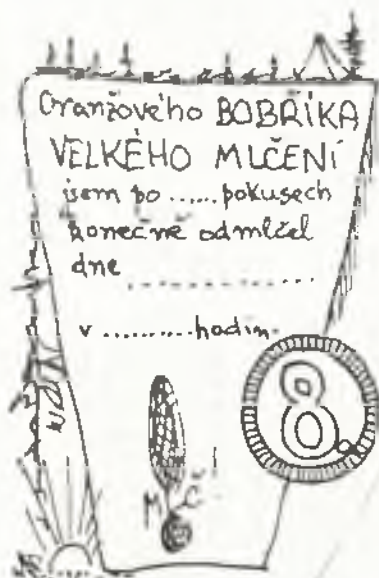
BESTSELLEREM slibuje předem být další seriál Záhada hlavočamu nebo Rychlé šípy, ta řada příběhů Jaroslava Foglara, které obdivuje další generace deseti až patnáctiletých. Jim je seriál určen především Ti, kdož měli už tu smůlu a prožili svá klukovská léta bez Rychlých šípů, nezbyvá než se alespoň ve fantazii do prožitých klukovských let znovu přenést. Těžké to snad nebude, vždyť jsem řekl, že TTY je manu faktura na sny. A fantazii Rychlé šípy probouzet dovedly a dovedou obzvláště s kameromanem Jiřím Kadaňkou a režisérem Hynkem Bočanem

17

69

ČESKÝ ZAPAS

28

TYDENÍK CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ
ROČNÍK 67 ● 5. ČERVENCE 1907 ● CENA 80 HAL.

Kráska J. Foglar

Kniha úplněk a píseň

(Jaroslavu Foglarovi)

Ve snové osnově času
mezi už ne a ještě ne
jsem dostal darem knihu

Vonělo jehličím
a trpčelo se hvězdným popraškem

Otevřel jsem ji
a četl a četl a četl
po celou noc až do poslední
stránky

Úplněk plul pokojem
Byl jasný a veliký
Zářil jenom pro mě
A odkudsi zněl tichý nápěv
který nezevšední

Kdykoliv je noc
přilíš dlouhá a temná
čtu znova tu knihu
a úplněk i píseň se vrací

Ach co jiného si přát
než moci číst
v té knize napořád

Zdeněk Svoboda

Foglar v Blahoslavu

Už to vidím, jak se po něm shá-
míte, jak se na ten titulček díváte,
nevěřice svým očím.

Musím vás zklamanat, od chvíle,
kdy v našem nakladatelství, jež
v té době bylo samostatným druž-
stevním podnikem církve (dnes je
součástí, jednotného Ústředního
církevního nakladatelství se síd-
lem v Praze), vyšel Boj o první
místo, uplynulo rovných 40 let, Ja-
roslav Foglar byl v té době čtyř-
desátiletý, v plném rozkvětu tvůr-
čích sil.

8. července letošního roku se
oživě spisoval, jehož živě
řky, Hoši od Bobří řeky a řada
dalších příběhů, ale i těbor-
kých příruček všeho druhu prová-
řel naše dětství a doslova se dád-
z generace na generaci až do na-
šich dní, osmdesát let. Naučili-
meň čtenářů, povídek, pro-

teplých vnitřní radostí, z níž
šedé rozdává i kolem sebe.

Vedly se spory o ideovci, umě-
leckou a nevím jakou ještě hod-
notu jeho díla. Snad oprávněně,
snad ne. O tom s definitivní plat-
ností rozhodne historie. Jisto však
je, že před Foglarem, za něho
i po něm vycházely, vycházejí a
budou vycházet knížky méně dob-
ře napsané a méně eticky nále-
havé, jakož i knížky, z nichž bylo,
že a bude cili pedagogiku, světe-
řil se s uměním, takže je jistě, že
Foglar patří do rukou čtenářů.

Jako pěkný dárek k Foglarovým
osmdesátinám vydali jeho přátelé
před 24. organizace Českého svazu
ochránců přírody v Brně účelovou
publikaci Píseň úpěvku, jejíž hlav-
ní redaktor MUDr. Jaroslav Hanzel
ji opatřil mottem z Alberta
Schweitzera: „Kdyby se lidé v do-

společnosti střevali tím, po čem touží
ve živacích letech, byl by celý svět
dobře jiný“.

Vraťme se však na začátek. Do-
tázal jsem se pana Foglara, jak to
tehdy bylo a toto mi odpověděl:

„Knížka Boj o první místo vyšla
v nakladatelství BLAHOŠLAV v
Praze 2, Krákovská ulice. Kontakt
tehdy se mnou navázal vedoucí
pracovník nakladatelství pan Hlu-
šec, a vydání jsme spolu smluvili.
Bylo to roku 1947 a vyšla v témže
roce vydání dvě, čtvrté a páté“.

Foglar v té době jako redaktor
dětských časopisů a lektor spoju-
pracoval s nakladatelstvím Melan-
trich a byl to pracovník tohoto
předního pražského nakladatel-
ského domu Miloš Holán, sám au-
tor několika knih (např. ve své
době populární Ukřadený darek),
který Foglarovo setkání s naším
Blahoslaven zprostředkoval.

Foglarova tvorba je nesená
účtů k životu, není fakticky re-

trždní a konfesní, není však ta-
ké pouhou poklonou přírodě jako
tvůrcím elementu, který je alfoa
a omezu sám v sobě. Snad se mo-
hu odvážit tvrdit, že Foglarova
laska k jidm a k životnímu pro-
středí, v němž je nám dáno žít,
pramem intuitivně z vědomí, že
všecko je dar, že stvřený svět má
že být zachován jen ve stálém
znovuotvořivém přístupu k němu.

Je tedy dobře, že se ve své době
vyskytlo i jedno církevní naklada-
telství, a že to bylo právě to naše,
které našlo cestu k Jaroslavu Fog-
larovi a jeho dílu.

K osmdesátinám by mělo letoš-
vých v Olympii nové, již 12. vydá-
ní Hochů od Bobří řeky. Opět dá-
ši čtenář se setká s chlapci, kte-
ři uprostřed přírody objevovali ži-
vot v jeho pravé krásě. Popřejme
jim i jejich autorovi všechno nej-
lepší na jejich cestě za čtenář-
a vůbec za lidmi, kteří mají dětské
srdece na dlani.

Antonín Vrána

Osmačtiletý vedoucí 212. klubu MH Kamarádi
při I. vydání Hochů od Bobří řeky 1937:

"Lov bobříků je úžasný. Chlapci loví jako
diví a jsou stále nadočkavější. A HOŠI
v nich zanechali nezapomenutelný dojem. Myslím
že ti, kteří je přečetli, se vnitřně přerodili.
Chlapci jsou jiní, se zvláštním leskem v očích
jsou lepšími lidmi. Mne to tolik těší a čtu
požehnané HOCHY stále znovu a znovu. Již vím,
že to není jen psaná kniha, ale že její osoby

Vážení a milí přátelé, příznivci, a čtenáři mých knížek

číslo
1982

dovolte mi, abych Vám poděkoval touto cestou za Vaše krásné dopisy k mé pětasedmdesátce. Velmi jste mne potěšili! Rád bych napsal každému pisateli zvlášť - a v témže rozsahu jak ko napsal on mně - ale dopisů přišlo a pořád ještě přichází více než mohu v přijatelné době zvládnout. A tak se nezlobte, že děkuji jen tímto cyklostilovaným "hromadným dopisem"! Zostanete tak moje poděkování dříve - a věichni.

Zároveň děkuji i pisatelům dopisů a pohledů jiného než gratulačního rázu, ze začátku roku a z jarních měsíců. Jak rád bych psal a děkoval hned na každý řádek, který mně kdo napíše, ale není tolik času, abych svoje přání mohl uskutečnit.

A jinak: pokládám si za velikou čest, že se mi podařilo získat takový Váš zájem o mou tvorbu a že ji tak pěkně oceňujete. Kéž by Vaše dopisy mohlo číst těch několik mých odpůrců, aby poznali pravý stav věci a aby už jednou přestali tvrdit, že moje knížky už jsou pro dnešní mládež nevhodné, nic že jí už nemají co říci, že je ani už nečte, atd.

Ještě k dopisování: Velké nesnáze mi působí dopisy bez zpáteční adresy. Nežhčí je odložit bez poděkování a vyřízení, ale hledání adresy pisatele je pro mne velmi obtížné a ztrácím jím hodně času. Pište vždy znovu a znovu své adresy včetně pošt. směr. čísla, i když si myslíte, že Vaši adresu už znám z dřívějších dopisů. Mám několik přeplněných adresářů a hledání Vaší adresy v nich je často více než svízelné. - Neposílejte mně dopisy doporučené, ani balíčky a jiné zásilky, jež se nevejdou do schránky na dopisy. Obvykle nejsem doma, když doručovatelka s nimi přijde - a musím si pak pro ně dojít a dojet na vzdálenou poštu. - Neposílejte mi také blahopřejné telegramy, utratíme za ně dost peněz - a mne potěší místo nich i jen pohled s květinou, když už mně nějaké přáníčko vůbec miníte poslat. - Pohledy dvojitého formátu a dopisy dvojnásobného rozměru než obvyčejný normální je nutno známkovat dvojnásobně /pohled 1 Kčs, velký dopis Kčs 2.-/. Pořád platím pokutové doplatní porto.

Návštěvy. Zájemce o setkání prosím, aby si termín návštěvy umluvili se mnou pokud možno napřed telefonicky /tel. 273-994-3/ a to v ten den, kdy oni mohou přijít; umlouvat návštěvy na 2-3 dny kupředu nelze, zpravidla pak termín nemohu dodržet pro jiné nenadálé nutné věci, jež nelze odvolat.

Různá sdělení. Začal jsem psát II. díl Hochů od Bobří řeky. - Schůzka s kritikem dr. O. Chaloupkou, o které jsem psal v loňském "Hromadném vánočním dopisu", se neuskutečnila pro nedostatek času jmenovaného. - Ve slavnostním tisícátém vysílání televizní Vlastovky se lovily bobříky, vážně i vesele. Také v ranním desetiminutovém vysílání pro rodiče mluvil školský pracovník s. Kamil Horák o nich. Další zmínky o nich se vyskytují nyní i v přeneseném smyslu v denním i jiném tisku. Každý, i snad už ví, co "lov bobříků" je, jen knížka Hoši od Bobří řeky pořád čeká na své nové vydání. - Ve 27. čísle týdeníku Naše rodina byl poprvé po řadě let mlčení článek o mé tvorbě a práci, v rámci mého kulatého výročí. Denní tisk, rozhlas a televize o něm nepřinesly ani slůvko. - Ve vědeckoteoretickém sborníku "KNIHOVNA" svezek 12., vydávaném ve Stát. pedagog. nakladatelství Státní knihovnou ČSR, dr. Olga Bezděková na stránkách 459-480 statečně a nekompromisně zhodnotila velmi příznivě moje působení v časopisech Mladý hlasatel a Vpřed, a jejich čtenářské kluby, Rychlé šípy a moji výchovnou činnost. Ve statí polemizuje i s mým úhlavním odpůrcem kritikem Václavem Stejskalem.

Moje adresa: 130 00 Praha-3-Žižkov, Křišťanova ul. 18, tel. 273-994-3.

Nepište mi do Černošic, ani na Vinohrady, kde už 5 let nebydlím.

S přátelským pozdravem Váš Foglar

V KNIZE JE VŠECHNO

V druhé části našeho seriálu se chceme zabývat rolí literatury při formování názorů a postojů mladého člověka. Kniha se stala v tomto smyslu prostředkem působení již dávno, ale každé období vývoje společnosti spojovalo s její úlohou samozřejmě své specifikum. Dnes můžeme říci, že v celkovém měřítku je produkce knih pro děti a mládež v Československu na vysoké úrovni. Každým rokem získáváme na různých festivalech a výstavách celou řadu ocenění. Naše knihy se překládají do desítek cizích jazyků...

ČERVENÉ VEČERY

[Z KRONIKY "TÁBORA ZELENE
PŘÍŠERY" (1928)]

Sluníčko zapadá
za kopce, za lesy,
smutek se divný
plíží v náš kraj,
v mýtinku u lesa,
do srdce našeho,
mládí kde svého jsme
prožili báj.

Červené jazyky
v mýtinku zajíždí,
ticho - vše usíná
v krvavé záři.
Hoši se dívají
tam dolů po řece
s červeným odleskem
v úsměvné tváři.

Po nebi zlatovém
do dálek spěchají -
drobounké beránky -
červené mraky.
Do dálek sinavých
po nebi červeném
chtěl bych já s nimi
putovat taky...

Chtěl bych se nyní zastavit u autora, jehož knihy svým způsobem přesahují rámec dětské literatury. Asi se většinou shodneme na tom, že dílo Jaroslava Foglara obsahuje pozitivní i negativní stanoviska. Myslím si ale, že jeho knihám nelze upřít některé kladné vlastnosti, které naopak současná tvorba postrádá. Dnes zůstaly Foglarovy knihy bestsellerem žáků základních škol, a to jistě něco signalizuje. Mnozí pionýři pracovníci převzali některé Foglarovy dílčí nápady a náměty pro činnost pionýrských oddílů. Působení knih tohoto autora, a pochopitelně i některých současných titulů, je velice příznivě hodnoceno i takovým odborníkem, jakým bezesporu je doc. dr. Zdeněk Matějček, známý dětský psycholog. Podobné ocenění si Foglarovy knihy, jako důležitá složka výchovy, získaly i v Sovětském svazu. Kdo si přečetl jeho Chatu v Jezerní kotlině, Hochy od Bobří řeky či Když duben přichází, nemůže nepoznat a nepocítit určitou sugestivnost a schopnost kladného působení na mládež. Souhlasíme na straně druhé s tím, že z těchto knih nelze převzít všechno, že se v nich projevuje zcela zákonitě i tuba, ve které byly napsány. Musím na tomto místě vyslovit názor, že kniha jako prostředek rozvoje osobnosti mladého člověka je tak trochu podceňována. Příčinné souvislosti je třeba hledat i v současném systému školní výuky. Děti

žít fakta a přitom postrádají možnost popovídat si s učitelem o svých problémech.

Helena Šmahelová kupříkladu umělecky ztvárnila ve svých knihách problémy dívek všech věkových kategorií. Domnívám se, že právě a pomocí příběhu některé z autorčiných hrdinek překlene dobrý pedagog ostych, jímž děvčata na základních školách při hodinách biologie či předrodičovské výchovy trpí. Mnohé učitelky těchto příběhů využívají jako úvodu do besedy.

Stejně tak se podařilo Vojtěchu Steklačovi ukázat chlapcům, co je možné v klukovském životě prožít. V osudech Bořika je prakticky obsaženo všechno, včetně rozvodového neklidu rodičů.

Proč se však takovému zornému úhlu a záběru vyhýbají ostatní autoři? Ještě za mého působení na jednom z pražských učebních závodů se mezi učni stala šlágrem kniha Mirek a spol., která překonala i zájem o detektivní romány.

Napiše-li ovšem někdo knihu pro mládež, ještě to neznamena, že se taková kniha bude číst. Je tedy třeba vycházet ze skutečných potřeb naší mládeže. Rozhodující je to, jaký úkol má kniha v naší společnosti plnit, jak se jej co do obsahu, formy a inspirujícího vlivu zhostí. Jsem přesvědčen o tom, že když kniha bude ve výchově mladé generace plnit skutečně svou nezastupitelnou úlohu, začne se už v dětství u našich chlapců a děvčat objevovat ochota, slušnost a poctivost, ale také ve formě odpovídající věku láska k vlasti, k životu, přírodě a především k lidem. Vnitřní morální imperativ tak dostane konkrétní podobu, a to je jistě účinnější než zdvižený prst vychovatele nebo v tom horším případě rozhodnutí příslušného soudu.

Je jisté, že kniha nemůže vyřešit všechny problémy života mladého člověka. Upírat jí však právo pomocníka v tomto úsilí, to by bylo nejen zpozdilé, ale nanejvýš nezodpovědné.

VÝPRAVA NA YUCATAN

[Dlouhodobá hra na TÁBOŘE STRACHU 1944]

PŘEDMLUVA
KE SLOŽITÝM PRAVIDLŮM.
HRA ZAČALA O VELIKONOCÍCH,
KONČILA NA TÁBOŘE.

...Ó vraťte mně se zpět,
vy slavní dnové
mého mládí bouřných cest,
zas slyšet chci já písně moří dálných
a hledat kraje divě čarokrásných,
a znovu prožít to, co v mysli moji
stále živé jest.

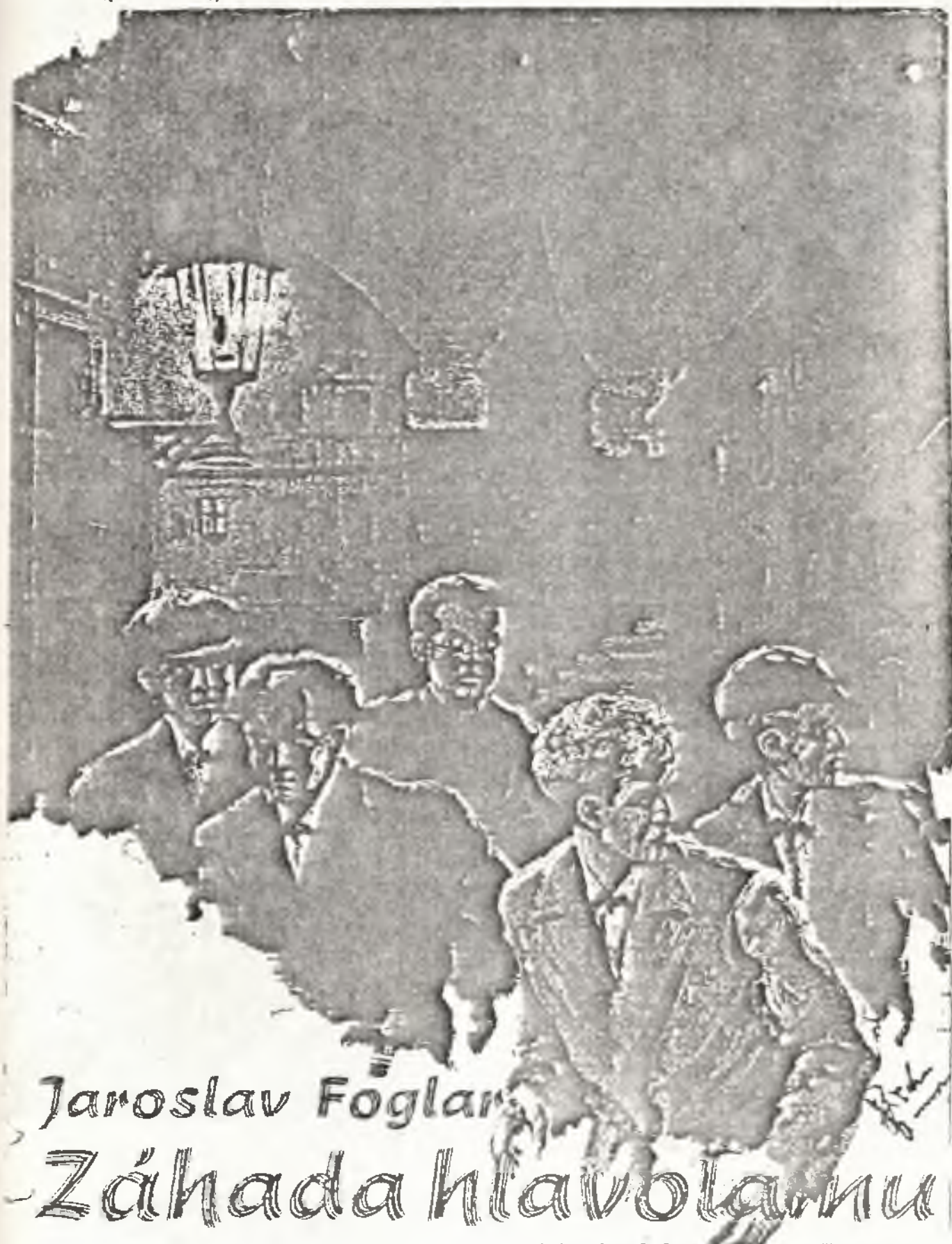
Zas vidím vzluchu dálky
těch plaveb s dráhy mými -
a vítr skučí, moře bouří a plachty trhá,
zas unikám v nové přetajenné říše
a s domorodci vedu krutě války.

A zlata truhly, drahokamů jas,
jež v chrámech našli jsme,
do mých očí starých
jak tenkrát-tenkrát září
a z chrámů divně zpěry znějí tiše --

Ó vraťte mně se, vraťte,
vy slavní dnové
mládí mého zas!

FOGLAR "VÝNÁTKY" SVAZEK VII, LIST 61.

Jaroslav Foglar
Záhada hlavolamu

Nakladatel Jan Kober v Praze.

Barevný přebal (= obal), ma I. vydání ZÁHADY HLAVOLAMU. VYŠLO 1941

13. kapitola z knihy S. Sohra
"ZASE ZNÍ PÍSEŇ ÚPLŮKU"
 vypráví Jaroslav Foglar

**Píše Foglar,
 kreslí Fischer**

Dr. Jan Fischer

Tak se to po léta psalo pod seriály Rychlých šípů, ať již vycházely v Mladém hlasateli, nebo později — po revoluci — ve Vpředu. Co to znamenalo? Mnoho čtenářů se domnívalo, že kresby tedy podle tohoto podpisu maloval kreslíř Fischer, a texty v obláčcích (tedy písmo) že jsem psal já, Foglar. To byl však omyl! Skutečnost byla ta, že obrázky i písmo na nich kreslil a psal jen a jen dr. Fischer. To „píše Foglar“ značilo moje autorství příběhu a jeho zpracování do podrobných písemných pokynů dr. Fischerovi, jak obrázky má malovat a co do jejich obláčků — čili „bublin“ má napsat.

S dr. Fischerem jsem se znal ještě dříve, než mne napadlo příběhy Rychlých šípů sepisovat. Docházel do tiskařských podniků, kde jsem byl tehdy zaměstnán jako redaktor týdeníku mládeže Mladý hlasatel. Přinášel tam do redakce Večerního Českého slova náramně legrační kresbičky — karikatury pro jeho sportovní stránku. A když jsem začal uvažovat o nějakém seriálu (jeho název „Rychlé šipy“ tehdy neexistoval), zeptal jsem se dr. Fischera, zda by jej nechtěl kreslit. Rekl mi, že to zkusí.

Vypsal jsem tedy do nejmenších podrobností celý děj prvního seriálu, i jak má vypadat každý jednotlivý jeho obrázek, kde která postava na něm bude umístěna, co na kresbě dělá, jak se tváří a co eventuálně říká. Popsal jsem mu i vzhledy chlapců a přiložil jsem jejich fotografie. Dalo to fušku, předpis na malování obsahoval asi

200 řádků textu. (Později, při seriálech, kdy byly situace v nich složitější, naznačoval jsem je dr. Fischerovi i kresebně, aby se lépe přizpůsobil mým představám.)

Dr. Fischer se zhostil svého úkolu stoprocentně, a to jak při prvním — zkušebním — seriálu, tak při všech dalších. Hlavně vynikal tam, kde námět příběhu měl humoristický ráz. Zde dr. Fischer využil svého smyslu pro karikaturu a dělal kresby, nad kterými se chechtaly a dodnes chechtají davy čtenářů, mladých i starých.

Kteréhosi dne, když dr. Fischer opět přinesl nový seriál pro další číslo (to již asi ve druhém roku naší spolupráce), udělal jsem úžasný objev: na seriálu bylo cosi chybně namalováno a já kreslíře požádal, aby kresbu na místě u nás v redakci opravil, protože tiskárna na kresbu velmi spěchala. Dr. Fischer se posadil za stůl proti mně, chybnou kresbu „vymazal“ tím, že ji pokryl bělobou z tuby (to je obvyklé) a teď začal kreslit. Díval jsem se na něj, připadalo mi něco neobvyklého na jeho pozici za stolem, jen jsem dobře nevěděl, co to je — až najednou jsem si s údivem uvědomil, že dr. Fischer kreslí a písmenka do obláčků píše levou rukou! Ano, všechny seriály Rychlých šípů, jak je znáte a ještě poznáte, byly kresleny a texty v bublinkách psány vždy jen levou rukou!

Po celé roky jsme s dr. Fischerem svorně spolupracovali, někdy s potížemi, někdy hladce, ale vždy v přátelství a dobré shodě. Přechkali jsme i několik let války, kdy Rychlé šipy zanikly s časopisem Mladý hlasatel (vydávání zakázali nacisté) a pustili jsme se do práce znovu v poválečném týdeníku Vpřed. A pak byl na dlouhá léta znovu konec nejen Rychlých šípů, ale i týdenního časopisu vůbec.

Staré — již v Mladém hlasateli a ve Vpředu tištěné — Rychlé šipy byly vzkříšeny ke znovuvycházení po osmnácti letech zásluhou redakce Ostravského kulturního zpravodaje. Na vycházení nového týdeníku pro mládež čekáme zatím nadále už 19 let marně!

Škoda, škoda velká, že dr. Fischer před několika lety zemřel! Je ho škoda nejen jako dobrého člověka, ale i jako těžko nahraditelného kreslíře. Až v Ostravě budou otištěny všechny staré příběhy Rychlých šípů, sotva asi najdu pro kreslení nových malíře, který by nezapomenutelného dr. Fischera dokázal v kresbě Rychlých šípů nahradit! A přitom ve starých kronikách klubu Rychlých šípů je ještě tolik, tolik úžasných dobrodružství a příhod, které přímo volají po svém sepsání a nakreslení do nových seriálů!

Jak proti mně začínali

Nejen Mladý hlasatel, který jsem navrhl Melantrichu a pak jej redigoval, tak i poválečný jeho nástupce Vpřed sestaly mezejrozšířenějšími a nejčtenějšími týdeníky mládeže. Úspěchy, které jsem v nich dosahoval, vzbuzovaly zuřivou zášť a závist různých redaktorů černobílých časopisů pro mládež, a ti mobilizovali kdekoho, aby proti Vpředu psali v novinách, řečnili na besedách i jinde. Vpřed označovali urážlivě jako "barevné lákadlo" /protože měli vztek, že oni mají možnost vydávat své časopisecky jen černobíle/ a dštili na Vpřed jen samou hanu a zlobu. Všechny zanikly během doby na nezáměr mládeže, už dávno po nich nešťekl a nikdy také už nešťekne ani pes, ale za Mladý hlasatel a za Vpřed se nadále platí vysoké ceny na "černých burzách", jsou trvale předmětem úsilovného shánění, i po jednotlivých číslech, třebaže od jejich vydání uplynuly desítky let, přes všechny nevraživé útoky mých odpůrců.

Byla to široce rozvětvená kampaň proti mé tvorbě, nejen časopisecké, ale i knižní. Tak se začal útok proti mně na všech frontách, útok, diktovaný zlobou, závistí, neporozuměním i nevědomostí.

Zde otiskuji článek jednoho z mých tehdejších zuřivých odpůrců, školního inspektora /! / který se "hrdině" ani nepodepsal, jen se kryl anonymní značkou "jpb". Jeho jméno bylo J. P. Blažek. Byl to dědek duchem i věkem, zkostnatělý, nenávidný, zaujatý nevědomý, nevšímavý k tomu všemu, co Mladý hlasatel a Vpřed přinášely dobrého a užitečného.

(VÝŇATKY Z PRŮVODCE)

Probírka školními a školskými časopisy

Na počátku školního roku nastal prudký pokles nákladu snad všech dětských časopisů, které se odvírají na školách. A jsou mezi nimi takové, které nadchnou každého znalce dětské duše a přitele dobré a ušlechtilé četby pro mládež. Znamenitě se zvedla jejich úroveň jazyková a grafická úprava. Nakladatelé si zvykli vyplňovat je obrázky od našich mistrů štětky i pera, jejich redakční rady jsou složeny ze znalců. Vliv této četby by musel být patrný už za několik let. Ale i když si děti stroskotávají na školních knihovnách, přesto přednost časopisů nad knihou, ale drážděného obsahu. Je to časopis Vpřed, který mladou frontou se natrhaně svazu české mládeže, který avšak podléhá stydlivě kryje jen značkou SCM jako vydavatel.

Pamatujeme se na časopis Mladý hlasatel. Co napáchal škody, jak kazil vkus naší mládeže, jak těžký byl a ním boj. Byl právem zabít a nesměl být obnoven. Ale zdá se, že jen proto, že vycházel v Melantrichu. Vpřed je jeho nástupcem, boj s ním je však opět marný. Co je platné, že máme několik institucí, které se mají starat o ušlechtilou četbu. Hodně podobná je situace a časopisem Junák, jehož existence je záhadná, obsah pak stejně málo vhodný. Morzákory, kvetou i na luzích časopiseckých.

A nyní několik poznámek k dětským časopisům. Nakladatelství Komenius vydává několik časopisů pro mládež. Pro nejmenší školáky vychází Brouček za redakce A. Zhoře. Je velmi pěkně vedený a naše nejmenší školní mládež nemůže dostat nic lepšího. Pro střední stupeň obecní školy je určena Vlastovická, podobně vedená též A. Zhořem. Základem škol II. stupně slouží Klas, znamenitě úroveň a pečlivého výběru. Vedou jej J. Jelínek a P. Hykeš. Tyto časopisy vycházejí čtrnáctidenně, ale zdá se, že pro obecné školy by stačil měsíčník.

Státní nakladatelství vydává řadu časopisů. Jako týdeník vychází Mladý hlasatel jako skutečné noviny. Vede J. Paur. Potřeboval by ještě pevnější kostru a zkušenou ruku grafika, který by mu dal tvář pravých novin pro děti. Pro děti nejmenší vychází Matěfídkouška a pro střední stupeň Studánka. Oba časopisy nesou pečeť jakési úřednosti,

takže těžko konkurují listům Komenia. Řídí J. Hämner. Pro vyšší stupeň škol je určena Karavana, měsíčník o životě na zemi. Přináší bohatě ilustrované články, které zaujmou i dospěleho čtenáře.

Zvláštním časopisem je Škola a svět, dříve Pedagogický průvodce k Světu v obrazech, vydává ministerstvo informací. Je to pokus o týdeník, který má sloužit společně žactvu i učitelstvu; proto je v něm místo pro žákorskou samosprávu. Ale stále nemůže nalézt správnou činnost. Je vydáván jako průvodce k Světu v obrazech, ale obchodní důvody převažují nad opravdovým zájmem, takže marně v něm čtenář hledá jádro. Jako týdeník trpí malým výběrem vhodných a hodnotných příspěvků.

Státní nakladatelství vydává ruský psaný měsíčník V perjódu gazetě dla molodjoži měsíčník Lidová knihovna pro obecní knihovny, na venkově. A - Srp, věstník lidových škol zemědělských. První je veden praktickými zřeteli, druhý slouží jako odborný časopis pro důležitou kategorii našich škol. V Komeniu vychází Komeniaský jako časopis pro učitele škol prvního stupně, jehož článek redakce si horlivě válná praxe na této škole. Pro učitele škol druhého stupně je časopis Theofie a praxe. Ta dosud hledá správný směr svého působení, aby se stala užitečným rádčem a ukazatelem cest v nejdůležitějších článkách naší školské soustavy. Pro profesory vychází Střední škola, jež si udržuje tradiční dobrou výši svého obsahu.

Celkem je možné při této první probírce říci, že dětských časopisů je mnoho a že by se mělo uvažovat o rozšíření zájmových sfér. Proč naši vycházet dva časopisy pro nejmenší školáky, dva pro III.-V. třídy obecných škol, dva pro žáky škol druhého stupně, a zejména proč má vycházet časopis, který podmiňuje úsilí tisíců učitelů a profesorů o mravní a estetickou výchovu mládeže. Jestliže na knižním trhu se přece jen podařilo napravit mnohé, nepodařilo se to u časopisů pro mládež. Špatný časopis nebude sloužit dobru, byť ho vydává korporace sebe významnější. Svaz české mládeže i zde má pole neorané a neměl by propůjčovat své jméno tiskům, proti kterým je mezi vychovateli odpor. Kdo nedbá hlasy vychovatelů, dočká se ovoce hodně červivého. jpb

"Stínadla se bouří." - v klubovně REZATÝCH KLÍČŮ

kresba Dr. Fischer

Vážení a milí přátelé,

tak jako již o loňských vánocích, i nyní Vám posílám své vánoční a novoroční přáníčko ve formě tohoto "vánočního dopisu". Jeho výhoda je v tom že tak mohu zvýšenou přesincovou korespondencí mnohem rychleji vyřídit - a nadto že Vám mohu hromadně odpovědět na některé Vaše dotazy a také sám Vám mohu sdělit leccos, co se Vás snad může zajímat.

● Osud mé knížky "Náš oddíl", která měla vyjít už před několika roky, je i nadále zatím nejasný. Přeraboval jsem rukopis podle připomínek z ÚV SSM a odevzdal jej tam k rozhodnutí letos v létě. To zatím nepřišlo. Oznamil jsem, že v případě vydání knihy se zřekám autorského honoráře.

● Proč jsou moje knihy staženy ze všech veřejných knihoven a proč je zakázáno znovu je vydávat, jsem se pořád ještě nedozvěděl. Již oúldruhého roku čekám odpovědi od dvou vrcholných kulturních institucí, kterých jsem se písemně dotázel. Vedoucí pracovnice Městské knihovny pražské mi sdělila, že se tam o nějakém zákazu mých knih neví - - mé knížky tam prý byly vyřazeny jen pro svou velikou opotřebovanost a dětskými čtenáři vytrhané stránky...

● Třetí díl Záhad v hlavolamu-Stínadel mi nepokračuje tak rychle, jak bych si přál. Letos přibylo jen asi 30 stránek rukopisu. Snad jej ale přece jen ještě dopíšu, než se vydám po neviditelných stopách mého přítele +F.A. Elstnera. - Asi před rokem jsem zadal redakci časopisu ABC svou povídku "Můj první příběh", dosud nikde netištěnou. Zatím nerozhodnuto, zda a kdy bude povídka uveřejněna.

● Ještě pořád vedu oddíl "Mochů od Bobří řeky", i když nyní už s velkými potížemi. Dopravuji v něm nešesátý rok činnosti - a domnívám se, že jsem asi držitelem rekordu v tomto oboru. Do oddílu přicházejí už synové dávných členů. - Pro bývalé a dnes už dávno dospělé členstvo jsme uspořádali letos zjara v klubovně "Kronikové odpoledne". Člensky nejstarším účastníkem byl Z. Jelínek /členem oddílu v letech 1926-1929/, ale byly zastoupeny členské generace i ze všech desetiletí pozdějších /1930-1970/. Jeden z účastníků napsal do pamětní knihy: "Jak se tak rozhlížím po klubovně, myslím, že by mi nedalo moc práce vrátit se do těch pěkných let. Zůstalo toho ve mně moc a jsem oddílu i Tobě, Jestřábe, moc vděčný. Tony. A jiný zápis: "Jsem strašně moc rád, že jsem v oddíle byl. Za vše díky R."

● Seriál "Modrá pětka" v Pionýrské stezce nečítá já, jak se mnozí čtenáři domnívají podle nápadné podobnosti námětů s mými Rychlími šíny; píše jej dva autoři, kteří uznávají, že jsou pod vlivem Rychlých šínů co by jejich dávní čtenáři, ale nechtějí připustit, že Rychlé šíny napodobují. Co ale například říci tomu, když v Rychlých šínách Mirek Dušín na letících saních křičí "Držte se, držte se, nejsem pánem saní", zatímco v Modré pětce kdosi - také na letících saních - křičí "Držte se, nejsem pánem saní!" /Tedy jen o jedno "Držte se" méně./

● Úhlavní oponent mých knih kritik-teoretik Václav Stejskal, útočící více než hrubě už třetí desetiletí proti mně, si už zase smočil, v časopisu Český jazyk a literatura, v jehož 1. čísle-září 1974 napsal, že kalkuluji "mimořádně obratně s nejnižšími primitivními polohami nerozvinutého čtenářského vkusu." A dále: "...Foglarovy postavy jsou stále stejné typy, stereotypy, dokonale mládežnické vedoucí supermanského střihu at.; vývojem u něho procházejí pouze novicové - s jasným propagačním, náborovým cílem pro foglarovské hnutí." /Jaké hnutí měl na mysli, nevím./

Václav Stejskal byl dlouholetým šéfredaktorem a později i ředitelem Státního nakladatelství dětské literatury /dnes = ALBATROS./ Proto mně tam nikdy nemohla vyjít žádná moje knížka. Asi před rokem byl ze svého místa odvolán. Tak se alespoň trochu vyplnilo to české přísloví o pomalu ale jistě meloucích mlýnech!

S přátelským pozdravem

120 00 Praha-2-Vinohrady, Pieckova tř. 16.

Váš Janoslav Foglar

Co nám píší čtenáři O RYCHLÝCH ŠÍPECH

HOSI A DĚVČATA, tato stránka je sestavena z výřatků vašich dopisů, ve kterých se zmiňujete o Rychlých šípech. Nemůžeme sem bohužel zařadit všechny, které nám od vás došly za tu dobu, co příhody Rychlých šípů vycházejí tiskem, protože bychom potřebovali alespoň 500 stránek, aby se nám sem vešly. A tak oúskujeme alespoň některé. Účel této stránky je ukázat vašim rodičům, učitelům, profesorům a vůbec všem dospělým lidem, jak na vás Rychlé šípy působí. Budeme vám vděční, předložíte-li jim tuto stránku k pročetí.

2143. čtenářský klub, Vlachovice. píše: „Upoutala nás kniha „Záhada hlavolamu“, ve které byly příběhy česných a poctivých hochů Rychlých šípů. Snažíme se jim vyrovnat v jejich rytmičtém chování, odvaze a podnikavosti. Vladislav Čech, vedoucí, Oldřich Záček, písař klubu.“

„Rychlé šípy jsou skutečně správně hoši, kteří se mně velmi líbí. Jos. Havlík, Kostelec n. C. Lesy.“

„V Rychlých šípech spatřuji ukázkou ideálního kamarádství mezi chlapci. Jsou mně vzorem! Jindřich Zejman, Frýdlant n. O.“

„Chceme být všichni tak čestní a hrdinští, aké byli Rychlé šípy, kterých si bereme za vzor. Kdyby se počul, aký úctník má heslo a napomenutí „Ako Rychlé šípy“, úprimne by ste sa zaradovali Anton Hykisch, vedoucí 991. klubu Ciermy orol, Ban. Slavaňov.“

M. Zahradková, studující Učtelského ústavu, Pláče: „Vv Jediní jste pochopili, v čem věží to všechno lajdáctví a hrubost dnešních mladých lidí. Ano, přičina je v tom, že si neumíme vybrat vzor. My nechceme ty vzory, na které nám ukazují staří. My je nechceme proto, že k nim nechtíme důvěru, protože jsou nám cizí, je nám cizí jejich prostředí, jejich doba. My potřebujeme něco takového, jako nám předkládáte vyl Co je jen špatných hochů a děvčat — a jak pořád ještě mizivě málo je hochů a děvčat, jako jsou Rychlé šípy!“

„Máte už hodně čtenářských klubů. Mají-li všude tak dobrou výchovu, jako má klub Rychlých šípů, tak jsou chlapci a děvčata v nich na dobré úrovni! Marie Steinbergrová, Krupá, p. Kostelec n. Čer. Lesy.“

Klubovní slib chlapeckého klubu č. 3210. „Žižkovská letka“: Slibují na svou čest, že se vynasnaží být tak čestným, poctivým a kamarádským jako Rychlé šípy, ze kterých se stali slavní a hlavně poctiví hoši. Svými podpisy tuto úmluvu potvrzujeme!“

„Velmi se již těším na druhý ročník Vpředu. Snad nejvíce proto, že opět bude vycházet román o Rychlých šípech. Sám si je беру za vzor a snažím se být takovým jako oni. Jos. Nováček, Zbýšov u Rosic.“

„Kamarádské jednání, vytrvalost, věrnost k svému klubu, čestnost a poctivost, zdatnost tělesná i duševní, to jsou věci, které jsem si vzal za příklad z příběhů Rychlých šípů. M. Gvozď, student obchodní akademie, Karviná.“

Osvětový poddůstojník Karel Bělík, vedoucí junáckého střediska: „Když byl náš junácký oddíl v začátcích, brali jsme si vzor z Rychlých šípů. snažili jsme se být: takovými jako oni!“

Studentky kvintánky z 231. dívčího klubu „Čistý štít“, Praha: „Vždy znovu a znovu nás zaujmou nebo rozesmějí svěží a veselé příhody Rychlých šípů, které snad nikdy nemohou zvednout a pozbyt svého magnetického, přitažlivého kouzla pro všechny mladé čtenáře.“

Bedřich Podborský, 19letý, Blansko: „Snažím se chovat a žít jako Rychlé šípy, siuňě, kamarádsky.“

1060. dívčí klub „Nerozlučná čtveřice“, Tábor: „Daly jsme si slavnostně slib, že se dáme hned do práce, abychom byly dokonalými divkami, ty nejlepší z nejlepších! Je to tvrdá práce, ale my se do ní dáme a vytrváme. Věříme, že se nám to podaří. Ještě lépe by se nám práce dařila, kdybychom mohly spolupracovat s Rychlými šípy. Jsou pro nás velkým vzorem a my je chceme napodobit všemi svými činy. A jako jsou Rychlé šípy nejlepšími kluby chlapeckým, my chceme být nejlepšími vašim klubem dívčím! Douláme, že dojdeme k svému vznešenému cíli!“

„Ve vašem časopisu se mně nejvíce líbí příloha Rychlých šípů, protože dávají mládeži dobrý příklad. Hentrich Hekš, 13 a půl roku, Uhorská Ves.“

Karel Kilian, třináctiletý, Troubsko: „Učili jsme se ve škole, jak jsou Rychlé šípy čestní a vzorní.“

Záci měst. školy chlapecké v Kostelci nad Orlicí: „Podle pravidel vašich čtenářských klubů snažíme se být slušní, užiteční, obětaví a v klubu lž svorní, upřímní a kamarádští. Vzali jsme si za vzor Rychlé šípy, otiskované v seriálu na zadních stránkách Vašeho časopisu. Pevně věříme, že se k nim jednou budeme moci přirovnat. „Vpřed“ je jediný časopis, který nám poslouží skoro v každém případě. Ve škole hlavně v tělovýchově, v zeměpisu, v dějepise, v přírodopise, ve fyzice, v občanské nauce, v ručních pracích a v jiném!“

O. Hejmanský, Písek: „Založili jsme si čtenářský klub a snažíme se chovat mezi sebou jako Rychlé šípy.“

Jiří Kubelka, Praha XI: „Rychlé šípy chrání dobro a potírají zlo. Jsou poctiví a k sobě se chovají jako bratři!“

Student čtenářského klubu, Zbůch: „Snažíme se vymýtit ze své mluvy všechno hrubé. Při tom nám jsou záhlvým vzorem Rychlé šípy. Snažíme se dosáhnout vyšších cílů a stít se mnohem lepšími, než jsme byli před založením čtenářského klubu vašeho časopisu.“

Jiřina Černá, Česká Lipa, Železničářská ulice: „Půjdu letos alce už do sexty, ale osudy Rychlých šípů mne zajímají tak, jako před lety. Rychlé šípy jsou vzorem každému českému chlapci i děvčeti.“

Jan Černý, Chlum: „Otiskování příhod Rychlých šípů je skutečně užitečné. Na příklad v 1. ročníku jste otiskli příběh, ve kterém Rychlé šípy varují všechny čtenáře, aby neskákali uhlí do vody! Nebo jak nemají z jedoucího nákladního vagonu při přepravě na tábor vystřikovat nohy, protože mohou být strženi pod vlak sloupem či mostem u koleji. Dále: Rychlé šípy udělali veliký nález a přece jej poctivě odevzdali. Jedou na žňovou výpomoc. Atd., atd. To všechno jsou velmi dobré příklady pro čtenáře. Ale i ty příběhy, kterým se čtenář jen zasměje, mají svůj význam, poněvadž utužují kamarádství mezi mladými a mnoho mladých hochů i děvčat se je snaží napodobit. Můj otec si přečte Vpřed velmi rád a jako učitel dovede ocenit i jeho stránku výchovnou, která má na čtenáře opravdu vliv.“

„Mým velkým vzorem je Mirek Dušín, vedoucí Rychlých šípů. Se svým nejlepší kamarádem Jarkou Vlčkou se snažíme žít alespoň částečně tak, jako žijí Rychlé šípy. Píšíme si deníky a píšeme heslo: „Alespoň jeden dobrý čin denně!“ Mirek Lutovský, 17. let. Tábor, Ústecké předměstí.“

„Námi velmi obdivované a milované Rychlé šípy měly na nás v našich chlapeckých letech velký mravní vliv, aniž jsme to pozorovali. Namátkou si právě vzpomínám, jak seriál Rychlých šípů zábavnou formou vyličil, že za bouře nemáme nikdy utíkat v palích, protože je nebezpečí zásahu blesku. Ladislav Karlík, student, 17 let, Karlovy Vary, obchodní akademie.“

Chlapci z 1338. čten. klubu píší: „Při založení klubu jsme si umluvili platit padesát haléřů za každé neslušné slovo. Ted ale už nic nevybereme, naučili jsme se být slušnými a skutečnými kamarády. Jako jsou Rychlé šípy. Všichni chlapci by podle nich měli zakládat své kluby, tak by se naučili být správnými hochy. V. Kožušník, Dolní Suchá 33.“

MŮJ PRVNÍ PŘÍPAD

JAROSLAV FOGLAR

"A hlavně mlčet!" vyštěkl na mě člověk za ředitelským stolem a zavrtal se do mě očima tak, jako by mi chtěl vniknout do duše a přesvědčit se, zda jeho příkazy dokážu splnit. "Nepovídat nic, co tady uvidíte, nebo uslyšíte!"

"Ano, pane," vydechl jsem rozdechleně.

"A večer se nedívat na hodiny a nepraštit s prací jako zedník!" burácel dále ke mně přes své papíry.

"Ano, pane!" vyhrkl jsem tímž ochotným hlasem jako předtím.

"V kancelářích se s nikým moc ne bavít a dělat jen svoje!"

"Ano, pane!" — V té rozmluvě bych byl slibil všechno možné i nemožné, jen abych byl přijat! Stál jsem v pracovně ředitele soukromé detektivní kanceláře, moje vysvědčení z ekonomické školy leželo na stole spolu s mou krasopisně psanou žádostí o místo — a je toho muže hypnotizoval jen aby mě přijal!

Už skoro čtyři měsíce jsem byl ze školy venku, napsal jsem za tu dobu snad stovky žádostí o místo — a sen mých rodičů, že budu úředníkem někde za pozlacenými okénky spořitelny či banky, se už dávno rozplynul. Byla těžká doba nezaměstnanosti, dostat dobré zaměstnání bylo nemožné — a získat špatné velmi obtížné. Snad mě ten blahobytný vypadačiči muž přijme, snad budu konečně mít zaměstnání, budu si vydělávat — a k tomu ještě v detektivní kanceláři, já, náruživý čtenář detektivních románů!

Ředitel vyslovil ještě několik dalších podmínek, já na všechny řekl své "Ano, pane" — a pak se nemožně stalo skutečností, byl jsem přijat za kancelářského praktikanta!

Později jsem se seznámil s několika úředníky a pěti detektivy, kteří tvořili personál ústavu. Ještě později jsem pak mnohdy porušil své sliby řediteli a přišel jsem i o iluze, co zde zažiju.

Uřčili mě pro vyřizování nediktovaných dopisů, vždy jenom bezvýznamného obsahu, pro obstarávání kancelářských potřeb a vedení příruční pokladny s několika stovkovou hotovostí. Detektivové měli ovšem činnost zajímavější — někdy o ni tu a tam utrousili nějakou poznámku.

Měl jsem však pocit, že kromě případů, které jsme zhruba všichni znali, jsou zde práce jen nějaké jiné, ty pravé, vzrušující, nebezpečné a napínavé, jakoby z detektivních románů vyštěžené. O těch však asi přede mnou zřejmě úmyslně mlčeli. A přece jsem se jednou shodou zvláštních okolností k takovému případu dostal!

Už jsem tu pracoval asi půl roku, když k nám kteréhosí dne přišla starší paní, vyděšená, viditelně rozdechlená. Ředitel ji uvedl do své pracovny oddělené od ostatních kanceláří dveřmi s těžkými látkovými závěsy. Za chvíli zavolal do pracovny pana Macnera.

Rozmluva ve třech trvala asi hodinu. Paní potom odešla a detektiv Macner vyšel z ředitelny až za delší dobu po ní. Tvářil se znepokojeně, či snad mrzutě? Přistoupil k mému stolu — zdálo se mi, že dost váhavě — a zeptal se mě šeptem: "Měl byste dnes večer čas? Tak asi snad do půlnoci?" Překvapeně jsem přikývl.

"Podívejte se," začal pak opatrnicky ukazovat, máme tu případ — chceme ho dnes večer — či snad v noci — řešit, — ale bylo by dobře, abychom na to byli dva, může to být i dost nebezpečné! Kolegové Šturm a Brenkl mají jinou práci, Hodač je nemocen — a Tiller si vzal včera dovolenou a je někde mimo Prahu. Tak zbýváte jenom vy — z úředníků nikdo nepůjde, těm ani nebudu říkat... Ředitel vám ty přesčasové hodiny samozřejmě zaplatí — ale kdybyste

snad jít nechtěl, kdybyste měl strach — nebude vás přý nutit!"

Nutit mě opravdu nemuseli! Znovu jsem přikývl — a Macner začal povídat... Ta paní prožila v posledních týdnech podivné příhody! Bydlí ve čtvrtém, posledním patře činžovního domu, kdysi na starém Žižkově. Před několika týdny večer, když už chtěla ulehnout, uslyšela tiché zaklepání na dveře bytu. Trochu se polekala, protože už bylo dost pozdě, ale přece vyšla do předsíně ke dveřím a vyhlédla kukátkem do chodby.

Bylo tam tma, všude v domě bylo již zhasnuto. Znamenalo to, že domovní dveře dole jsou už zamčené. Kdo to může za dveřmi být? Snad některý soused? Zeptala se tedy: "Kdo to klepá?" Ale nikdo neodpověděl, jen klepání — tiché a nálehavé — se znovu ozvalo!

A tu paní udělala nepochopitelnou neopatrnost: otevřela. Vzápětí hlasitě vykřikla — těsně za dveřmi se v odlesku světla, které se sem linulo otevřenými dveřmi pokoje, matně rýsovala obrovská bílá postava. Paní ještě stačila v údusu prudce dveře přirazit a zamknout. Do rána pak nemohla usnout rozčilením, leknutím, i stálým nasloucháním, zda se klepání nebude opakovat. Ale nic dále se té noci už pak nedělo. Se svou děsivou noční příhodou se nikomu v domě nesvěřila, aby se jí snad nějakým, s nimiž se ostatně ani příliš nestýkala, nevysmáli.

Večer čekala s velikou úzkostí, zda se záhadné návštěva nebude opakovat. Klepání se však neozvalo — a když potom i další dny byl klid, začala na celou udělost zvolna zapomínat, jen občas si kladla otázku, zda to snad nebyl jen nějaký zlý sen.

Ale přesně za týden — zase v pátek — se celá příhoda opakovala! Když v domě zhasla všechna světla na chodbách, opět se ozvalo tiché, ale nálehavé klepání — několikrát za sebou!

Vyděšená paní se teď už neodvážila ani vyjít do předsíně. Teď už věděla, co asi za dveřmi stojí. Seděla hrůzou jakoby přimrazená potmě v pokoji hluboko přes půlnoc, až ji únava přemohla a ona usnula u stolu.

Potom se klepání ozývalo už pravidelně vždy každý další pátek. Občas bral kdosi ze kliku — dům byl starý a kliky v něm byly z obou stran dveří — a vždy se tak dalo až po uzavření domu a po zhasnutí světla na chodbách.

"A tahle situace trvá dodnes," ukončil Macner, "paní už je nervově zcela vyčerpaná, je vyděšená — a protože je dnes pátek, tak se tam večer na to půjdeme podívat!"

Nevěřil jsem samozřejmě na duchy a přízraky, ale přece jen mi nebylo moc volno u srdce. Nebylo mi též jasné, v čem to naše "podívání se na to" a naše pomoc staré paní může spočívat. Macnerovy instrukce však jasné byly — a zřejmě měl jasný i svůj plán.

"Večer v osm hodin budete na mě čekat o tři domy dále! Na nohou budete mít boty s gumovou podrážkou. A oblečte se taky do něčeho tmavého, abyste ve tmě nebyl moc vidět. Vezměte si s sebou baterku — a taky tohle!" Při těch slovech vytáhl z kapsy a vtiskl mě do ruky něco, co jsem viděl poprvé v životě, i když už jsem o tom slyšel — "boxer", jakýsi železný náprstník s otvory pro čtyři prsty.

Zkusil jsem si jej a pan Macner řekl: "Kdyby to snad bylo zapotřebí! Já budu mít

taky nácol!" a ukázal rozměrů — ale mnebyly. To mě poněkud už jsem nemohl.

V osm jsem šel. Byl podzim, na tmě. Domy se v Chodili jsme asi p ulice, nenápadně domu vchází — a vidoucí sami do j

"Až úplně nahotam jsem ho patu zamčených dveřích jsem chvíli po ně

Přes zábradlí jichodby čtvrtého p si záhadného vždylo. Bude to klepat

Po době, jež se há, zhaslo v domu v přizemí vypnul bouchla domovní doleh! zvuk zamy rozhostila tma. Na a v nutném odleskudai z protějšího chodby pod námi

Čekali jsme v h k zábradlí asi čtv kdesi pod námi v lo, snad mírně vrz spatřili dole v ch stvůrně velikého, výmí pohyby blíž. A pak se již také

Macner mi stis sbíhal po schode shýbl, aby obrys je zahlédnout proti tak zněly instrukce

Naž jsem doběh se dušený výkřik. Jsem slyšel hluk : dlaždice — byl to hůl — a vtom již r

"Světlo — rozsvitit V běhu jsem rc svitu jsem spatřil jak Macner zápasl se mužem, ale silný nou zpoza viselo b

prostěradlo či co. Pak jsem zakopl o co na zemi, upustil jsem baterku — ale na tal jsem ji ležet a vrhl jsem se zezadu na neznámého. Rval se s námi zoufale a rputně, ale ani my dva jsme nebyli žádní padavkové! Macner něco odkopl a já ve svitu ležícího svítlny spatřil, že je to dlouhý smeták.

Nakonec se nám podařilo toho chapíka zdolet. Začal se chvět a nářekovým hlasem prosil o slitování. Nikdo v domě o jeho počinání neví, ani jeho rodina ne. Bydlí tady naproti přes chodbu a potřebuje byt té staré paní pro sebe — vlastně pro svou dceru, která se bude vdávat. Chtlé tedy svou sousedku strašením přimět, aby se vystěhovala z domu — a tak byt uvolnila.

Celé jeho rodina pravidelně chodila v pátek večer do kina, opravdu nic nevěděli, — to on sám ne ten nešťastný nápad přišel a sám se teď diví, jak ho něco tak špatného mohlo napadnout!

Je to už přes šedesát let. Nevím, jak ten případ tehdy skončil, zda ta paní "strašidlo" ze tak nezodpovědné počinání nějak soudně stihala, či zda mu po jeho kajicném doznání a mnohých omluvách odpustila. Brzy potom jsem našel jiné zaměstnání, vhodnější pro můj mladý věk, a tak můj "první případ" byl zároveň i případem posledním.

Spisovatel J. Foglar se 8. berence dožívá osmdesát let. Nakladatelství Olympia připravuje při této příležitosti nové vydání jeho nejznámější knihy Moji od Bobbí řeky.

"Kolem nás dravé ptáky od mermířných
s ohlušujícím jekem se řítily, a my jen s křížem
čekali, kdy jimi smeteni budeme do hlubin bezdných..."

/Jeden z "alvarezovských" úseků naší Dlouhodobé hry
z Tábora slunce 1962./ Podobných dobrodružných "úseků"
konáme na každém táboře vždy nejméně 20, a umožňuje nám
je divoký a divukrásný tatranský kraj, kde už po léta
táboříme.

/Z oddílové kroniky období 1942/43/

Asi před dvaceti roky se dali američtí spisovatelé do beletristického sepisování barvitě historie Divokého západu, ale ačkoliv napsali o ní hodně knih, a já jich slusnou řádku přečetl, nikde jsem v nich nenašel zmínku o Zlatém údolí! Je možné, že na ně zapomněli, nebo o něm nevěděli - a nebo si mysleli, že takových příběhů se odehrálo tam nahoře v té vzrušené době hodně, a že tedy není nutné o něm psát. Tohle poslední vysvětlení se mi zdá ještě tak nejpravděpodobnější, neboť kdo by mohl zapomenout na Zlaté údolí, kdyby o něm věděl??

Vždyť historie Zlatého údolí byla tak úžasná, tak divoká a naplněná činy statečných a dobrých i nestatečných a podlých mužů, že sama o sobě by stačila na samostatnou knihu! U časa - a byla by to kniha jedinečná a kouzelná, a byla by přímo hltána těmi, kterým se v žilách bouří krev nad dnešním a poklidným měšťáckým životem!

Ano - proč by se nevyplatilo psát o Zlatém údolí knihu? Což nebyl v něm jen například život starého šerifa Flanagana románem více vzrušujícím, než všechny vymyšlené příběhy? Což tady neprodělal křivonohý Hawkins sedmdesát šest přepadení svého dostavníku a nepoložil svůj život na jeho kolků při sedmdesátém sedmém? A Ronny - zvaný Rezavý - musel si dát rozervat své tělo drápem a tesákem nějaké divoké bestie několik kroků za posledním srubem také jen proto, aby se o něm nikde ani řádečku nenapsalo? A co ty čerstvé tehdy násypy s křížky i bez křížků pro ty, kteří vstávali ráno bez vědomí, že nebudou už žít večer? Ne - ne, historie Zlatého údolí si nezaslouží, aby se o ní nepsalo a nepovídalo!

Vydejte se s námi ve vzpomínkách do Zlatého údolí! Stín mrtvého Hawkinse bude neslyšně praskat do vzpínajících se koní a vy budete drkotat zuby v jeho dostavníkové poště tak jako ti, kteří se svěřili Hawkinsovým otěžím před šedesáti či kolika léty, když to ve Zlatém údolí začínalo!...

A vystoupíte tam daleko nahoře u sešlého salónu Jimmiho Burkyho, /toho co měl vystřelné jedno sko/ a když vejdete dovnitř, bude se vám zdát, že v pavučinách zešerelých koutů slyšíte ještě ozvěny smíchu i kleteb kovbojů i zlatokopců, a chrastění kostek i cinkot sklenic. A podivné vrypy v dřevěných stěnách vás poučí, že se tu nehrálo vždy poctivě a vždy jen v kostky, ale také často o život - a takový vryp ve stěně, to že byla tečka za životní dráhou chlapíka, který sem přišel veselý a bujarý, na svých zdravých nohách - a dal se odnést mlčenlivě, se širákem na obličeji, na osvědčeném a opotřebovaném prkne Jimmyho Burkyho.

Však vyjděme ven a pojďme dále! Zde stojí srub starého Flanagana, který svou hvězdu šerifskou nosil ještě s pýchou a poctivě! Ta zde proto také měla váhu jako skála, která padla na Jacka Mortona a jeho šest lidí tam v háblových stržích. Zde, v tomto srubu, bylo také vyrobeno všech oněch dvěstěsm pověstných poukázek na jednotlivé dílce Zlatého údolí, a jestliže Flanaganovy vlasy byly bílé jako stříbro, které nosili chlapci od Saskačevanu, můžete být jisti, že to zavinily jen jeho starosti, jak tyto poukázky -v zastoupení daleké vlády - nejužitečněji a nejspravedlněji umístit!

Vždyť byly celé stovky dobrodruhů i poctivých ale nesnášenlivých farmářů, kutačů zlata i kovbojů, kteří se ucházeli o pozemky ve Zlatém údolí, aby na nich pracovali s dobytkem, či s rýžovacím náčiním,

nebo obojím, či aby tu mohli nerušeně provádět své temné rejdy.

"Ve Zlatém údolí je místo jen pro jeden jediný ranč!" říkával vždycky Flanagan v těch pohnutých dnech - "a až ten tady bude stát, vypráskáme pak odtud každého darmošlape, který tu nemá co dělat!"

A chlapi se smáli i šklebili, dívali se starostlivě, nebo spokojeně, podle toho, kolik dílců půdy toho požehnaného Zlatého údolí měli právě v ruce, zda hodně či málo, dle toho jakou měli žízeň /protože krčmář Burky počítal své slivky po čertech draho/ a podle toho, kolik toho věděli o bájném nenalezitelném zlatodolu Stewa Jeffersona. Inu bylo toho zkrátka dost, na co mohli muži ve Zlatém údolí počítat! A Stewův zasypaný zlatodol byl nadějí největší, ačkoliv i přímo zde ve Zlatém údolí bylo pořád dost práce, za kterou se daly vydělat dolary na nákup dílců!

Komu bude patřit Zlaté údolí se svými hlubokými lesy a zapomenutými roklemi, s rovinami sladké trávy, se svými skalami a průzračně zelenými jezery i potoky? Kdo se jednou nebude muset dělit s nikým o pohledy na vycházející i zapadající slunce nad tou celou krásou zde? Flanagan to řekl jasně: "Je tu místo jen pro jednu farmu! Jinak by tu bylo peklo!" A farma bude toho, kdo bude mít nejvíce dílců.

A tak začal tanec! Dílce šly z ruky do ruky, podle toho, jaké kdo měl štěstí či smůlu, jak bystrá byla jeho hlava a jak rychle dovedl jednat v horkých chvílích, rozdělených na drahocenné vteřiny! U Joviše - bylo to někdy skutečné peklo, a vrátka na hřbitov za osadou se pak už ani nezamykala!

Kde jsou všechny ty vzrušené dny, i muži, kteří je prožívali!?

Dnes je ve Zlatém údolí již ticho, vykácená místa znovu zarůstají a sruby se rozpadávají. Kraj, o který usilovalo tolik mužů, leží zde nevyužitý, liduprázdný, tak jako předtím, než oni sem přišli. A bůhví, že je to tak krásnější.

A aby podivuhodné události Zlatého údolí nebyly zapomenuty docela, oživíme je v příbězích, které jsou pro vás připraveny. Jejich dovyprávění má se stát mohutným závěrem v kraji Sluneční zátoky! Nevíme, dostaneme-li se tam letos - a je to tedy vlastně odvahe začít ten podnik, o kterém není jisto, jak skončí. Ale což muži, kteří se kdysi dávno vydávali do Zlatého údolí, toho věděli více? Jděme do toho jako oni: s pevnou vírou v dobrý konec!

Jestřáb

/Psáno v nejisté době zjara 1943 před ještě nejistějším odjezdem na Tábor Zlatého údolí, o kterém nebylo jisto, zda bude konán.../

/Připsáno pak skoro po pětácti letech. A přece jsme se tam tenkrát dostali a tábor konali, třebaže za velikého rizika a strachu! Ale ten, kdo Tábor Zlatého údolí s námi prožil, nemůže na něj zapomenout do smrti!//

TOUHA REJŽÁCKÁ "Rejžák" byl mocný proud řeky nad Sluneční zátokou,

Až zas budu -panebože-
na Rejžáku ležet,
kámen bude moje lože,
svět já nechám běžet!

Až já budu uprostřed vod
na Rejžáku stát,
budu na vše ze starých dob
znovu vzpomínat.

Až mně bude Rejžák zpívat
shodím všechnu tíseň,
do splávek se budu dívat,
poslouchat jich píseň!

A pak budu nejšťastnější
člověk v světě zas,
už aby ten tak toužebný
nadešel nám čas!

Z kroniky
Tábora
Zlatého údolí
1943.

Jenkrát byli chlapečci, dnes jsou to dávno dospělí, otcové rodin! Snímek pochází z našeho TÁBORA NESNÁŽÍ (1955, 27/7.) na Zelené říčce. Většina z nich má p oddílem i dnes trvale kontakty.

ČESKÉ SLOVO JARO-LÉTO 1938.

Od pondělka do neděle čtu Mladého hlasatele

Je heslo, které se šíří víc a víc mezi
hochy i děvčaty. A není také divu,
vždyť

Mladý hlasatel

ten pěkný barevný týdeník mládeže
přináší svým čtenářům tolik zajíma-
vého obsahu.

Přesvědčte se.

Přineste svému chlapci či dceři
dnes domů nové 10. číslo.

Výtisk o 20 stranách obdržíte za 50 haléřů
v každé prodejně novin. 15011

6. 7. 1907 - 80 let

V Praze se narodil Jaroslav Foglar, tvůrce populárních, často obdivovaných
a stejně často kritizovaných chlapeckých románů, redaktor dětských časopisů.
Z mnoha jeho knížek vzpomeneme Hoši od Bobří řeky, Chata v Jezerní kotlině,
romány o Rychlých šipech Zahada hlavotamu a Strnadla se bouří. Ve svém vy-
chovném působení i v literárním díle prosazoval Foglar ideály čestnosti a sluš-
nosti, kladl dětem před oči obraz morálně čistých chlapců, kteří strhávali svým
příkladem. Je faktem, že tak činil za cenu abstraktní, od reality a společenských
vztahů odtržené romantiky, platí také, že literární kvality jeho knížek nebyly
špičkové. Nicméně Foglarův svět fiktivních Rychlých šípů a ostatních dětských
hrdinů nepochybně mravně ovlivnil několik generací.

mladý svět * 27
XXIX. ROČNÍK • CENA 2 Kčs

Knihy LYMPIE

NAKLADATELSKÝ OBČASNÍK

PODZIM 1987

Ten tajuplný hlas

Některé knihy jsou jako legendy, jmaž se vracíme do času našeho končícího dětství a začínajícího mládí. Nikdy neal nebe modřejší, vítr naléhavější a dálky vábivější, než bývaly tehdy. Ani nekonečno života před námi už nikdy nebude tajemnější. Kdosi v nám nám slibuje roky a desetiletí statečných zkoušek a hrdinských vítězství, čestného odhlášení, uslechtilého sebeobětování a nezlůstného ústí o nápravu křivd kolem nás. Kdo to byl?

Hlas polnice za zviněným obzorem lesů v máji? Či hučení větru a šumot vod při jarním tání?

Byl to hlas mládí, věčného a stále znovu nastupujícího do velkého zápasu o všechno moudré, silné a krásné...

Slyšela jsem to poselství v letech, kdy už hochům od Bobří řeky doznávalo. O jejich prostém a zároveň vzrušujícím dobrodružství jsem se dozvídal ze stránek nedělní přílohy jakýchsi novin ještě dřív, než bylo uspořádáno doučrání a svazáno do vazby nevelké, lákavě vyhlížející knížky. Hoši od Bobří řeky! Byli obyčejní jako my, a přece tak neobyčejní svým Rikitanem, kterého jsme pak marně hledali v předjarních ulicích města, v namodralých tajuplných stínech ztracených koutů za hradbami, po cestičkách starých parků! Nenašli jsme ho. Rikitan byl jenom jeden a jenom jedině dávno chlapecké družině dopřál napínavé pátrání po Zelené příšeře, naslouchání Písni úplňku, lovení číhnutí bobříků v touze přiblížit se vlastnostem dávno zapomenutého a nestastně skončivšího chlapce stejného věku kdysi na samém okraji civilizace a v daleké cizí zemi za mofem.

Jaký byl Rikitan a jací byli ani? Stejně jako my, a přece nedostížit. Stávalo se, že jsme toho nebo onoho zahlédli jednoho dne na hřišti nebo při toulkách za městem, mihl se v okně patrového domu na předměstí za našeho podvečerního marného hledání dobrodružství, které mělo přijít, ale nepřišlo. Toho dne nepřišlo, ale určitě přijde zítra! Musí přijít, někde přece musí být! Snad docela blízko, stačí několik kroků, ohlédnutí, výkřik!

Hledali jsme je u táborových ohňů v těch dávných letech našeho mládí. Za chladivých jiter v mlhách nad řekou, i za žhavých odpolední, kdy rozpálené borové kmeny ronily vohavé slzy nad odcházejícím mládím, jehož je nám dopřáno jenom jednou v životě a nikdy víc. Ani tam jsme je nenašli. Až po letech pochopili někteří z nás, že je právě zde a právě dnes. Ze táhlý vítr nám duje každého jara nad hlavami a vracející se klín divokých husí nám stále přináší ten dávny vztek. Ale nikdy ho už neslyšíme tak blízko a tak vzrušeně jako kdysi.

To všechno jsem opět čel v této prosté a zároveň tak podivuhodné knížce. S touto touhou jsem se znovu setkal po těch dlouhých letech ve slovech a větech, které nám dnes už připadají poněkud starodávné a s tvary trochu už odesílými při srovnávání s novější mlovou a úslovím. Ale můžeme ji číst jako dávno legendu, již rozumíme upl srdcem než libozvukem obrátů a umných vazeb. Neboť Rikitaných nepoužíval a jeho družina je nepotřebovala. Proto jsem se znovu dočkal toho hlasu jako tehdy, stačí přivítat oči a vyvolat si odeslá léta. Najdeme pak v řádcích své vlastní srdce, neboť tam je ta tajemství a ta touha, to hledání a ta víra, že jsme se s Rikitanem a jeho chlapci neminuli, protože jsme to byli my sami. A nemnohým z nás bylo také dopřáno stát se zase jným chlapcům jejich Rikitanem.

Ale také děvčata si mohou vykouzlit své dívčí družiny a své dobrodružství a rovněž mohou tak kdesi potkat někoho, kdo je dokáže vést do života po cestě hrdinství, obětavosti a citi.

Opravdu jsem to po letech znovu našel mezi řádky knížky, kterou berete do rukou. Snad v ní i vy naleznete Píseň úplňku, snad také spatříte za večerního šera na druhém břehu tajuplné zelené světelko. A možná i vy půjdete v namodralém stmívání časného jara ulicemi a parčíky, abyste potkali někoho čestného a moudrého, kdo by vás uvedl na polozavátou stopu statečného života. Ale nepotkáte-li ho, nebudte nešťastní. Neboť je tu s vámi vždycky, jakmile jste vstoupili na tu pradávno stezku, po které desítky let před vámi vykročili ti, kteří se stali hrdiny tohoto příběhu. Jděte tedy s nimi a čtěte v něm víc než pouhá slova. Máte-li čisté srdce a velkou touhu po opravdovém životě, určitě se dočkáte, neboť hlas mládí nikdy nekoučí.

Ano, najdete ho. Protože je ve vás.

Ovšem ke knížce Jaroslava Foglara Hoši od Bobří řeky napsal Alexej Pludek. Nakladatelství Olympia ji vydává v roce 80 narozenin autora.

Brožovaný výtisk s ilustracemi Miloslava Dismana stojí 12,50 Kčs.

Praha, 28. 11. 1987.

Vážený Jestrábe,

píšeme Ti v době, kdy musíš prožívat ~~velikou~~ radost z toho, že dobrá věc zvítězila, že Tví slavní Hoši konečně po dlouhé době znovu vycházejí a že jejich veliký náklad zmizel během několika dnů z pultů knihkupeckých krámů.

Přemýšleli jsme, jak Tvé životní jubileum, kterého Jsi letos dosáhl a zároveň chystaného vydání Hochů oslavit, a zde je výsledek: zasadili jsme strom. Je tomu právě čtrnáct dní, kdy jsme společně na zahrádce/ shodou okolností uvnitř bloku domů nedaleko první historické klubovny Hochů/, kterou bylo předtím třeba klopotně upravovat, neboť to byl spíše les divokých bezinek než co jiného, zasadili palmetu druhu "Macoun", jablonoň, která dostala od nás jméno "Foglar".

Rozhodli jsme tak proto, aby nám a našim potomkům navždy připomínala Tvé jméno a plody, které Jsi zasadil do našich klukovských srdcí, která dodnes bijí v Tvé tónině. V tónině "F", ve které se četlo, čte a bude číst Tvé nesmrtelné dílo. A nejen u nás.

Snad už příští rok budeme Ti moct říci:

"Celý život jsme ochutnávali plodů ze stromu Tvého,
nyní naoplátku ochutnejž Ty sladkosti z našeho."

Někdejší členové a dodnes přátelé

z FČK při časopise "Vpřed"

"Stříbrná podkova"

Vlastimil Svoboda - Čepsl

Vlastimil Bartoš - Zambo

Dáno do domovní schránky:

30. 11. 1987.

1429
30.11.87

Vlasta Dario
(Zambo)

27 (1773) ● Ročník 31
7. července 1987 ● Kčs 3

NA NÁVŠTĚVĚ
V BÝVALÉ
PEKÁRNĚ

Oddíl nejstaršího táborníka

Už ten vstup byl stylový. Ze spleti uliček, náměstíček a schůdků jsme se dostali do jedné ulice, která se táhla přes kopec. Činžák vedle činžáku, tyhlety určitě ještě pamatují staříčkého mocnáře. A ten rázovitý průjezd — stačí přimhouřit oči — a vidíme hrdiny své dávné klukovské četby. Ta ulice však má konkrétní jméno — Cimburkova — a nachází se na Žižkově. Bude čtvrt na šest a v domě s průchodem bude mít, jako každý pátek, schůzku Turistický oddíl mládeže č. 50202 tělovýchovné jednoty Praha.

ov s tím spojeny, např. o uzlo-
mí, morseovce, první pomoci,
a vedou záznamy v „pracovním“
pracovním sešitě, který je zároveň
i jakýmsi památkníkem na
těch nedělní výpravy. Zrovna
jednali minulý „Království
od“, příště půjdou na „Myši
rocky“.

ak to jde týden po týdu.
nedělní celodenní výprava,
pátek oddílava schůzka (a na
je jsme zrovna přítomni), jiny
v týdu ještě schůzka druž-
va. Ke vši tě činnosti je třeba
- připravovat také doma, čla-

věk žasne, jestli klukům zbývá
čas i na jiné zábavy.

Giga, liga, čau — oddílový
pokřik končí schůzku a my po-
kračujeme v obhlídce klubovny.

Deset let, od roku 1976, exis-
tuje tento oddíl v Pragovce, ale
v této klubovně pobývá pouze
rok. Před tím sídlil kdesi na Jar-
ově, ale s postupující výstavbou
se musel vystěhovat. Kdosi z do-
spělých dostal tip, že v jednom
žičkovském domě je nevyužitý
prostor po někdejší pekárně.

Podlaha byla propadlá, všude
samá špina. OPBH slíbil, že po-

dlahu udělá, stavební podnik,
který je vystřnadil z Jarova, jim
nahradoou poskytl dříví a teď by-
lo třeba se spolehnout na vlastní
sílu a dát se do budování. Bri-
gádnické hodiny nikdo nepočítal.

Interiéru vědovi skoro třímetro-
vý totem.

„Táhli jsme se s tou kládou
dvacet kilometrů na vlak. Je
z našeho tábořiště pod Krivá-
něm,“ říká jeden z vedoucích
Patrick. A pro větší názornost
ukazuje na zadní stěnu, která je
celá pomalovaná obrazem této
krásné hory s lukami a lesy pod
ní. Sem, k řičce Běle, jezdí kaž-
dý léto, už od roku 1949. Jed-
notnému zemědělskému družstvu
Pribylina pomáhají při žních, za-
to na jeho pozemku mohou tá-
bořit a v obci si nechávají
uschovány i veškerý táborový in-
ventář.

Mozná, že jste si všimli roz-
poru v letopočtech. Oddíl existu-
je v Pragovce od roku 1976, tá-
boří na Slovensku od roku 1949.

Vše se vyjasní, když odhalíme
jméno nejstaršího člena —
Jaroslav Foglar. V těchto dnech
slavi osmdesátku. Ano, spisova-
tel klukovských románů. To on
tenkrát přišel na nápad, že by
s partou tehdy jiných kluků a
v jiné tělovýchovné jednotě mohl
jezdit na Slovensko.

S tábořením měl už pradávne
zkušenosti! Svůj první tábor vedl,
když mu bylo 18 let (roku 1925).
Ani jedno léto pak nevynechal.
S tím letošním je to celkem 62
táborů v jedné řadě.

To tenkrát na samotném začá-
tku ve Sluneční zatoce (prozrad-
me, že to bylo na horním toku
Sázavy) ho popadla touha na-
psat o tom knížku, svou první
knížku — Hochy od Bobří řeky,
která má v letošním roce vyjít
v nakladatelství Olympia.

Jak nám Jaroslav Foglar, drži-
tel významného Za zásluhy
o rozvoj tělovýchovy II. st. po-
tvrdil, některé věci se ani po te-
tech nemění: „Vzduch v lese vo-
něl stejně při tom mém prvním
táboření jako nyní, stejně krás-
né byly západy slunce, stejné
chladila rosa a stejně tajemný
byl měsíc v úplňku“.

Většina kluků už z klubovny
odešla. Ti, kteří zůstali, vytan-
natně opryskány zelený stul, par-
ky a jali se masit pinces

Take my jsme vyšli z klubovny
Nad staříčkým Žižkovem se za-
čalo stmívat. Lamy se rozsvěco-
valy, na střechy, balkóny, věžic-
ky padal soumrak. Ten městský
soumrak, tak krásné popisovaný
v dalších knihách toho jednoho
z nejstarších táborníků na světě

(loh)

Vážený a milý příteli, čtenáři,

JARO-LÉTO 1979

mnohým z Vás jsem dlužen poděkování a odpovědi na Vaše dopisy, gratulačky, pohledy atd. Velmi rád bych poděkoval a odpověděl každému pisateli zvlášť, ať už dopisem nebo alespoň pěknou pohlednicí, jaké posíláte Vy mně, ale není v mých silách korespondenci tímto způsobem zvládnout. - A tak jediná možnost, jak korespondenční dluh alespoň zčásti a rychleji zmenšit, je napsání tohoto "jarně-letního hromadného dopisu". Byl bych rád, kdybyste mou tíživou situaci pochopili a nezlobili se.

Pomozte mně při dopisování: pište vždy /i na pohledy/ své plné adresy včetně pošt. směr. čísla! K případným přezdívkám připojujte i své občanské jméno. - Nespoléhejte na to, že už jste mně někdy a vícekrát psali a že si tedy Vaši adresu pamatuji, nebo že ji mám napsanou! Během více jak půlstoletí se mi nahromadily snad už tisíce adres a to v několika popsaných adresářích, v nichž hledání dlouho trvá. - Pokud mně v dopisu neposíláte nějaký významný cenný dokument, pošlete dopis obyčejně, NIKOLIV doporučeně, ani EXPRES!

V létě jsem v Černošicích /asi 20 km od Prahy/. Odjíždím tam s maminkou asi v půlce května, vrátíme se asi začátkem října. Moje adresa tam: 252 28 Černošice-III., Na Fáberce-Majakovského 902. Nic se ale nestane, když pošlete svůj dopis do Černošic a já tam ještě -nebo už- nebudu, či zase opačně. Černošická i pražská pošta znají obě mé adresy a pošlou dopis za mnou, takže dojde vždy! - V Černošicích NEMOHU přijímat návštěvy z mnohých důvodů. - Do Prahy zajíždím z Černošic zhruba jednou týdně, takže i v Praze si mohu poštu vyzvednout.

Co bude s "Naším oddílem"? Ve svém "Hromadném vánočním dopisu 1978" jsem psal, že vyjde v létě 1979. Vydaní se však stále oddaluje a tak budu moc rád, uskuteční-li se vůbec letos v zimě! Kniha bude rozšiřována jen prostřednictvím tělových jednot, do knihkupectví nepříjde!

Věcí neznalý kritik haní - a soudce prokurátor hájí Rychlé šípy: Ve 3. čísle Zl-tého máje v reportáži o seriálech napsal kritik, že "zlom v seriálové tvorbě nastal po první světové válce, kdy na naši scénu do slova vtrhl americký comics. Jeho vulgarita a prostoduchost odradila kvalitní umělce..." atd. Dále pak: "V létech třicátých se seriál už plně amerikanisoval. Vedle Pepka námořníka a myšáka Mikyho se výrazněji prosadil jen Foglarův seriál Rychlé šípy, který se americké vlně ve všech ohledech přizpůsobil. ..." Proti tomuto zlehčujícímu postoji nevědomého kritika k Rychlým šípům stojí názor soudce prokurátora, který zná z praxe kriminalitu mládeže. Ten píše v době, kdy příběhy RŠ začaly znovu vycházet:

"...Ne, Rychlé šípy nezestárly. Chlapci kolem Mirka Dušína jsou stále ti správní kluci, vyhledávající přírodu, táboření, sport a nikoliv vírnáry nebo pivnice. - - Chlapci od pěti do patnácti let hltají tuto četbu s obrázky docela tak stejně, jako tehdy my. Rychlé šípy je učí pomáhat starým lidem, chránit slabší, být čestnými a poctivými, varují je před nebezpečím, jako je hra na silnici, bruslení na tenkém ledu, lezení na stožáry elektrického vedení, učí je lásce k přírodě a zvířatům. Hoši z Rychlých šípů si postavili sami klubovnu, vyčistili silnici od střeptů, zachránili tonoucího kamaráda, pořádali atletické závody, hráli divadlo - a tisíce chlapců to dělaly dle nich, bez velkého přesvědčování a bez velkých slov nebo programů. - Těch pět chlapců před 25 léty upoutávalo pozornost stejně jako dnes. Když jejich příběhy vyšly ve stotisícovém nákladu, nepovažoval bych to za zbytečné. Ve sto tisících rodinách si je děti přečtou a jsem přesvědčen, že je začnou napodobovat. Jestliže již z jakýchkoliv důvodů jsme tyto příběhy ztracovali, pak jsme rozhodně měli vymyslet něco lepšího. Protože jsme to nedokázali, je mé uznání a obdiv k tvůrcům ještě větší."

Karel Čapek: Kritizovat znamená obviňovat autora, že to nedělá tak, jak bych to udělal já, kdybych to uměl.

ZELENÁ DOBRODRUŽSTVÍ

J. Foglar

Kniha J. Foglara Hoši od Bobří řeky si zaslouží další vydání pro jasnou a přímou chlepeckost, pro vtipné zachycení smyslu pro sázku a hru, ušlechtilé povzbuzování ke ctižádostivosti. Foglar v ní vytváří povahu budoucího muže a přetváří kult zdravého těla. Činí to originálním způsobem dětí strhujícím...

Národní umělkyně
MARIE MAJEROVÁ

Přes všechny svůj úspěch měl možná smůlu — narodil se příliš brzy. Kdyby se dnes objevil sedmnáctiletý mládenec s takovou chutí fabulovat — vymýšlet příběhy — a s takovou schopností upoutat děti, hlavně kluky tohoto nesnadného věku, kdy již odrostlí pohádkám a ještě nedorostlí pohádkám pro dospělé — detektivkám, ujali by se ho kvalifikovaní nakladatelští redaktori a lektori, učili by se v klubu mladých autorů, všichni by mu pomáhali. V době po první valce polosirotek z pražské periferie, který se pouštěl do psaní, vlastně žádné velké možnosti neměl. Musel vystačit s tím, co mu pověděl pan učitel tehdejší tzv. měšťanské školy a co dokázal sám.

Nakladatelů sice tenkrát bylo ažaž, i když často jen docela mátych a neznámých, ale o rukopis záčetníka neměli zájem. Většinou je zajímaly především výdělek a ten jim bezpečně přinesly klif-tonky, tomšárkovky a buřalobily, knížky na nejlacinější papíře a nejlacinějšího obsahu. Dokonce i celná vydavatelství nakonec „vrhla na trh“ různé rozruhy — romány vzrušené chvíle — a jiný sešitový brak. Zisky rostly, ale vychovatelům a milovníkům slušné četby stávaly vlasy hrůzou. Literární znalci přilepili na tuto podliteraturu, již nicméně hltaly statisíce mladých čtenářů, hanlivou nálepkou „morzakor“ — mor za korunu —, ale tím to také končilo.

Sedmnáctiletý Jaroslav Foglar sáhl po tom, nač kluky lákali podnikaví nakladatelé a biografy na rohu předměstské ulice: ne na mravoučné vyprávěčky, ale na děj, napětí, dobrodružství. Přijal pravidla hry zábavného žánru, aby jich využil k vyjádření toho, po čem sám toužil, k hlášení trvalých hodnot, jako jsou poctivost, kamarádství, šlechternost, pomoc druhému člověku. A dokázal je dětem přiblížit bez kárání a frazi. Když se konečně po mnoha pokusech našel nakladatel, který se nebál finančního rizika, kluci „svému“ spisovateli okamžitě porozuměli — a kupodivu i děvčata, ač ta v jeho knížkách přišla trochu zkrátka vinou tehdejšího „nekoedukačního“ pojetí výchovy.

Dostavily se první úspěchy. Silné sociálně laděný román Přistav volá získal spolu s knihou J.V. Plavý Hoši s dynamitem první cenu v soutěži nakladatelství Melantrich. Foglarovu prvotinu Hoši od Bobří řeky ocenil tehdejší Lidovýchvonný ústav. Přání národní umělkyně M. Majerové se nakonec vrchovatě splnilo. Kniha Hoši od Bobří řeky se dočkala dvanácti vydání a překlady měly úspěch i v dalších socialistických zemích.

J. Foglar dokázal využít též přirozeného dětského romantického sklonu sdružovat se. Jeho čtenářské kluby v době, kdy většina dětí neměla tolik možností jako dnes, je povzbuzovaly alespoň k nějaké smysluplné činnosti. Foglar dával chlapcům a děvčátkům jednoduchý, snadno pochopitelný návod k jednání. Po Únoru na tuto myšlenku navázaly turistické rozvědky, raketové posádky a podobné neformální mikrokollektivy při našich dětských časopisech.

Autor se dokázal chopit i prostředků tak po-kleslých, jako byly nechvalně známé senzační „bublínkové“ kreslené seriály, a pozvednout je sa-

možné nikoliv na úroveň literární, ale na jakýsi svébytný dětský publicistický žánr, velice účinně šířící například zásady zdravotnické a úrazové prevence — i když se tak tenkrát nenazývaly — ochrany přírody, slušnosti a podobných výchovných záměrů. Hrdinové příběhů, „klub“ Rychlé šípy, nejsou žádní neprůstelní supermani, ale obyčejní kluci, kteří zažívají i porážky a neúspěchy a učí se je nést s humorem. K velikému ohlasu jejich příběhů přispěly ovšem kresby dr. J. Fischera. Lze tu mluvit o vzniku české školy obrázkového seriálu, která trvá dodnes.

Ještě aktuálnější než v době mezi dvěma světovými válkami je dnes možná spisovatelův nementorský přístup k poukazování na význam práce. Rychlé šípy prožívají spoustu příhod, legrace a zábav, jenže nikdo jim je nepředložil rovnou k použití. Nic nespadne shůry: tábor je třeba postavit, potřebu dopravit v tornách na zádech, vozík sestavit vlastníma rukama. A co víc, rodiče jeho hrdinů nepatří k privilegované vrstvě společnosti, nemohou jen prostě nakoupit stany a sportovní nářadí — chlapci si na ně musejí vydělat, musí si je zasloužit. Jiný Foglarův hrdina touží po obyčejném jízdním kole. Tenkrát mu je dělníci rodiče nemohli jen tak koupit. Chlapec si tedy na ně korunu po koruně vydělával, ale když se jeho sen přiblížil na dosah ruky, nezbyvalo, než aby se svých úspor vzdal ve prospěch celé rodiny, protože jeho otec ztratil zaměstnání.

Jaroslav Foglar napsal sedmnáct knih, z nichž patnáct bylo vydáno, kniha Poklad Černého delfína byla zfilmována, devítidílný televizní seriál Záhadná hlavolamu režiséra H. Bočana a scenáristy A. Šaška se asi před deseti lety dočkal třetí reprízy. Literárním rozbořem jeho díla se už zabývalo

Jaroslav Foglar se „znalci“ Rychlých šípů.
Vlevo M. Šimek, vpravo P. Bobek

mnoho odborných článků — od ankety ve Zlatém máji v šedesátých letech až po nejnovější ve vědeckoteoretickém sborníku Knihovna (Pedagogické nakladatelství 1981). Naznačují, že mu bude muset věnovat pozornost každý, kdo se bude zabývat naší dětskou knihou. Stručně jeho význam vyjádřil zasloužilý umělec Jaromír Tomeček: „... tato literatura nám chybí; ať je vysoká nebo nízká, mladá čtenáře baví“.

Čtenářům minulým i současným, těm, kdo mají rádi jeho „věčně zelená“ klukovská dobrodružství, nespočetným generacím chlapců i děvčat, jejichž dospívání Foglar poznamenal, i když však málo záleželo na teorii. Mnohé už také občas zaskočí „kulaté“ narozeniny. Zaskočily i spisovatele, avšak i u něho lze opakovat, že léta nic neznamenal. Nestaral se. Stále ještě tábořil, cestoval, obdivoval za úplňku českou krajinu, přišel, vymýšlel hry, přednášel na tabornických kursech SSM a přispíval do jeho odborných publikací. ČSTV mu udělil „veřejné uznání“. Zvou si ho na besedy učni i studenti. A odpovídá na nesčíslné dopisy svých čtenářů: dospělých i těch, jímž věnoval svých sedmdesát pět let — kluků.

JIAÍ NAVRÁTIL

NEBOJTE SE STÁŘÍ!

Já jsem se stáří nikdy nebál. I od svých vrstevníků bál už od dětských let! Když jsem starší lidi, tehdy často v dost zuboženém stavu, viděl ploužít se po ulicích, zatímco já si ve své poskakoval pln radosti a bezstarostnosti, vždycky jsem je litoval. Ale zároveň jsem se i obával, že jednou budu také takový, jako jsou oni! Bude mě pak ještě bavit a těšit svět?

Tyhle zlé myšlenky se mnou šly pořád dál, i do dospělosti! Bude mít zájem číst knihy o mladých lidech, vidět a už jen v duchu prožívat jejich životy na plátně kin, když sám už chtít nechť budu tomu všemu krásnému navzděky vzdálen? Jak se s tím vyrovnám? Jenom mě přitom vždy udivovalo, že lidé — v mých mladých očích tak stáří — mohou ještě vůbec mít o něco zájem! Že se radují ze své zahrádky, že dychtivě plánují nějaké cesty, že si dokonce třeba i stavějí rodinný domek či chatu, ačkoliv musí práce vědět, že je moc neužijí, i kdyby byli sebezdravější! To pomýšlení mi kazilo životní pohodu.

S přibývajícím roky mi různé obavy a chmurné představy začínaly bloudit — už se stáří, v němž teď jsem oběma nohama, vůbec nebojím! Nadále čtu knížky o mladých lidech a jejich láskách, dívám se na ně s neztenčeným zájmem v kinu či v televizi, i když vím, že já sám osobně už jejich pocity a zážitky nikdy nemohu prožít. I dnes se podívám za pohlednou divkou, neztratil jsem o nic zájem. Pravda, jsem méně pohyblivější než dřív, mnohé z toho, čemu jsem celá dlouhá léta žil, už nemohu podnikat, ale právě to, co se dostavilo tak znenáhla, mě odnaučilo litovat toho, co už dělat nemohu. Už na všech těch věcech a mladických zájmech tak nelpím, ani se ne hrozím toho, co dříve či později musí bezpodmínečně přijít.

Stáří mi, že se i nadále těším na každé jaro, na rozkvétající stromy a louky, že i nadále mám rád barevné západy slunce a měsíční večery a noci, hučící vítr v korunách lesa. Nadále se v jarním podvečeru toulám po uličkách staré Prahy jako kdysi dávno za mlada; na podzim se brouzdám v parku závejemi spadlého listu a čichám jeho zvláštní vůni, pořád ještě podnikám turistické výpravy za město — tak jako před desítkami let. Nic z toho mě neopustilo, i když jsem se stárnutí po celý život tolik bál!

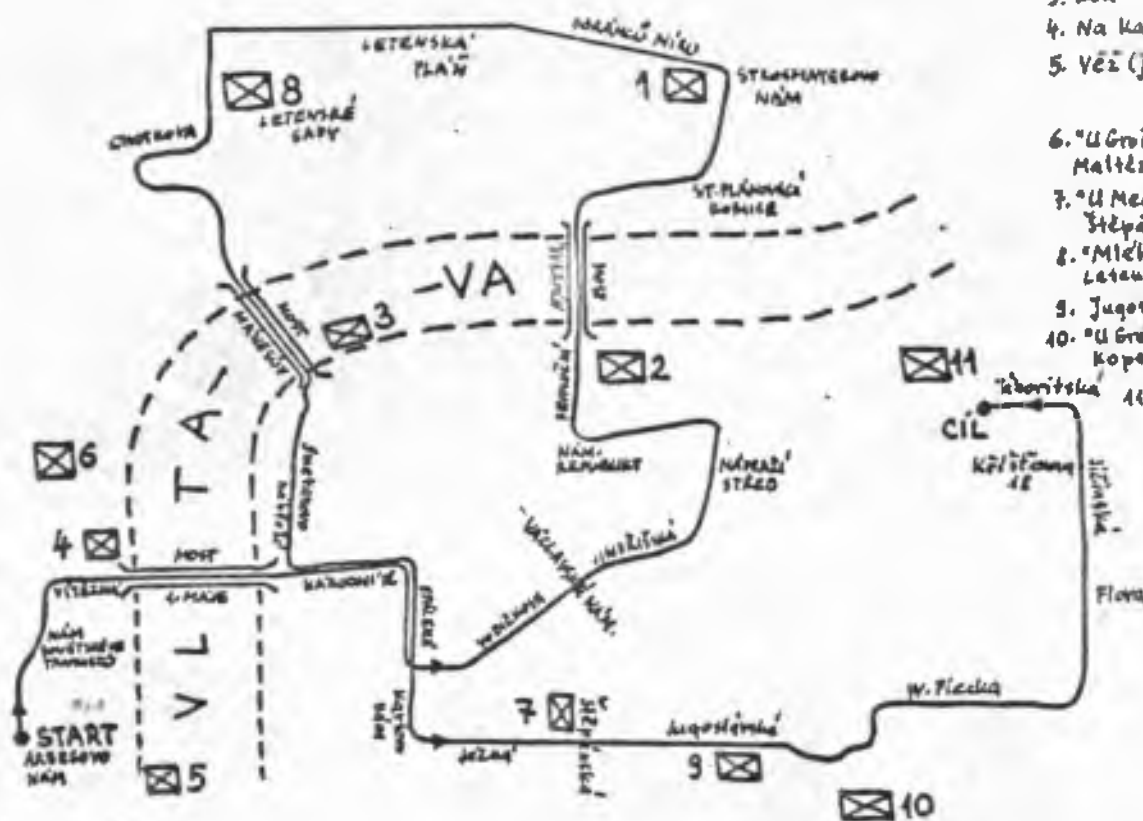
O nic jsem neztratil zájem! Příroda to s lidmi sama dobře zařídila. Zklidňuje naše mysl a s postupem věku ji smiřuje v podzimu a zimě života, aby- chom závěrečné úseky žití prožívali bez zoufalství a beznaděje.

A tak mě napadlo, že o tom napíši všem, kdo jsou dnes ještě mladi — a třeba je trápí podobné úvahy, jako jsem mival kdysi dávno já! Aby si zbytečně nekazili dobrou pohodu vyhlídkami do budoucna, byť třeba ještě hodně vzdáleného. Jen jednu radu bych snad ještě přidal: Vážte si každého dne, ba každé hodiny svého života, snažte se prožít každou chvíli co nej-užitečněji, nejplněji, i když máte třeba přechodně sebevětší trampoty. Vše se překoná, vše se smírně vyřeší. Jen chť, jen chť! JAROSLAV FOGLAR

Po stopách "Hochů od Bobří řeky"

vyhlídková jízda tramvají č. 13 po Proze

27. listopada 1987

☒ Klu bornu:

1. Obrunnův mýra 3
(Arina Oskradinoff) 1926-
2. Petrska nívroží 1930-
3. Loď "Děčin" 1935-
4. Na Kampě 1937
5. Věz (Jiráskův most) 1930,
1937-40
1945-41
6. "U Grobiaka"
Maltézské nám. 1941
7. "U Medvědí"
Štěpánská 1945-44
8. "Mlékárnická"
Letanské sady 1944-45
9. Jugoslávská 1967-68
10. "U Gruborky"
Kopernikova 1971-78
11. Cimburkova 1986-dou

● **TRAMVAJ** pro okružní jízdy Prahou měla v těchto dnech neobvyklé obsazení. Po několikahodinové autogramiádě v Arbesově knihkupectví na Smíchově do ní naselil spisovatel Jaroslav Foglar, autor románu Hoši od Bobří řeky, a s pětatřiceti vedoucími pražských turistických oddílů mládeže si jeli prohlédnout místa, kde bývaly kluby tohoto známého chlapce. Jeho sdružení založené 1926. Ale nebyl to jen pohled do minulosti. J. Foglar, letos osmdesátiletý, vyprávěl, jak dnes pracuje s mládeží. Vede totiž oddíl Hochů od Bobří řeky při TJ Praga a tak rozhodně patří k našim nejstarším táborníkům. (sv)

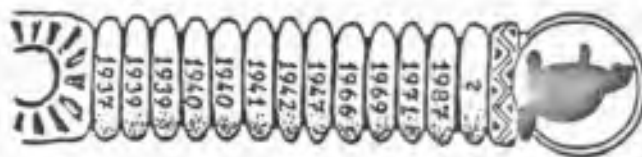
SVETODNEŽILOVO

Uterp 1. provincy, 1987

27. XI. 1987

Arbesova knižkupectví

Pamětní jízda tramvají po stopách Hlochů od Bobří řeky v Praze u příležitosti 12. vydání stejnojmenné knihy během 50 let

Prstence u točeni si vybaroim vždy až po ulovení příslušného bobíka.

Mé jnéno:

Ukončení lovu:

Stalo se to v den II.autogramiády 27.11.1987, a celou akci zařídil jeden z mých čtenářů. Když skončilo úmorné, více jak čtyřhodinové podpisování knížek, přišuměla na živé saichovské třídě tranvaj, nejen neobvyklého čísla 5500, ale i neobvyklé barvy: byla světlemodrá, se žlutými sedadly uvnitř místo červenými a na střeše nesla číslo 13 , ačkoliv k této trati nepatřila! Uvnitř bylo asi 30-40 vedoucích různých pražských oddílů mládeže, mne posadili na průvodcovské sedadlo, do rukou mi dali mikrofón - a pak už jsme se rozejeli po celé Praze, jak vidíte na plátnu, a já musel vykládat, kdy a kde jsme měli kterou klubovnu. Po včerejší I.autogramiádě (5 hodin) a po té dnešní to byla pro mne už dost namáhavá akce, a to jsem pak měl po ní ještě oddílovou schůzku další tři hodiny. Ale zvládl jsem vše, a bylo to hezké. Komu se hned tak poštěstí mít elektriku pro sebe ???
Jestřáb

ALVAREZ

podnik pro muže
silných nervů

A bylo tam
na kamenech
těch vytesano
vědy po
příměni
jednom!

T
O
L
E
K

ALVAREZ

potřebuje
jen
statečně
a
silná!

Bylo pouhá
ve vodě hluboké
u kratochvíli
ale my ep
sobili, že
přes naše
objevily!

Dalo nám prá
můžeme se
jsme přem
překážkou
sobe opatřili.

ALVAREZ

MRTVÝ VÁS POVEDE! MRTVÝ VÁS POVEDE!

ALVAREZ

Náš chel doty světl a stíny noci
pláči. Věk stíny v srdcích našich
stíny hrdý eph citi nedovedl....

ALVAREZ

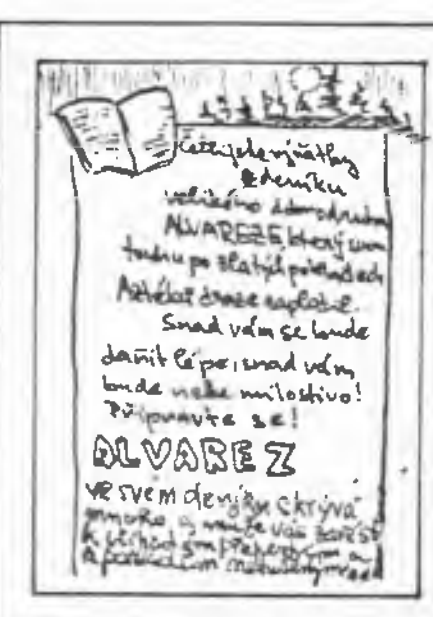
ALVAREZ

ALVAREZ

ALVAREZ

TYTO BAREVNĚ ZDOBĚNÉ KARTONKY BYLY VDAVÁNY OD JARA 1942 AŽ DO ODJEZDU NA TÁBOR ALVAREZ, ANIŽ BY WDŠ. TUŠILI, CO ZNAMENÁJÍ A NA CO NA- VAZUJÍ TEXTY NA NICH. VŠE SE PAK VYSVĚTLILO AŽ NA ZAČÁTKU TÁBORA. O KARTONKY, JEJICHŽ POČET BYL OMEZEN NA PRVNÍCH OSM-DESET VÍTEŽŮ V KAŽDĚ DONEDĚLNÍCH TĚŽKÝCH, ZÁVODECH, BYL NESMÍANÝ.

Hromadný vánoční dopis Vánoce ===== 1987.

17

Vážení a milí přátelé, děkuji Vám všem za vánoční i jiné pozdravy a dopisy, sám Vám přeji vše dobré do Nového roku. Nezlobte se, že děkuji a vinšuji jen touto formou. Rád bych odpověděl na každý došlý mi dopis, ale není mi možno korespondenci ani zdaleka časově zvládnout.

Ulehtëte mi dopisování tím, že NEbudete posílat dopisy doporučeně, ani v podlouhlých obálkách či v obálkách dvojité velikosti, nevejdou se mně do krabic. A v případě, že opravdu velmi naléhavě žádáte moji odpověď, přiložte si známkovanou přeloženou obálku se svou adresou. "Riskněte", že ale ani pak nedostanete moji odpověď, nebo až za dlouhou dobu. Neposílejte mi k podpisu knížky, památníky, kroniky atd., nemám čas pak je znovu balit a nosit na vzdálenou poštu. Do "Otevřené listovní zásilky", známkové jen 50ti haléři, není přípustno napsat více než 5 slov včetně podpisu. Pořád platím pokuty za špatně známkové dopisy.

Besedy se čtenáři: Letos jsem jich provedl 31, včetně tří autogramiád. Nejvzdálenější byla do Suchdola nad Odrou, pak Brno, atd.

Právě jsem byl přijat znovu za člena Svazu českých spisovatelů, asi po čtyřech zamítnutých přihláškách v minulých asi 15ti letech.

Tisk o mých knížkách atd./Pro sběratele./TVORBA ve své příloze KMEN otiskla v č. 25. z 24. 6. rozhovor se mnou. V čís. 49 z 9. 12. pak celostránkový článek o mých knížkách, s fotografiemi modelů tváří pro kreslíře Rychlých šípů. - Týdeník Nové knihy v č. 49 přinesl článek se mnou pod názvem "Rozhovor s Rikitanem". - Týdeník Naše rodina v č. 50 otiskla můj příběh z dětství "Málem by mě oběsili..". Svobodné slovo 1. 12. přineslo noticku o jízdě zvláštní tramvaje se mnou po Praze, po skončení třetí pražské autogramiády. - Časopis ABC otiskl v 6. čísle moji povídku "Hleďači záhadné věci". Mírně byla upravena.

Druhý díl Hochů od Bobří řeky, který jsem nazval "Strach nad Bobří řekou, začně v lednu otiskovat na pokračování týdeník Hlas revoluce, vydávaný v Praze. Předplatit si lze u každé Pošt. novinové služby.

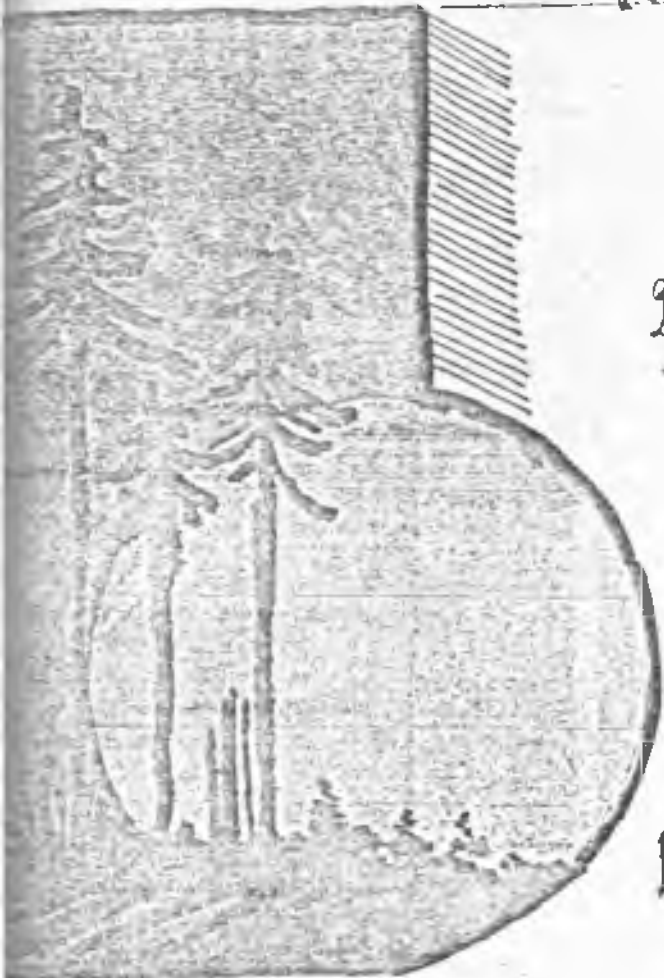
A co první díl Hochů, ten už známý?? Náklad 100.000 výtisků byl velmi rychle rozebrán, ale připravuje se dotisk dalších 20.000 výtisků. Nepřeplácejte knížku na černých burzách, kde se prodává za 50-100 Kčs.

Chata v Jezerní kotlině: uvažuje se o jejím znovuvydání, snad by vyšla roku 1988, vyskytne-li se tiskárenská kapacita a dostatek papíru.

Rikitan partyzárem?? Píše mi dospělý čtenář, že za okupace působila na Moravě v okolí Šumperku odbojová skupina Rikitan. V brožurě o partyzánském hnutí na str. 194 je dokonce fotografie pomníku u Radvanic s textem: "Na tomto místě byl v letech 1944-45 bunkr partyzánské jednotky Rikitan".

Množí se zprávy a hrách v různých městech na téma z mých knížek Záhada hlavolamu a Stínadla se bouří. V Mladém světě č. 22 rok 1986 čtu: Brontosauři z Vysokého učení technického v Brně připravili pro 150 účastníků zajímavý zážitek v ulicích města. Dvě a půl hodiny trval boj o ježka v kleci, který byl ukrytý ve Stínadlech, t. j. v okolí hradu Špilberka. Večerní hodnocení boje Druhostraníků a Vontů skončilo společným zpěvem všech zúčastněných."

"Výňatky" z mých starých oddílových kronik, Vánočních sešitů a jiných oddílových písemností, dopisy, články, povídky, kritiky, úvahy, dopisy a jiné různosti píšu v několika exemplářích pro své nejbližší přátele i zájemce o leccos, co se mnou nějak souvisí, a co by se jednou možná ztratilo někde ve sběru starého papíru. Tyto "Výňatky" posílám jako asi Rychlé šípy posílaly svůj Tam-Tam štafetou. Zájemce si může dát o xeroxovat či oforeografovat jednotlivosti z nich, ale celý komplet musí poslat zase vždy do 10 dnů dalšímu zájemci, který je na řadě. Máte-li někdo zájem stát se takovým čtenářem na oběžné trase, napište mně, zařadím vás do nějaké tamtamovské linky, s důvěrou, že se komplet neztratí a mně nakonec vrátí. Jaroslav Foglar, 130 00 Praha-3-Křišťanova ul. 18.

Dne 23. prosince 1936.

navštívil naši

klubovnu na lodi
„ORLICE“

americký spisovatel,
proslavený znalec přírody
a vychovatel,

**ERNEST THOMPSON
SETON**

Ernest Thompson Seton
E.T.S.

E.T.SETON při své návštěvě v Praze r.1935 nechtěl podpisovat ani své knihy, tím méně ne pak nějaké vstupenky, programy, nebo dokonce čisté listy, vytrhnuté ze sešitu, papátníky, kroniky atd. Věděli jsme to, a přece jsme si troufli!

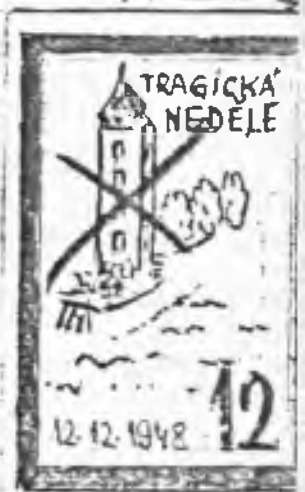
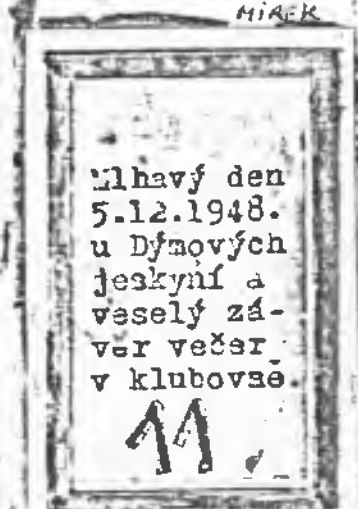
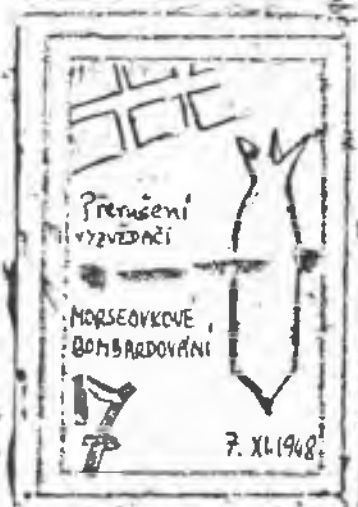
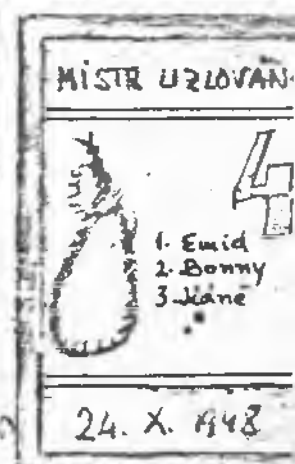
Udělali jsme barevnou stránku v kronice /viz zde nahoře/, se žlutým měsícem na tmavomodré obloze, pod kresbu text, a teď jsme čekali! E.T.SETON přišel, prohlédl si klubovnu /byla hezky indiánsky vyzdobena/ zakřížel indiánský pokřik, udělal několik kroků indiánského tance, a pak se nám do kroniky polepsal, jak vidíte zde. Je to údajně jediný autentický podpis v republice. A dokonce pořízený za legračně dramatických okolností: E.T.SETON namočil pero do lahvičky s inkoustem /propisky tehdy ještě nebyly/ a uvnitř byla spadlá tam zátku. Nemohli jsme ji vytáhnout. A já se to podařilo na první "namočení" a zátku vytáhl. Kromě toho jsme se styděli, a málem bychom se propadli hanbou. Jen včas jsme se na lodi, na osmimetrové hloubce, nás od toho propadnutí zachránili.

Cizinci, bloumající po Praze s plány města s ubírající se ke Střešovicům, zatímco jejich plán je nasměrován k Velké Chuchli, mi mimoděk vnukli následující myšlenku: hned jak se odhodlám odstranit doma se stěny nějaký už trochu okoukaný obraz, dám na uprázdněné místo plán Velké Prahy. A do toho plánu si budu označovat místa, kde jsem něco pozoruhodného zažil či viděl během desítek let svého života, coby pražský rodák.

Na - tedy je místo ve Štěpánské ulici, kde se kdysi propadlo svou celou přední polovinou osobní auto do rozkopené jízdní dráhy. O kousíček dále je kino Lucerna. Tam jsme šli jednou se starším bratrem na jakousi kovbojku. Cestou jsem ale ztratil lístek a tek mne dovnitř brácha propašoval v tlačeni lidí u vchodu bez vstupenky. Usedli jsme na svá místa vedle sebe, ale za chvíli se dostavil jakýsi muž s uvaďčem a ten chtěl, abych mu ukázal vstupenku. Já ji ovšem neměl, řekl ji ten muž, který ji našel někde před kinezí. I byl jsem nepěkně z kina vyhnán - a ta křivda mne páli dodnes! - Tady zase blízko Rozhlasu jsem byl zcela bezdůvodně zadržen strážníkem, když jsem cestou ze zaměstnání pozoroval náhodně, jak policie rozhání dav demonstrantů. Bylo to za první republiky a demonstranti-nezaměstnaní se dožadovali práce. O kus výše jsem mnohdy později viděl krví zbrocené schody před kavárnou Nizza, kam byli odnášeni ranění i mrtví bojovníci o Rozhlas. - Na tehdejší Korunní třídě kolem mne hvízdala těžká střela německého letadla, snad posledního co v květnu 1945 nacisté u nás ještě měli a vzápětí dopadl s výšky obrubní kámen chodníku, nacistickým letcem shozený místo bomby, které už asi neměli. Tamhle dole nad tunelem z Hlavního nádraží bývala za první světové války kolej elektriky, po které vyjížděly na "Jungmanku" /dnes Vinohradskou třídu/ od vojenských vlaků tramvaje, plné raněných vojáků. Jedna z tramvají, s číslem 162, byla černě nalakovaná a upravená na odvoz vojáků, cestou do Prahy z bojišť zemřelých když

Je vezla na Olšanské hřbitovy, měla i za bílého dne rozsvícená všechna světla, na počtu mrtvým. - A což roh Budečské a Lužické ulice na Vinohradech, kde jsem stál jako malý kluk za první světové války od pěti hodin ráno frontu na půl kila marmelády. Majitel obchodu ale neotevřel ani v osm hodin, a čekající dav vzal krám útokem, rozbil roletu a vnikl dovnitř. Byl to pro mne otřesný zážitek. - A zase něco vlnivějšího, z mých klukovských let: se svahu ulice kolem muzea jsme s bráškou hnali po kolejkách elektriky gumový míček. Páčil jako divý, ani jsme mu nestačili, ale najednou nám vběhl pod protijedoucí tramvaj. A hodný řidič zastavil a téžem na přehazování vyhybek nám míček zpod vozu vylovil. Nezlobil se, nenačal, jen nás litoval že kolo tramvaje míček prořízlo. Kdykoliv těmito místy jdu nebo jedu, vždycky si na tu epizodu a na toho hodného řidiče vzpomenu. Byl to prožitek - snad bezvýznamný, řeknete - ale mne provází po dnes, po celá desetiletí. A naučil mne být ke všem dětem co nejhodnější, nejvlídnější, nejochotnější, když vidím, že by moji nějakou pomoc potřebovaly. - A zase vidím v duchu ten krámk s cukrovinkami u nás na Korunní, kde nám přiletěl, do výkladu mlsně a toužebně hledícím, docela cizí paní koupila úctyhodně těžký sáček s tvrdými bonbóny-malinami! A ke sklepnicku okénku v Sázkavské ulici jdu, na jehož římsu jsem se tenkrát pohodlně vešel i s bráškou, zatímco dnes... A místo v nuselském údolí vidím, kde vykolejila krátká tramvaj a přerazila dva akáty.

Lidičky - budu já mít vůbec dost místa na tom plánu města, abych do něj zanesl vše to, co jsem v Praze už od svého dětství prožil a viděl? Stovky a stovky malých i velkých příhod mám trvale vryty do paměti, jen je do plánu vyznačit...

Leží přede mnou tady na stole, ta čtyři kolečka zlatohnědé barvy, každé s jiným letopočtem - a přece jinak na líci. Všechna stejná - jen jedno z nich je na rubu trochu jiné. Jsou to naše československé koruny - ta "trochu jiná" se od druhých liší jen zvětšeným lvíčkem na rubu. Ze všech čtyř má nejstarší letopočet: 1957. Přivezl jsem si je včera do Prahy z Liptovského Mikuláše, kde jsem je dostal v nádražní prodejně nazpět na dvacetikorunu. Vhodil jsem je ve chvatu do tašky s nákupem, když rychlík už vjížděl do stanice. A teď jsem je tady doma z tašky vylovil a mudruji v duchu nad nimi: kolik lidí vás už mělo v ruce, kolik věcí a služeb bylo vámi už zapláceno, kde všude jste se potulovaly po všechna ta léta? Škoda že nemůžete vyprávět, kolik domácností, kapes, pokladen a peněženek jste vystřídaly, která města, vesnice a vůbec kraje jste zcestovaly za tu dobu, co vás lidé z mincovny dali do oběhu? Vždycky mne tak trochu fascinuje ten koloběh drobných mincí, zejména - nevím sám proč - těch jednokorunových! V nabitém rychlíku od Košic nás jelo směrem ku Praze snad tisíc lidí. Každý z nich skoro určitě měl v kapse těch korunek několik. Na každé stanici lidé vystupovali a zase nastupovali, a s nimi odplouvaly nebo zase připlouvaly i ony. Mizely s nimi do neznámých zeměpisných míst a odkudsi z neznáma zase přibývaly do vlaku jiné. Rozoroval jsem proud lidí, vystupujících z vlaku v Pardubicích. Ty jejich koruny do Prahy tedy nedojedou, ale rozkutálejí se v drobných denních nákupech někde do severočeského kraje, jiné zase až z Košic doharcují do Prahy a budou v ní nebo v jejím okolí obíhat třeba rok i déle, než je lidé rozvezou po kapsách zase někde třeba na Šumavu, nebo do Krkonoš či na Moravu a znovu i zpět na Slovensko. Nediňte se mi, že ty "moje" čtyři koruny z Mikuláše dám do dalšího oběhu zítra tak nějak trochu s těžkým srdcem a rozjímáním. Koupím si za ně noviny nebo housky či co - a nikdo nebude vědět, že to

jsou koruny, které ještě před několika dny - a kdo ví jak dlouho- cestovaly po slovenských krajích, až je je přivezl do Prahy. A nikdo také nebuďe vědět, kam se dostanou zítra, pozítří, za týden či za měsíc. Kdyby tak ty koruny uměly mluvit! Bylo by to zajímavé poslouchání jejich výprávění!

Ale ještě něco mne napačlo při mých úvahách o těch korunkách. Lidé teď mají nějak hodně, nebo alespoň více peněz a to už od školáků počínaje. A tak koruna pro leckoho takřka nic neznamená. Často ji vydává za věci, které zrovna ani příliš nepotřebuje, za časopis jenž za chvíli třeba odhoďí, za balónek z pouti i když ví že mu za chvíli praskne či uletí do oblak nebo za kornoutek zuzliny. "Vždyť je to jen koruna!" Ale jen zkuste a chtějte u pokladny v samoobsluze, aby vám tu korunu odpustili, když vám právě náhodou chybí do zaplacení útraty! Nebo škenrejte u nádražní pokladny, aby vám o tu náhodně chybějící korunu slevila paní pokladní cenu jízdenky! Nesleví, jízdenku nevydá, ani kdybyste měli jít kdoví jak daleko pěšky, nejméně jistě o jednu stanici, v samoobsluze musíte něco z košíku bez milosti vrátit zpět do regály. Tady je koruna korunou, všemocná, mnoho znamenající, nemilosrdná, byť třeba ta paní pokladní jinde - mimo svou služební povinnost - by třeba byla ochotna vám tu chybějící korunu věnovat bez mrknutí oka, protože v takové "civilní - nepracovní" situaci už je to pro ní zase jen obyčejná koruna, nic pro ní neznamenaající. A tak si těch hnědožlutých koleček přece jen více považujme, neříkejme "vždyť je to jen koruna"!

J. F.

Dřívějš v týdeníku „NAŠE RODINA“ č. 20 z 26.5.1981

Člen našeho oddílu z poválečných dob, C V R Č E K . Snímek pořídil náš přítel Sláva Štochl v naší staroslavné klubovně ve věži, která byla na smíchovské straně Jiráskova mostu v Praze. Ta věž tam je samozřejmě i nadále, ale my už v ní naší klubovnu řadu let nemáme. Byla to jedna z nejhezčích našich kluboven, nikdy ji nezapomeneme! Povšimněte si, jak hoši tehdy dbali na své účesy, žádné "pačesy" až někam přes límec kabátu. Měsíc na oznamovateli byl natřen tmavě fosforeskující barvou, a tak při večerních hodinkách při zpívandě automaticky svítil....

Národní umělkyně Marie Majerová v recenzi k II. vydání Hochů od Bobří řeky: "Loňská kniha Jaroslava Foglara Hoši od Bobří řeky si zaslouží letošního druhého vydání pro jasnou a přímou chlapeckost citění, pro vtipné zachycení smyslu pro sázky a hru, ušlechtilé povzbuzování ke ctižádosti, Foglar v ní utváří povahu budoucího muže a pěstuje kult zdravého těla. Činí to originálním způsobem, děti strhujícím." /1938/

Moskevské nakladatelství Dětgiz v dopisu č. 967 z 15.8.1958 do Dilie: "Seznámili jsme se s knihou Jaroslava Foglara Hoši od Bobří řeky a podle našeho mínění jde o knihu velmi dobrou."

Národní umělec František Halas /5.2.1948/ "....Už vás zase přicházím trápit. Náš Franta touží ještě po těchto Vašich knížkách!..... Prosím vás, mohl byste mně je někde opatřit? Chtějte také něco ode mne, ať se tolik nestydím za stále obtěžování. Děkuji předem za láskavost a pozdravuji. - Váš Fr. Halas."

Polské ministerstvo osvěty potvrzuje nakladatelství SLASK, Katowice, přepisem ze dne 7.2.1959 č. PO 3-3271/58, že zařazuje polský překlad knihy Hoši od Bobří řeky do žákovských knihoven a do knihoven učitelských ústavů. /Později též knihu Chata v Jezerní kotlině= /

Studentka Libuše S., Olomouc: "Píši vám jako velká ctitelka vašich knih. V mém věku se čte sice většinou už jiná literatura, ale každý máme několik knih, ke kterým se rádi vracíme. - Nezapomeňte, že vaše knihy čte mnoho, velmi mnoho lidí. Že neexistuje kluk nebo holka, kteří by po přečtení Hochů od Bobří řeky nezkusili ulovit alespoň jednoho bobříka."

Učitelka E.P., provdaná do Wrocławu v Polsku: "Přeji vám vše nejlepší, hodně nadšených čtenářů /jako jsem byla já/ - a konečně spravedlivé ocenění. Nikdy na vás nezapomenu, co jste mi svými knihami dal v době, kdy mladý člověk si vytváří názory na život, kdy rozpoznává lidi dobré i zlé. Nevím, kam bych se dostala, na jakou cestu, nebýt Vašich knih, když jsem málem propadla zoufalství v době, kdy jsem ztratila oba své rodiče. Vždy jsem si myslela, co byste si vy o mně pomyslel, kdybych něco špatného udělala. To mne donutilo žít lepším životem. Ještě jednou vám moc děkuji!" /Knihu Hoši od Bobří řeky si pisatelka opsala ručně, když ji nebylo možno koupit./

Vedoucí pionýr. družiny L.D. Pardubice: "Je mi 15 let. Skoro každou schůzku připravím pro hochy něco z vašich knih. Nejvíce poslouží Kronika Ztracené stopy. Děkuji vám za všechny ty krásné knížky!"

Děvčata a hoši z Povážské Bystrice: "Chceme vám povedať, že vaša dlhoročná práca s mládežou nebola určite zbytočná. Vychoval ste veľa čestných ľudí, ktorí sú vám za to určite vďační, usmernil ste mnoho mladých v správnu kolaj toho krásneho, plného života, a preto si myslíme že si plným právom zasluhujete úctu a obdiv."

Triadvacetiletý A.U. Chodov u K. Varů: "Musím znovu připomenout, jak na mne a mé kamarády v období 10-15 let vaše knihy působily. Z hrdinů vašich knih jsme si brali příklad a snažili se jim vyrovnat. Působili na nás přímo magicky. Přečetl jsem spousty knih, nikdy se mi však nestalo, abych po přečtení jediné jediné začal uvažovat sám nad sebou, jako po četbě Hochů od Bobří řeky. Začali jsme rychle rozlišovat dobré od špatného, začali jsme plnit bobříky, náš dosavadní způsob života se změnil k lepšímu. Byl to přímo akutní převrat v našem dosavadním životě. V tom držíte mezi spisovateli světový primát. Ještě jsem neslyšel a z vlastní zkušenosti nezažil, aby po přečtení jedné knížky nastal v myšlení mladého čtenáře takový nenadálý zvrat k lepšímu."

Prosím, věnujte pozornost zejména stránkám 33, 34, 35, 36. Chybějící stránky v této brožurě nejsou zatím rozmnoženy.

Rychlonozka se šklíb

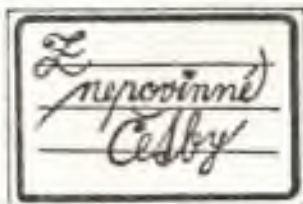
Červenáček

Jarka Heleška

Jindra Hojer

„Věčný kluk“ Jaroslav Foglar (1907) patří mezi nejpopulárnější spisovatele dobrodružných chlapečkových próz. Do literárního povědomí vstoupil v letech třicetých: ke čtenářskému a zřejmě i uměleckému úspěšnějšímu patří Hoši od Bobří řeky (1937) a Chata v jezerní kotlině (1939). Autor publikoval ještě v prvních letech okupace a zůstal po osvobození; připomeňme například Záhadu hlavolamu (1941) nebo Stínadla se bouří (1947) a naposledy v druhé polovině let šedesátých, a to po ostrých diskusích vedených na stránkách Zlatého máje nebo Mladé fronty (1964, 1965). Tehdy vycházel např. Poklad Černého deljina (1967) či Kronika Ztracené stopy (1968). Ještě počátkem sedmdesátých let se objevují seriálové comics Rychlé šípky. V souvislosti s reedicí příběhů Hochů od Bobří řeky přichází s ní nakladatelství Olympia se vzpomínkovou předmluvou Aleše Pludky budou jistě Foglarovi čtenáři klást řadu otázek, na které zatím nedostali nikdy seriózní odpověď. Doba však nastolila problém objektivního poměru k jeho odkazu. O tom, že tento poměr musí být opřen o fundament marxistické literární vědy, stejně nebudou pochyby.

Nové vycházející Hoši od Bobří řeky představují po záhradečnické stránce dobrodružně výchovnou literaturu s návody na motivy, určenou především chlapečkým čtenářům. Autor o ní vychází ze správné představy, že dětský čtenář potřebuje literární vzor, s nímž se může identifikovat, aby se stal určitou normou jeho myšlení a chování. Nevidy se však Foglarovi dají tento vzor spojovat těsněji s reálnou skutečností, ne vždy je dokonce umělecky prokreslí. Vímenně si, že čtenářské nejoblíbenějšími postavami z Rychlých šípů jsou např. Rychlonozka nebo Červenáček, kteří vyvolávají sympatie ne svou dokonalostí (Mirek Dušín), ale věrohodností svého zobrazení v mezích scénové osnovy, kterou „Foglarovka“ představuje. Ale i Roy z Hochů od Bobří řeky je blízký mentalitě chlapců a rozhodně na malého čtenáře nepůsobí odpudivě. Avšak snaha, aby se čtenář

Mirek Dušín

Jaroslav Foglar se celý desetiletí bránil prosvětlení cokoliv a rediném podkladu Rychlých šípů. Dnes tedy poprvé přinášíme předobraz hrdinů seriálu, který vzbudil a stále vzbuzuje tolik protikladných ohlasů.

identifikoval s literárním obrazem, může vyústit v plnou, transparentní didaktičnost, která záměrnou neuměleckostí zpochybňuje předpokládaný výchovný efekt: „Nebudeš nikdy hrubý. Nepromluvíš už neslušného slova. Nebudeš nikdy lžít. Neučtíš nic nečestného. Budeš konat dobro a pomáhat každému“ (s. 141) atd. Pochybuji, že se současný dětský čtenář stotožní s vyděšeností Vilika z jednoho správného slova (je dle nejmenovaného), které nechce vytkl.

Foglar je silný svou schopností vystavět dynamický, dějově nasycený dělní příběh, velmi čilý a naplněný, plný záhad a nečekaných překvapení,

kteří píně vychází vstříc chlapecké touze po vzrušujícím dobrodružství. Jeho čtené figurky jsou osobité, vymezené několika málo vlastnostmi a charakteristické již svým jménem (Drobeček, Grizzly, Šlopa atd.). S vyprávěčskou profesionalitou dokáže evokovat např. atmosféru staré Prahy, jejích temných zákoutí a uliček spoje osvětlených plynovými lampami. V Hoších od Bobří řeky ožil kauzlo (dobarouč ohnů a pláni, melodie přírody, tiché hlady i tichá ponurých lesních hlubin, svět Slunečné zdičky. Tento smysl pro romantiku vyrůstá nejen ze znalosti mentality malých záleskáků, ale

i impresionistického talentu. Praktickou hodnotu mají i náčrty na četné soutěže a hry, které jsou využitelné (a také využívané) v pionýrských skupinách a táborech. Tím čím Jaroslav Foglar podstatně přesáhl dobový průměr tzv. skautské chlapecké četby, reprezentované snad nejvýrazněji redaktorem lunáka Jaroslavem Nodkem (připomeňme ještě J. Peterku, F. H. Suberta či P. Homolku). Máme-li si však položit otázku, kdo ve své době představoval perspektivnější křídlo o dobrodružné dětské literatuře, jestli to byl Foglar, nebo např. Pavel Sula, Dandř Sajner, Václav Řezáč či František Langer, musíme objektivně konstatovat, že to byli právě poslední jmenovaní autoři, kteří překonávali některé omezení Foglarova tvůrčího myšlení a podstatně ovlivnili vývoj poválečné chlapecké četby. Navazovat na Foglarovu tvorbu znamená překonávat i určitou abstraktnost jeho výchovných postulátů, tj. klást důraz na sociální obsah jedné postav (viz např. román Dandř Sajnera Paměti učitelky, 1945).

Současná česká literatura pro děti a mládež, která usiluje čerpat dobrodružné sytety z prostředí pionýrských táborů, však do značné míry dluží čtenáři to, co mu může poskytnout Jaroslav Foglar. Právě tohoto typu, jejichž nejvýraznějším představitelem je dnes Miloš Zapletal, je opravdu nedostatek. Stálo by za to srovnat počet děl skautské tematiky let třicetých a čtyřicetých se současnou produkcí z dané tematické oblasti. I proto si pionýři vedoucí čtenářův knih, neboť inspirovali k četným předznaným hrdm a dobrodružstvím.

Hoši od Bobří řeky jistě neoslovl pouze jejich skalní čtenáře a pamětníky. Přesto bude třeba při vydání Foglarových knih dobře zvažovat, které z nich patří minulosti a které mohou esteticky i myšlenkově obohatit současného čtenáře. Kritériem dobře „Foglarovky“ by se přitom mohla stát Chata v jezerní kotlině, zřejmě nejdaňlejší autorův román, prokládající jeho způsob tvorby a hlubší psychologickou kresbu, větší smysl pro realitu dětského kolektivu, dále o motivy romantické novely, poetický jazyk apod.

Je pravděpodobné, že mnozími úpravami (např. autorskými) některých přededaktizovaných mist knihy by text Hochů od Bobří řeky jen zkal. I přes některé výše uvedené ohledy však nelze nevidět, že jejich kouzlo působí již půl století, a to je dostatečně dlouhá doba k objektivizaci těchto hodnot, které jsou v něm skryty.

ALEXEJ MIKULÁŠEK

Výše uvedená stránka byla otištěna v časopisu IVORBA č. 49. z 9.12.1987. a sice v její příloze "KLEIN". - Čtenáři se mne pořád ptají, zda fotky Rychlých šípů patří opravdu těm, podle nichž Dr. Fischer kreslil svoje postavičky do známých seriálů. A jak že jsem se s těmito hochy seznámil, a kde bydleli nebo ještě dosud bydlí, jak se jmenovali občanskými jmény Rychlonozka a Červenáček atd atd. Ale já už nic neprozradím, je dost na tom, že redakce na mně vymámila fotky, ukryvané po řadu roků.

Milý Kája Sauděk mně píše:

MŮJ DRAHÝ PANE FOGLEARE

22.12
1987

KDYŽ MOJE 10 LETÁ DCERKA
ČETLA "JEONÍM DECHEM" VAŠI
"TAJEMNOU ŽASNOVKU" DOSLO
MI, ŽE TO BUDOU ČÍST I JEJÍ
DĚTI ATD. DAL JSTE ŠTĚSTÍ
DOSLOVA MILIONŮM LIDÍ!

▲ JA JSEM JEN JEDEN Z NICH

VAŠ VĚCNÝ

K. SAUDEK

A jak že jsme se dostali s Kájou Sauděkem ku spolupráci? Kdysi za mnou přišel předseda základní organizace České speleolog. společnosti s knížkami na podpis, a přitom se mě zeptal, zda bych jí mohl napsat nějaký seriál z jeskynářského prostředí. Já návrh přijal a když jsem měl napsáno několik prvních scénářů, předal jsem je předsedovi Společnosti. Jen jsem ale nevěděl, DO bude seriál kreslit. Mělo to být pro mně tajemství. Také malíř nevěděl, DO scénáře píše. I pro něj to mělo být tajemství. Ale jakmile si první scénáře přečetl, řekl prý: "Tohle nemohl psát nikdo jiný než Foglar." A to jsme se potom tedy teprve oba dozvěděli, že seriál Modrá rokle budeme dělat spolu, vzájemná tajemství byla odhalena, a pak už šlo vše svým tempem: já vypracovával scénáře, pan Sauděk je kreslil. Tak jsme udělali Modrou rokli, Ztraceného kamaraáda, což je jejím pokračováním, a máme dělat ještě třetí díl. Jeho název jsem zatím ještě neurčil.

JAROSLAV FOGLAR - Jestliže „VÝNATKY“ svazek č.: X list č.: 93...

Číslo 2 ■ 16. I. 1992

Kája Saudek se narodil v roce 1935 v Praze a je jedním ze známých karikaturistů a autorů kreslených seriálů u nás. Spolupracuje s Československou televizí a filmovými studi.

Pro Českou speleologickou společnost nakreslil K. Saudek v rámci seriálu kreslených seriálů, jeden z nich je Modrá růže.

□ Jaké byly vaše začátky?

Pracoval jsem na Barrandově jako kulisák a tehdy za mnou přišel můj přítel Miloš Macourek, abychom udělali společně knihy comicsů, které by vycházely v Mladé frontě. Nakreslil jsem dvě knihy, z jejichž vydání sešlo, nicméně velký ohlas výstavy,

ni počtu čtenářů. Comicsem se dá mnohé vyjádřit, ačkoli i zde platí, že stejným dílem někoho lze pobavit a jiného rozložit. Pracuji teď pro Českou speleologickou společnost, kde mi dobrodružné příběhy a jeskyňářskou tematikou píše takový scenárista jako zasloužilý umělec Miloš

□ Věnujete se také portrétní karikatuře?

Ano. Nejvíce jsem se v portrétních karikaturách cvičil ve slovenském televizním seriálu Okna vesmíru dokotán. Karikoval jsem mnoho obličejů, především vědců, dnes to vypadá na dlouholetou spolupráci.

□ Jak moc pracujete?

Dvanáct hodin denně včetně sobot a nedělí. Vstávám každý den v pět ráno.

□ Do kterých časopisů kreslíte?

Kreslím do slovenských časopisů Elektrón a Film a divadlo.

□ Kreslený humor, karikatura, satira, comics, to je všechno jeden okruh. Máte v této oblasti nějakého oblíbeného autora?

Karikatura je u nás nesporně na výši, jako ostatně výtvarná tvorba vůbec. Máme velké kreslířské a umělecké osobnosti. Vážím si mnohých, rád mám Vladimíra Jiránka.

□ V českých novinách a časopisech se málo objevujete. Proč?

Má to jeden prostinný háček: čas. Plním své závazky vůči bratislavské televizi, což je vždycky práce na plný úvazek. Tradičně dělám seriály pro Českou speleologickou společnost. Udělal jsem jedenáct kreslených filmových snímků pro Tukyho průmysl, jeden film trvá necelou minutu, což kreslím tři týdny. Zbývá ještě práce pro zmíněnou slovenskou časopis a na víc už není čas. Pro sobotu nastřádám nakreslit nic, naštěstí mě kreslí scénárista, jako v poslední době Ondřej Neff, píše dostova pro mě. Takže to, co bych dělal pro sebe, dělám jako zakázku.

Připravil a karikaturu nakreslil
VÁCLAV TRICHMAN
kreslí Kája Saudek

KRESLÍM TO, CO JINÍ PÍŠÍ

kteří část kreseb představila širší veřejnosti, byl podnětem pro seriál Lips Tullian, který vycházel na pokračování v Mladém světě. Meztím jsem začal pracovat na Barrandově jako výtvarník. O první kreslené seriály jsem se ovšem začal pokoušet už v deseti letech. Skončila válka, my byli hodně vyhublí a vyhládlí. A v té době se mi náhodou dostaly do rukou balíčky s jídlem zabalené do novin, kde jsem poprvé uviděl comicsy. Neodolal jsem a zkoušel je kreslit sám.

□ Má comics podle vašeho názoru právo na prostor v časopisech, a vydavatelstvích?

Pro časopis vždy znamená zvýše-

Macourek, Josef Nesvadba, Jaroslav Waigel, Jaroslav Foglar) já jen kreslím, co oni píšou. Technická stránka comicsu se dá nejlépe přirovnat k filmu, je mu blízká, a proto vlastně dělám i kreslené filmy. Když jsem nedávno viděl film Dobytelé ztracené archy od Stevena Spielberga, uvědomil jsem si, že to byl nejčistší comics. Rychlý střih obrazů, používání záběrů zepoda a shora, kdy perspektiva umocňuje výsledný dojem. Ve filmovém střihu je obsažen základ celého comicsu.

- Mnoho kreslených seriálů vychází v Bulharsku i v Polsku, v NDR, Jugoslávii a nepřetržitě v Maďarsku. U nás se setkáváme spíše s váhavým přístupem.

□ Většina lidí si myslí, že karikaturista je člověk, který kreslí portrét pět vteřin, nejlépe jedním tahem. Jak je tomu u vás?

Rozhodně ne takto. S některými karikaturami se trápím hodiny, něco nedokážu nakreslit vůbec. Dělám většinou podle fotografií, a když model znám a mám dost fotografií, většinou se mi to přece jen podaří. U výrazných tváří je práce snadnější, ale zase například herce Luděk Sobota se dobře karikovat prostě nedá. Představa o rychlokarikatuře je dost nadsazená. Každý z karikaturistů to jistě občas zkusil, ale výsledky jsou předeem neodhadnutelné.

Večerník Praha

ÚTERNÍ

24. listopadu 1987 • ROČNÍK XXXIII • Č. 231 • Cena 50 hal.

Podpis do knížky

Spisovatel Jaroslav Foglar bude podepisovat nové vydání své knihy *Roží od Bobří řeky* ve čtvrtek od 14 do 18 hodin v knihkupectví Karle Čapka na Vinohradech (Jugoslávská 15) a v pátek 27. listopadu od 10 do 15 hodin v Arbesově knihkupectví na Smíchově (S. M. Kirova 41).

Proletáři všech zemí, spojte se!

BRNĚNSKÝ Večerník

ROČNÍK XXVII • ČÍSLO 236 • ÚTERÝ 1. PROSINCE 1987 • 52 HAL.

Autogram od Bobří řeky

Dlouhá fronta od sadního vchodu knihkupectví Blatná až po kašnu nahoru na Čestě — přesný počet si odhadnout netroufám. Stejně tak těžko specifikovat, kolik nepůzných lidí vydání — od těch nejstarších, dnes už ohmataných pěknou řádkou chlapeckých rukou, až po to poslední z minulého týdne — všech svých titulů, které kdy napadl, musel na své oblíbené autogramy také vlastnoručně podepsat. Kdo? Letošní osmdesátník, nositel ceny S. K. Neumanna za celoživotní dílo — JAROSLAV FOGLAR. Připomínal názvy jeho děl snad ani nemůžeme smysly, a málokteré knihovničce chyběly, tak jen pro ty, kdo o předešlé akci nevěděli, nebo se na ně už nedostalo, jako „malou vzpomínku na hezké přítelství s Brněm“.

[Jib]

Čtenářka

Brněnského večerníku

Jaroslav Foglar
30. 11. 87.MLADÝ SVĚT 22.
1986.

Brontosauri z Vysokého. Čení technického v Brně připravili pro sto padesát účastníků zajímavý zážitek v ulicích města. Dvě a půl hodiny trval boj o ježka v kleci, který byl ukrytý ve „Stínadlech“, tj. v okolí hradu Špilberka. Večerní hodnocení boje Druhostraníků a Vontů skončilo společným zpěvem všech zúčastněných. Vladimír Macek

KEMEN VII
23. 12. 87

ANKETA

U příležitosti vzniku týdeníku Svazu českých spisovatelů KMEN jsme se obrátili na naše čtenáře se dvěma otázkami: Co od nového KMENE očekáváte a s čím byste se v něm nechtěli setkat?

V tomto čísle přinášíme první část odpovědí.

Očekávám větší pestrost obsahu, úspornější využití prostoru stránek; stránku či sloupek Čtenáři nám píší a Redakce odpovídá, vysvětluje; stránku či sloupek a la Bobří hráz pro stále narůstající počet oddílů s turistickým charakterem a pro solidní trampské osudy; stránku zajímavostí ze světa (příroda, kuriózní příhody, objevy, pokrok), román ze života mládeže na pokračování.

Nechci se setkat: s obrovskými fotografiemi (stačí poloviční), s články, které čteme na první straně denního tisku.

JAROSLAV FOGLAR,
spisovatel

KMEN č. 50 16. XII. 1987:

Ze života SČS

Ve dnech 8.—10. prosince se za řízení předsedy SČS Ivana Skály v Dobrušce sešel výbor Svazu českých spisovatelů na pravidelném zasedání.

Nejprve vyalechl a schválil správu o činnosti svazu a předsednictva. Projednal plán činnosti předsednictva a výboru na příští rok, jakož i činnost sekcí a komisí a jejich záměry pro rok 1988 a návrhy na ocenění nových literárních děl.

Důležitým bodem jednání se staly bilanční analýzy nové české literatury za rok 1987. O dětské literatuře referoval Vladimír Nežkusil, o poezii Josef Peterka, o próze Radko Pytlík. Dramatu věnoval svůj příspěvek Jiří Hájek a literární teorii a kritice Pavel Vašík. Se zněním referátů seznámíme čtenáře KMENE po Novém roce.

Výbor přijal do řad SČS jedenáct spisovatelů: Jindru Černohorského, Zeno Dostála, Martinu Drljverovou, Jaroslava Foglara, Josefa Hrubého, Miroslava Huleho, Jiřího Janouška, Jiřího Jobánka, Zdeňka Kriebela, Ludvíka Mühlsteina a Jiřího Šotolu.

Nové knihy

2. PROSINCE
ROČNÍK 1987
CENA 30. HAL

49

Klukovská léta

STÁTNÍ VĚDECKÁ
KNIHOVNA V KLADE

"Za všechny naše
čtenáře, i sami za
sebe Vám gratulujeme
k přijetí do Svazu
spisovatelů, ale přede-
vším za znovuvydání
překrásné a stále žá-
dané knihy Hoši od
Bobří řeky.

Přejeme vám mnoho dalších úspěchů
a děkujeme za Vaši tolik potřebnou práci pro
mladou generaci. Kéž by žlutý kvítek se svým
poselstvím strhl všechny mladé, aby pak na
pultě nemohly být vedle ~~MMH~~ Hochů od Bobří
řeky knihy Náruživost a Memento!

Za kolektiv SVK Kladno Jindra Marušov

PROSINEC 1987.

Každý věk člověka je charakteri-
zován určitou literaturou. Nechtěje
jsou to pohádky — a ty mají klasiky
jako Boženu Němcovou nebo Ander-
sen. V pozdním věku má čtenář své
klasiky také — ať už je to Agatha
Christie nebo James Joyce. Pro čte-
náře, který prožívá své dobrodruž-
ství na cestě za školy, je klasika
jeho literatury Jaroslav Foglar, Karel
May nebo Jules Verne. Další auto-
rem, jenž si může nárokovat titul
„klasik chlapecké literatury“, je ma-
darský spisovatel Ferenc Molnár, jehož
knihy Chlapci z Pavelské ulice vychá-
zí v českém překladu již potřetí, ten-
tokrát v nakladatelství Olympia.

JAROSLAV FOGLAR (1907) patří me-
zi naše nejzkušenější autory knih pro
mládež. Napsal jich za více než šes-
desát let své spisovatelské činnosti
mnoho. Při své činnosti již sedmnácté-
ho vydání je také z jeho čtenářsky nej-
oblíbenějších knih jsme Jaroslava Fog-
lara požádali o rozhovor.

Po mnohaleté odmítky vychází v na-
kladatelství Olympia vaše kniha —
dokonce jedna z nejslavnějších: Hoši
od Bobří řeky. Čemu vlastně vděčíme
za to, že vůbec existuje?

Napsat Hochy od Bobří řeky mne
napadlo na mém prvním táboře vy-
soko na horní Sázavě roku 1925. Za-
čalo to vlastně takto: byl jsem oc-
títlých chlapeckých let vášnivým čte-
nářem dobrodružných knížek, odebí-
ral jsem „na sešity“ všechno možné
— mapovky, Salgariho, ale i Bídníky
Victora Huga. Byl jsem trvalým ná-
vštěvníkem dvou veřejných knihoven.
Jakkoli jsem ale spolykal desítky a
snad stovky knih vhodných i nevhod-
ných, nikde jsem nenašel nic z toho,
co jsem hledal: příběhy chlapců mé-
ho věku, tiskové, které bych mohl pro-
žít i já sám, a nadto se z nich mohl
přesvědčit, jaký jsem a co dokážu.

Když jsem žádnou takovou „vzoro-
vou“ knihu nenašel, rozhodl jsem se,
že ji jednou napíšu sám. Byla to trou-
falost — bylo mi necelých čtrnáct
let! Pustil jsem se do toho až o tři,
čtyři roky později pod vlivem toho,
co jsem právě prožíval na svém prv-
ním táboře coby táborový nováček, ale
zároveň i jeho vedoucí.

Zájem o Hochy od Bobří řeky ne-
klesá, soudě podle ohlasů na besed-
ách v posledních měsících, ani po
padesáti letech. Co si myslíte, že je
důvod?

Víte, dobrou knížku pro mládež ne-
ní možné napsat doma na kanapě ne-
bo u kavérenského stolku. Málome-
rtý autor knih pro mládež žil a žije
tak jako já, má takové zážitky a zku-
šenosti, já jsem to všechno prožíval
a potom psal plným srdcem, s plným
vědomím co chci vyjádřit. Uprostřed
hochů jen o několik let mladších než
já jsem zažíval nezapomenutelné věci
— výpravy za bílých úplňkových no-
cí, hučení Bobří řeky, omamnou vůni
lesů a pryskyřice, trávy, květů a vo-
dy. To vše mne inspirovalo. Já jsem
byl Rukitanem, zapaloval zelené svě-
týlko na druhé straně řeky, předstí-
ral Zelenou příšeru.

Mají příběhy Hochů od Bobří řeky
nějaké literární pokračování?

V knize Strach nad Bobří řekou
popisuji život mládeže za protektorá-
tu. Chci jsem, aby dnešní kluci a
dívčata věděli, co jejich tehdejší
vrstevníci museli prožívat, když chtěli
žít svým trochu přijatelným, vlastním
způsobem. Jak bylo třeba vloupat se
do gestapem uzavřené klubovny ve
smíchovské vodárenské věži, jak za
námi nacisté jezdili na výpravy a po-
zorovali nás, jak předčasně ukončili
naš letní tábor. Strach nad Bobří ře-
kou je již připraven v redakci Hlasu
revoluce, kde by měl v nejbližších
měsících začít vycházet na pokračo-
vání.

I když je vám osmdesát let, stále
vedete turistický oddíl mládeže. Vaše
výchovná činnost trvá již více než šes-
desát let. Myslíte, že se mládež, tedy
i vaši čtenáři, změnili?

Změnili se. Rozhodně jako celek.
Jsou cvičnější, tvrdší, daleko náročně-
jší. Doufám ale, že i tato nová čte-
nářská generace přelieze mou knihu
se zámem. Alexandr Neuman

JAK JEJ
NEZNÁTE!

NEZNÁME
KRESBY
SLAVNÉHO
KRESLIŘE
RYCHLYCH
SÍP.
OBRAZY JSOU
BAREVNÉ,
NA PLÁTNĚ
JAKO
OLEJOMALBY.
PRVNÍ MÁ
NÁZEV
"Góóóh..."
NA DRUHÉM
JSOU TŘI
TRAMCOVÉ
U OHNĚ.

SPODNI PEROVKA
V OVÁLU JE
NOVOROČENKA
DR. FISCHERA
K ROKU 1948...

7. LEDNA 1988

CENA 0,80 Kčs

HLAS

REVOLUCE

nositel vyznamenání Za zásluhy o výstavbu
a Zasloužilý bojovník proti fašismu

TÝDENÍK ČESKÉHO SVAZU PROTIFAŠISTICKÝCH BOJOVNÍKŮ
nositele Řádu republiky a Řádu Vítězného února

JAROSLAV FOGLAR STRACH NAD BOBŘÍ ŘEKOU

Když loni v létě oslavil spisovatel Jaroslav Foglar člen Svazu českých spisovatelů, své osmdesátiny, napsal o něm Mladý svět ve svém Kalendáři stručnou, ale výstižnou několikařádkovou charakteristiku: „...tvůrce populárních, často obdivovaných a stejně často kritizovaných chlapeckých románů, redaktor dětských časopisů. Z mnoha jeho knížek vzpomeňme Hoši od Bobří řeky, Chata v jezerní kotlině, romány o Rychlých šipech, Záhada hlavolamu a Stínadlo se bouří. Ve svém výchovném působení i v literárním díle prosazoval Foglar láskyplně čestnosti a slušnosti. Kladi dětem před oči obraz morálně čistých chlapců, kteří strhávali svým příkladem. Je faktem, že tak činili za cenu abstraktní, od reality a společenských vztahů odtržené romantiky, plati také, že literární kvality jeho knížek nebyly špičkové. Nicméně Foglarův svět fiktivních Rychlých šípů a ostatních dětských hrdinů nepochybně morálně oslovil několik generací.“

3. července, takřka v předvečer narozenin příjímá Jaroslava Foglara ministr kultury ČR, soudruh M. Klusák. Po delším přátelském a srdečném rozhovoru si jubilant odnáší na památku plakety s portrétem S. K. Neumanna, na níž je i známé — Ve jmé-

nu života i radosti i krásy — a pocit, že to dobré, co pro mládež vytvořil, nebylo zbytečné...

O tři měsíce později je připraveno k distribuci dvadcté vydání Hošů od Bobří řeky, které připravilo nakladatelství Olympia. Stotisícový náklad je během několika hodin rozbrán...

Mezitím od počátku roku plše autor druhý díl — Strach nad Bobří řekou. Když totiž náš časopis otiskl krátkou ukázkou, byla zde možnost, že by zde tato práce mohla vycházet na pokračování. Samozřejmě, až bude doplněna a odborně posouzena. Na otázku, proč právě v našem časopise, je možné dát několik odpovědí. Od roku 1985, kdy ústav vědeckého průzkumu našeho vydavatele provedl rozsáhlé anketní šetření mezi našimi čtenáři, víme, že je stále více čtou mladí čtenáři 140 procent, z nich polovina ve věku do dvaceti let) a že jedním z našich hlavních úkolů, stejně tak jako celého svazu je vysvětlovat nedávné historické události, odboj na šeho lidu doma i za hranicemi proti fašismu v návaznosti na současnost generací, které toto období nepoznaly, především mládeži. Foglarova nová práce se o to svým typickým způsobem měla pokusit.

V odborném posudku z ústředního výboru Socialistického svazu mládeže se o této práci říká: „Předložený rukopis vychází z reálné práce spisovatele jako vedoucího turistického oddělení mládeže v období II. světové války. Z tohoto hlediska je faktograficky cenným materiálem, který ukazuje jak tragická léta fašistické okupace jako by „z boku“ z pohledu dospívajících chlapců.“

...Vzhledem k tomu, že román je jakýmsi volným pokračováním autorovy prvotiny Hoši od Bobří řeky a přitom představuje dosud zdvořilou práci autora, který se stal jistým symbolem předválečné a těsně poválečné dětské generace, má jeho vydání v časopisu Hlas revoluce širší smysl. Především poskytuje možnost neformálního působení na dětskou populaci a není v tomto směru jistě bez významu, že se Jaroslav Foglar k této problematice vyslovil. Román má všechny rysy Foglarovy tvorby pro mládež...

Na otázku Proč své literární pokračování napsal, odpověděl J. Foglar v prosincovém vydání týdeníku Nová kniha — „V knize Strach nad Bobří řekou popisují život mládeže za protektorátu. Chtěl jsem, aby dnešní kluci a děvčata věděli, co jejich tehdejší úrvnečníci museli prožívat, když chtěli žít svým trošku přijatelným, vlastním způsobem. Jak bylo třeba se utloupat do gestapem uzavřených klubounů ve smíchovské vodárenské věži, jak za námi nacisté jezdili na výpravy a pozorovali nás. Jak...“ Víc však prozrazovat nebudeme. K románu Jaroslava Foglara Strach nad Bobří řekou se vrátíme v nejbližším období.

LIDOVÁ DEMOKRACIE 14.12.

Noví členové SČS

1947

(řtk). Ve dnech 8—10. prosince se sešlo předsednictvo a výbor SČS. Zhodnotily práci spisovatelské organizace a konkrétně úkoly na příští rok. Svaz ve zmíněném období připravil k vydávání svůj týdeník Kmen. Jeho první číslo dostanou členové do rukou hned po Novém roce, pro zahraniční čtenáře se chystají další svazky Panoramy české literatury. Výbor SČS přijal další členy: J. Černoborského, Z. Dostála, M. Dříverova, Foglara, J. Hrubého, M. Huieho, J. Janouška, J. Jolánka, Z. Kriebla, L. Múhlsteina a J. Sotolu.

Konečně znovu přijat!!

Zde dole ještě jedna fotka z památného dne 30.11.1940 kdy byl zahájen před vcho-
dem do MELANTRICHA prodej
prvního "čtyřčísle Rychlých
šípů". Výtisk za 4 Kč. Zem
se po nich slehla, dnes je
to brožura, draze placená
na černých burzách. Pro
sběratele má neuvěřitelnou
 cenu.

Jak vznikla
knihkaHoši
od
Bobří
řeky

Snad každý člověk ve svém dětském věku má více či méně vyhraněnou touhu, co by chtěl vykonat, nebo čím být, „ať bude jednou velkým“.

Mou takovou touhou bylo napsat jednou knížku, kterou by četli všichni chlápci a děvčata a podle ní by i sami mohli něco pěkného podnikat, prožívat, zkoušet své schopnosti a vlastnosti. Sám jsem po takové knize totiž prahl, nikdy a nikde ji nenalezl — a právě tato marnost mi vnikla touhou sám takovou knihu napsat. Jen jsem dobře navěděl, čím a jak začít. Bylo mně asi 11 nebo 12 let.

Přitom však v představách jsem svou budoucí knížku viděl celkem jasně: měla to být kniha dobrodružná, ale její příhody měly být opravdu možná — aby je mohli prožívat každý průměrný chlapec i děvče, žijící v docela obyčejném civilizovaném kraji. Dále jsem si umíňoval, že hrdiny má knížky musí být chlápci máho věku a že v knize budou i všeliké návody k činnosti, a že změnění nejrušnějších schopností a vlastností čtenáře. A co více: že děj knížky musím i já sám prožít, abych si ověřil, bude-li se moc čtenář podle něj řídit.

Swj sen jsem začal uskutečňovat, ale až po odchodu těch prvních klukovských let. Bylo mně asi 16 roků, když jsem se do toho pustil: začal jsem psát i prožívat děj „Hochů od Bobří řeky“.

Stimlil jsem dohromady sdružení hochů nejrušnějších povah, našel jsem Červený dolík, měli jsme i svoji Bobří hráz a byli jsme i ve Sluneční zátoce. I Zelená příšera strašila, Zvučící dívo zpívalo a veliký bílý měsíc vycházel nad pasekami... Nebylo to vždy vše tak lehké a hladké, jak je psáno v knize, prodávati jsme mnoho a zažili jsme mnohá! Ale nezapomeneme na tu krásu nikdy.

A podle všech těch myšlenek, proměňovaných ve skutečnost, psal jsem své Hochy od Bobří řeky. Za večerních tůlek po Staré čtvrti, v Bobří hrázi, a dohasínajících ohňů ve Sluneční zátoce, za červených západů slunce i za bílých měsíčních nocí tam nahoře na pasekách, všude jsem měl s sebou sešit a psal.

Práce se mně nedařila. Myšlenek a událostí podle nich bylo pino, ale když jsem je vypsal na papír, zdály se mně chudé. Nevěřil jsem, že se kniha bude někomu líbit. Příhody Hochů od Bobří řeky byly už dávno prožity — a já s knihami pořád ještě nebyl hotov. Několik let jsem na ni pracoval, piloval, mnil, odhazoval jsem napsané znechucené, abych se do jejího psaní a zlepšování pouštěl vždy znovu a znovu. K mému úžasu i nevyčísitelné radosti čtenáři knížku přijali a pochopili ji. Snad tomu tak bude i nyní, po odstupu dvaceti roků od jejího posledního vydání.

JAROSLAV FOGLAR

Letáček zde nahoře je vystřižen z propagační brožurky Mladé fronty, vycházející kdysi/snad i dnes??/ každý měsíc o nových knihách, které Mladá fronta vydala.

Letáček—stránka pochází ze sešitku ČERVENEC 1966. Text jsem tehdy pro něj napsal na žádost redaktora p. Vojtěcha Kantora.

Jestřáb.

Maturantka R.M., Liberec: Piši kvůli jedné vaší krásné knížce, která se mi dostala do rukou teprve nyní. Jmenuje se "Když Duben přichází." Přečetla jsem ji během jednoho večera. Byla jsem stále napjatá, jak děj dopadne. A ze všech jejích vět číselala touha po krásném a čistém přátelství, kterého je dnes už tak málo. - Myslím, že poděkování je málo za vaši tvorbu. Vždyť každá vaše knížka je světlym majákem, který září přátelstvím. Těžko se shánějí a půjčují. "Tajemnou Rásnovku" sháním marně už šest let! Jak by bylo krásné, kdyby vaše knihy byly opět vydávány.

27.3.1983.

M.K., profesor střední ekonom. školy: Musím říci, že vaše knihy a myšlenky o výchově mládeže měly na mě velký vliv, ovlivnily moji budoucnost a životní cíl. - Když mi bylo 12 let, měl jsem těžký zánět spojivek. Maminka mi předčítala nově koupenou knížku, byla to právě vaše kniha Hoši od Bobří řeky. Za těch pár dní byla pro mě vším. Mé chlapecké sny dostaly první impuls, chtěl jsem být jedním z těch hochů, jak jste je v knížce popsal. Později jsem myslel na to, abych vedl mladé lidi a dal jim něco dobrého. Když jsem pak jako student jel poprvé do dětského tábora, chtěl jsem se dětem co nejvíce přiblížit a vaše knihy mi v tom nesmírně pomáhaly. Nyní je mi 46 let a jsem středoškolský profesor. Znájí vás desetitisíce chlapců a děvčat, a snaží se žít životy hrdinů z vašich knížek.

27.7.1983.

Jiří O., student pedagog. fakulty: Začínám dopis velmi nesměle, bojím se, abych jim něco nepokazil. Rozhodoval jsem se o jeho napsání dlouho. Má obrovská touha poznat člověka, který dal mému životu nový směr i cíl, však nakonec zvítězila. Je mi 20 let, studuji na pedagogické fakultě a kromě studia dějepisu a českého jazyka vedu v Těšíně turistický oddíl mládeže. Všichni naši chlapci tě znají a obdivují, a děkují za knihy, které s obrovskou chutí čtou a prožívají ve skutečnosti.

8.1.1983

Žák J.M., Horní Jelení: Všechny vaše knihy měly jeden cíl, udělat hochy a děvčata lepšími, ušlechtilějšími než byli dosud. Jistě tomu přispěly i vaše kreslené příběhy Rychlých šípů. - škoda, že se teď neseženou vaše knihy. Chtěl bych je mít všechny!

1.8.1981.

Sedmnáctiletý V.V., Plzeň: Jsem obyčejný chlapec, kterému se celý život líbily vaše knihy a časopisy. Je mi 17 let a miluji ze všeho nejvíce přírodu a čestné kamarádství, o kterém píšete tak krásně na stránkách svých knih. Všechny jsem je již s velkým zaujetím četl a to i několikrát. / krásné kamarádství jsem našel u kamarádů, s nimiž vedu náš oddíl "Šíp". Vedeme jej zálesáckým způsobem, se snahou naučit děti žít tak, jak to bylo psáno ve vašich knihách, milovat přírodu, umět v ní žít, ale umět pro ni také něco udělat a nakonec také umět být druhému opravdu dobrým přítelem. Velice mne mrzí, že již vůbec nevycházejí vaše knihy a časopisy. Pomohly by velmi vychovávat dnešní mládež, tak jako ji vychovávaly po řadu let předtím. Sháním vaše knížky kde se jen dá, což je dnes velmi obtížné.

11.5.1983.

Šedesátiletý D.M., Znojmo: Přeji vám, aby vaše díla dostala konečně to, co jim právem náleží - to jest uznání nejen od nás, vašich přátel-čtenářů, ale i od těch míst, kde zasedají kulturní pracovníci, kteří brání tomu, aby se našim dětem dostalo toho, co oni neznají a nikdy to nemohou nebo nechtějí pochopit. - Mohu ze své dlouholeté zkušenosti říci, že ani v přeložené literatuře jsem nečetl díla, která by se mohla vašim vyrovnat. Přeji vám, aby se hradby neuznání prolomily a opět zazněla "Píseň úplňku, a to co nejdříve, neboť i náš čas se naplňuje.

4.7.1983.

AŽ SE TI JEDNOU

kteréhosi zářivého jarního či letního rána
nebude chtít vstávat a jít na oddílovou výpravu,

AŽ mávneš ledabyle rukou nad ztrátou bodů,

AŽ — si nevyzvedneš rublóny a nekoupíš si za ně nálepku,

AŽ se ti stanou lhostejní tvoji kamarádi z oddílu

AŽ dáš přednost přátelům novým, mimooddílovým,

AŽ nebudeš mít touhu uvidět v jarním či letním slunci naše tábořiště,

AŽ se ti bude líbit někde něco jiného, než co se ti líbilo v oddíle,

AŽ — tě nebudou vzrušovat naše hry, třebaže stokrát už hrané,

AŽ — tě nebude bavit připravovat je pro ostatní hochy,

pak kamaráde — pak jsi ztratil MNOHO, více než si myslíš
a než si dovedeš vůbec zatím představit,

protože to se s tebou stává veliká proměna,

v ten den — nebo vůbec v tu dobu — se končí

nejbarevnější nejkrásnější období tvého života,

přetváráš být chlapcem a stává se z tebe dospělý,

běz rozdílu letopočtu, ve kterém jsi se narodil]

Vynasnaž se oddálit tuto osudnou proměnu svého života

na dobu co nejvzdálenější — a nebo, ještě lépe —

snaž se, aby se do tvé mysli nevloudila nikdy!

14. 11.
Jesitab

Kanda a Planda

Kluci na celém světě tvoří party. Nevím, zda o tom existují sociologické studie (a určitě by to stálo za to), vím jen, že jsme takové party zažili a také, že se naše vzpomínky a postoje k nim liší. Stručně řečeno: sdružování do party je věc přirozená. Náplň činnosti tohoto sdružení je různá: někdy je to jen společná hra, někdy je to společný zájem, někdy je to společný zájem, který je směřován k určitému cíli. V neposlední řadě party formuje vlastní prostředí, v němž žije, které ji patří. Ten pocit bytí tak silný, že si své místo party hájí — je v tom otanismus, je v tom dobrodružství.

My, co jsme v mládí čítali Foglarovky (a jsou nás už generace) a v menším seriálu o Ruchových šipech, to přece známe. A zvláště my, kteří jsme ty dvorky, kůlny, parčíky a různá zařízení na okraji měst využívali pro své rejdy v letech nezralých...

V místech dnešního sportovního areálu Zbrojovky Brno za zimním stadionem (tehdy orelským areálem) a také za fotbalovým hřištěm SK Židenice bývala Planůrka neboli Planda. Poměrně velký a dlouhý dolek, sloužil zčásti jako vyhledávací, zčásti jako vojenské cvičiště, ale především jako klukovské radliště — a lhostejně party, turaturu.

Tady byly silné skupiny, jejichž počet se měnil, členstvo přelézalo a krystalizovalo ve sporech a bojích — hle obraz světa na plácku. Na tom plácku jsme si nejprve hrávali na četníky a na zloděje, pak fotbal (neboli fúsec a s míčem jen party je věc přirozená). A později jsme zde přišli tajně, pod přísahami a za klukovských krutostí získávali první zkušenosti — také s cigarety, různým pitím i s děvčaty. S přibývajícím lety také boje mezi partami získávaly na razí, novanosti a tvrdosti. Inu, škola života.

A Kanda? To byl podstatně menší prostor mezi ulicemi Veselou a Panenskou, která až tradičně od dob středověku, prodávala za stálých mnohých proměn, až nakonec výstavbou hotelu International zanikla. Někteří nemohli vníkat jinak, než zkomolením Panenské a těžko to mohla být Planda, když existovala Planda — mohla se to plést. Kandačské party tvořili velmi smělé tvrdé hoši — asi to dělali sítě města a tvrdší podmínky k „životu“.

Party existují nepochybně i dnes. Tyto nízkým neorganizované, spontánně vznikající a zase se rozpádající klukovské sdružení jsou velkým a opomíjeným tématem. A nejen pro literaturu.

RUDOLF VEJNDA st.

Letní demokracie 27. srpna 1937.

